

HRVATSKI SABOR
Odbor za europske poslove

KLASA: 022-03/22-01/57
URBROJ: 6521-31-22-01
Zagreb, 30. ožujka 2022.

D.E.U. br. 21/040

ODBOR ZA GOSPODARSTVO
Predsjednik Žarko Tušek

**ODBOR ZA ZAŠTITU OKOLIŠA
I PRIRODE**
Predsjednica Sandra Benčić

**ODBOR ZA POMORSTVO, PROMET I
INFRASTRUKTURU**
Predsjednik Pero Ćosić

Poštovani predsjednici odbora,

Odbor za europske poslove na temelju članka 154. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora prosljeđuje Odboru za gospodarstvo, Odboru za zaštitu okoliša i prirode i Odboru za pomorstvo, promet i infrastrukturu stajalište o dokumentu Europske unije iz Radnog programa za razmatranje stajališta Republike Hrvatske za 2021. godinu:

**Stajalište Republike Hrvatske o
Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive (EU)
2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i
Vijeća i Direktive 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu promicanja energije iz
obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652
COM (2021) 557**

koje je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske usvojila Zaključkom KLASA: 022-03/22-07/99, URBROJ: 50301-21/06-22-3 na sjednici održanoj 21. ožujka 2022.

Predmetni Prijedlog direktive je Europska komisija objavila 14. srpnja 2021., u sklopu inicijative „Izmjena Direktive o obnovljivoj energiji radi uključenja ambicije novog klimatskog cilja za 2030.“, iz Programa rada Europske komisije za 2021. godinu, te je u tijeku njegovo donošenje u Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, molim vas da Odboru za europske poslove dostavite mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske najkasnije do 29. travnja 2022. godine.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK ODBORA
Domagoj Hajduković

U prilogu: - Stajalište Republike Hrvatske o COM (2021) 557
- COM (2021) 557
Na znanje: INFODOK služba

PRIJEDLOG OKVIRNOG STAJALIŠTA RH

Naziv dokumenta (na hrvatskom i engleskom):

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive (EU) 2018/2001 of the European Parliament and of the Council, Regulation (EU) 2018/1999 of the European Parliament and of the Council and Directive 98/70/EC of the European Parliament and of the Council as regards the promotion of energy from renewable sources, and repealing Council Directive (EU) 2015/652

Brojčana oznaka dokumenta: 2021/0218 (COD)

Nadležno TDU za izradu prijedloga stajališta (nositelj izrade stajališta) i ustrojstvena jedinica:

Nadležno tijelo državne uprave: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

Ustrojstvena jedinica: Uprava za energetiku

Nadležna služba u MVEP (Sektor za COREPER I):

Služba za promet, energetiku i okoliš

Nadležna radna skupina Vijeća EU:

Radna skupina Vijeća EU za energetiku

Osnovne sadržajne odredbe prijedloga EU:

Prijedlogom revizije planira se povećati cilj obnovljivih izvora energije na 40% do 2030., a kojem će doprinosti sve DČ. Predlažu se i podciljevi za uporabu energije iz obnovljivih izvora u prometu, grijanju i hlađenju, zgradama te industriji. Kako bi se postigli klimatski i

okolišni ciljevi postroženi su kriteriji održivosti za uporabu bioenergije, a DČ moraju osmisliti programe potpore za bioenergiju u skladu s načelom kaskadnog korištenja drvene biomase. Cilj predloženih mjera je razvoj novih i obnovljivih oblika energije, što slijedi i jedan od ciljeva navedenih u skladu s člankom 194., stavkom 1., točkom (c) Ugovora o funkcioniranju EU-a (UFEU).

Člankom 1. stavkom 1. mijenja se članak 2. Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (dalje: Direktiva RED II) na način da se izmjenjuje definicija obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla i zadana vrijednost te se dodaju nove definicije. Člankom 1. stavkom 2. mijenja se cilj EU-a za 2030. na način da isti iznosi najmanje 40 % do 2030. Njime se uz neke iznimke uvodi i obveza postupnog ukidanja potpore za proizvodnju električne energije iz biomase od 2026. Nadalje, člankom 1. stavkom 2. dodaje se novi stavak o elektrifikaciji kako bi se DČ pomoglo da ostvare svoje nacionalne doprinose.

Člankom 1. stavkom 3. mijenja se članak 7. Direktive RED II ažuriranjem metode izračuna udjela energije iz obnovljivih izvora tako da se i. energija iz obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla mora obračunati u sektoru u kojem je potrošena (električna energija, grijanje i hlađenje ili promet) i ii. obnovljiva električna energija koja se upotrebljava za proizvodnju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla se ne uključuje u izračun konačne bruto potrošnje električne energije iz obnovljivih izvora u DČ.

Člankom 1. stavkom 4. mijenja se članak 9. stavak 1. Direktive RED II uvođenjem dodatnog stavka o obvezi DČ da pokrenu prekogranični pilot-projekt te se mijenja članak 9. stavak 7. Direktive RED II uvođenjem dodatnog stavka o zajedničkom planiranju proizvodnje energije na moru po morskom bazenu, u skladu s kojim DČ moraju zajednički definirati i dogovoriti suradnju u pogledu količine energije iz obnovljivih izvora na moru, koja će se uvesti u svakom morskom bazenu do 2050., uz prijelazne korake 2030. i 2040.

Člankom 1. stavkom 5. mijenja se članak 15. Direktive RED II brisanjem stavaka od 4. do 7. koji se odnose na zgrade, a koji se premještaju u novi članak 15.a, ažuriranjem upućivanja na norme, jačanjem odredbe o ugovorima o kupnji energije iz obnovljivih izvora i dodavanjem klauzule o preispitivanju administrativnih postupaka godinu dana nakon stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni.

Člankom 1. stavkom 6. umeće se novi članak 15a. o uključivanju energije iz obnovljivih izvora i poticajnim mjerama za uključivanje grijanja i hlađenja u zgradama. Taj novi članak uključuje novi indikativni cilj EU-a u pogledu obnovljivih izvora energije u zgradama od 49 % do 2030. i upućivanje na novu definiciju „učinkovitog centraliziranoga grijanja i hlađenja” koja će se dodati revidiranoj Direktivi o energetskej učinkovitosti, što je jedan od načina na

koji se može ispuniti minimalna razina obnovljivih izvora energije u novim zgradama i zgradama na kojima se provodi opsežna obnova. U njemu se prilagodava tekst stavaka o zgradama iz članka 15. Direktive RED II, kako bi ih se povezalo s postizanjem okvirnih ciljeva za obnovljive izvore energije, a kako bi se promicao prelazak sa sustava grijanja na fosilna goriva na obnovljive izvore energije i kako bi bio usklađen s Direktivom o energetske svojstvima zgrada.

Člankom 1. stavkom 7. mijenja se članak 18. stavak 3. Direktive RED II prilagođenim stavcima o zahtjevima za kvalifikaciju i certifikaciju instalatera, kako bi se otklonio problem nedostatka instalatera sustava grijanja iz obnovljivih izvora, što je „kočnica” za postupno ukidanje sustava fosilnih goriva. Briše se i popis posebnih vrsta tehnologija grijanja iz obnovljivih izvora i zamjenjuje se generičkim upućivanjem na sustave grijanja iz obnovljivih izvora. Njime se mijenja i članak 18. stavak 4. Direktive RED II tako što se DČ obvezuje da uspostave mjere za potporu sudjelovanju u programima osposobljavanja. Prethodna mogućnost za DČ da objave popis kvalificiranih instalatera postaje zahtjev.

Člankom 1. stavkom 8. mijenja se članak 19. stavak 2. i 8. Direktive RED II kako bi se uklonila mogućnost DČ da proizvođaču koji prima financijsku potporu ne izdaju jamstva o podrijetlu, nadovezujući se na promjene povezane s ugovorima o kupnji energije iz članka 15.

Člankom 1. stavkom 9. mijenja se članak 20. stavak 3. Direktive RED II novim i dodatnim stavkom kako bi se poboljšala integracija energetskog sustava između sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja i drugih energetskih mreža tako što se od DČ zahtijeva da prema potrebi razviju učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje za promicanje grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora.

Člankom 1. stavkom 10. u Direktivu RED II umeće se novi članak 20a. kojim se s pomoću sljedećih mjera olakšava integracija sustava električne energije iz obnovljivih izvora:

- operatori prijenosnih sustava (OPS-ovi) i operatori distribucijskih sustava (ODS-ovi) dužni su staviti na raspolaganje informacije o udjelu obnovljivih izvora energije i sadržaju stakleničkih plinova u električnoj energiji koju isporučuju kako bi povećali transparentnost i pružili više informacija sudionicima na tržištu električne energije, agregatorima, potrošačima i krajnjim korisnicima;
- proizvođači baterija moraju vlasnicima baterija i trećim stranama koje djeluju u njihovo ime omogućiti pristup informacijama o kapacitetu baterije, stanju, stanju napunjenosti i zadanoj vrijednosti snage;
- DČ osiguravaju mogućnost pametnog punjenja za mjesta za punjenje male snage, koja nisu javno dostupna, zbog njihove važnosti za integraciju energetskog sustava;

- DČ osiguravaju da se regulatornim odredbama o uporabi imovine za skladištenje i uravnoteženje ne diskriminira sudjelovanje malih i/ili mobilnih sustava za skladištenje na tržištu usluga fleksibilnosti, uravnoteženja i skladištenja.

Člankom 1. stavkom 11. u Direktivu RED II umeće se novi članak 22a. o uključivanju energije iz obnovljivih izvora u industriju s okvirnim ciljem godišnjeg prosječnog povećanja energije iz obnovljivih izvora od najmanje 1,1 postotnog boda kao godišnji prosjek u periodu od 2021. do 2025. godine i od 2026. do 2030. godine i ciljem od 40 % u 2030. godini i 50 % do 2035. godine za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla koja se upotrebljavaju kao sirovine ili kao nositelji energije. Uvodi se i zahtjev da se pri označivanju zelenih industrijskih proizvoda navodi postotak energije iz obnovljivih izvora, koja se upotrebljava u skladu s zajedničkom metodologijom na razini EU-a.

Člankom 1. stavkom 12. mijenja se članak 23. stavak 1. Direktive RED II tako da godišnje povećanje za grijanje i hlađenje od najmanje 0,8 postotnog boda u periodu od 2021. do 2025. godine i najmanje 1,1 postotnog boda u periodu od 2026. do 2030. godine postane obvezujuća osnovna vrijednost te se dodaje dodatni stavak kojim se DČ obvezuje da provedu procjenu svojeg potencijala energije iz obnovljivih izvora i uporabe otpadne topline i hladnoće u sektoru grijanja i hlađenja. Njime se ujedno mijenja članak 23. stavak 4. Direktive RED II proširenim nizom mjera, kako bi im se pomoglo da ostvare cilj u pogledu grijanja i hlađenja. Osim toga, njime se jača ovaj stavak tako da DČ moraju osigurati, a ne nastojati osigurati dostupnost mjera svim potrošačima, posebno onima u kućanstvima s niskim prihodima ili ugroženim kućanstvima, koji inače ne bi imali dovoljno početnog kapitala da bi ostvarili korist.

Člankom 1. stavkom 13. mijenja se članak 24. stavak 4. Direktive RED II ažuriranjem stavka o povećanom ciljnom udjelu s 1 postotnog boda na 2,1 postotni bod energije iz obnovljivih izvora te iz otpadne topline i hladnoće u centraliziranom grijanju i hlađenju te se dodaje novi stavak kojim se proširuje pristup trećih strana kako bi se primjenjivao na sustave centraliziranoga grijanja ili hlađenja iznad 25 MWth u slučajevima u kojima je to smisleno.

Člankom 1. stavkom 13. mijenja se članak 24. stavak 5. Direktive RED II ažuriranim stavkom kojim se dodaje upućivanje na novu definiciju učinkovitog centraliziranoga grijanja (koja će se dodati preinačenoj Direktivi o energetske učinkovitosti) i zahtijeva se od DČ da uspostave mehanizam za postupanje u slučajevima neopravdanog odbijanja pristupa trećim stranama.

Članak 24. stavak 6. Direktive RED II mijenja se novim stavkom o okviru za olakšavanje koordinacije među akterima koji imaju ulogu u uporabi otpadne topline i hladnoće. Člankom 1. stavkom 13. mijenja se članak 24. stavak 8. Direktive RED II ažuriranim stavcima kojima

se od ODS-ova zahtijeva da svake četiri godine procijene potencijal sustavâ centraliziranoga grijanja ili hlađenja za pružanje usluga uravnoteženja i drugih usluga sustava. Članak 24. stavak 9. Direktive RED II mijenja se ažuriranim stavkom o obvezi DČ da osiguraju da prava potrošača i pravila za upravljanje sustavima centraliziranoga grijanja i hlađenja budu jasno definirana i javno dostupna te da ih provede nadležno tijelo u skladu s revidiranim pravilima. Članak 24. stavak 10. Direktive RED II izmijenjen je ažuriranim stavkom kojim se ispravljaju unakrsna upućivanja i dodaje nova definicija učinkovitog centraliziranoga grijanja (potrebno dodati preinačenoj Direktivi o energetskej učinkovitosti).

Člankom 1. stavkom 14. mijenja se članak 25. stavak 1. Direktive RED II povećanjem razine ambicije u pogledu obnovljivih izvora energije u prometu utvrđivanjem cilja smanjenja intenziteta stakleničkih plinova od 13 %, povećanjem podcilja za napredna biogoriva s najmanje 0,2 % u 2022. na 0,5 % u 2025. i 2,2 % u 2030. te uvođenjem podcilja od 2,2 % za obnovljiva fosilna goriva nebiološkog podrijetla. Člankom 1. stavkom 14. uvodi se i mehanizam jedinica za promicanje elektromobilnosti, u skladu s kojim će gospodarski subjekti koji opskrbljuju električna vozila energijom iz obnovljivih izvora putem javnih stanica za punjenje dobiti jedinice koje mogu prodati opskrbljivačima gorivom, koji ih mogu upotrijebiti za ispunjavanje obveze opskrbljivača gorivom. DČ to mogu osigurati postizanjem ciljeva pomoću mjera usmjerenih na količine, energetske sadržaj ili emisije stakleničkih plinova, pod uvjetom da je dokazano da su smanjenje intenziteta stakleničkih plinova i minimalni udjeli postignuti. Prilikom utvrđivanja obaveze DČ mogu razlikovati različite nositelje energije.

Člankom 1. stavkom 15. mijenja se članak 26. Direktive RED II kako bi se odrazio cilj intenziteta stakleničkih plinova utvrđen za promet.

Člankom 1. stavkom 16. mijenja se članak 27. stavak 1. Direktive RED II utvrđivanjem pravila za izračun smanjenja intenziteta stakleničkih plinova goriva postignutog uporabom obnovljivih izvora energije u prometu i postizanjem ciljeva za napredna biogoriva, bioplin i obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla. Člankom 1. stavkom 16. briše se članak 27. stavak 2. Direktive RED II kako bi se uklonili multiplikatori povezani s određenim obnovljivim gorivima i električnom energijom iz obnovljivih izvora koja se upotrebljava u prometu.

Člankom 1. stavkom 16. mijenja se članak 27. stavak 3. Direktive RED II kako bi se izbrisao okvir dodatnosti za električnu energiju u prometu i kako bi se odredbe o izračunu obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla proizvedenih iz električne energije primjenjivale neovisno o sektoru u kojem se takva goriva troše.

Člankom 1. stavkom 17. mijenja se članak 28. brisanjem stavaka o bazi podataka Unije, koja je sada uređena člankom 31. točkom (a) te brisanjem ovlasti iz stavka 5. za donošenje

delegiranog akta kojim se utvrđuje metodologija za procjenu ušteda emisija stakleničkih plinova od obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla i goriva iz recikliranog ugljika, a koja je sada uređena člankom 1. stavkom 20.

Člankom 1. stavkom 18. mijenja se članak 29. stavci 1., 3., 4., 5. i 6. Direktive RED II ažuriranim stavcima s ciljanim pooštavanjem postojećih kriterija održivosti proširenjem primjene postojećih zemljišnih kriterija (npr. zabranjena područja) za poljoprivrednu biomasu na šumsku biomasu (uključujući primarne, vrlo raznolike šume i tresetišta). Ti stroži kriteriji primjenjuju se na mala postrojenja za proizvodnju topline i električne energije na biomasu ukupne ulazne toplinske snage jednake ili veće od 10 MW.

Člankom 1. stavkom 18. mijenja se članak 29. stavak 10. Direktive RED II ažuriranim stavkom o primjeni postojećih pragova uštede stakleničkih plinova za proizvodnju električne energije te grijanje i hlađenje iz goriva iz biomase na postojeća postrojenja (ne samo nova postrojenja), ali nakon što se navrší 15 godina od kako su puštena u pogon, ali ne duže od 31. prosinca 2029. godine. Člankom 1. stavkom 18. dodaju se dodatni elementi članku 29. stavku 6. kako bi se negativan učinak sječe na kvalitetu tla i bioraznolikost sveo na najmanju moguću mjeru.

Člankom 1. stavkom 19. umeće se novi članak 29.a o kriterijima uštede emisija stakleničkih plinova za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla i goriva iz recikliranog ugljika tako da se energija iz obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla može uračunati u ciljeve utvrđene u ovoj Direktivi samo ako je ušteda emisija stakleničkih plinova najmanje 70 %, a energija iz goriva iz recikliranog ugljika može se uračunati u cilj za sektor prometa samo ako ušteda emisija stakleničkih plinova iznosi najmanje 70 %.

Člankom 1. stavkom 20. mijenja se članak 30. Direktive RED II kako bi ga se prilagodilo izmjenama u člancima 29.a i 31.a. Uvodi se i pojednostavnjeni mehanizam provjere za postrojenja snage između 5 i 10 MW.

Člankom 1. stavkom 21. brišu se stavci 2., 3. i 4. članka 31. Direktive RED II, kojim je uređena mogućnost uporabe regionalnih vrijednosti za uzgoj kako bi se bolje promicala pojedinačna nastojanja proizvođača u pogledu smanjenja intenziteta emisija stakleničkih plinova kod sirovina.

Člankom 1. stavkom 22. umeće se novi članak 31.a kojim se uređuje baza podataka Unije i proširuje njezino područje primjene kako bi se obuhvatila i goriva izvan prometnog sektora. Time će se omogućiti praćenje tekućih i plinovitih obnovljivih goriva i goriva iz recikliranog ugljika te njihovih emisija stakleničkih plinova tijekom životnog ciklusa. Baza podataka alat je za praćenje i izvješćivanje u kojem opskrbljivači gorivom moraju unijeti informacije potrebne za provjeru njihove usklađenosti s obvezom opskrbljivača gorivom iz članka 25.

Člankom 2. mijenja se Uredba (EU) 2018/1999 kako bi se promijenio obvezujući cilj na razini Unije od najmanje 32 % udjela energije iz obnovljivih izvora potrošene u Uniji za 2030. u „obvezujući cilj Unije za energiju iz obnovljivih izvora za 2030. kako je navedeno u članku 3. Direktive (EU) 2018/2001”. Njime se ne mijenjaju drugi ključni elementi Uredbe (EU) 2018/1999, kao što je cilj elektroenergetske međupovezanosti od 15 %, koji je i dalje ključan za integraciju obnovljivih izvora energije.

Člankom 3. izmjenjuje se Direktiva 98/70/EZ kako bi se izbjeglo udvostručavanje regulatornih zahtjeva u pogledu ciljeva dekarbonizacije goriva u prometu te kako bi se uskladila s Direktivom (EU) 2018/2001, među ostalim u pogledu obveza smanjenja emisija stakleničkih plinova i uporabe biogoriva.

Članak 4. sadržava prijelazne odredbe koje se odnose na obveze izvješćivanja na temelju Direktive 98/70/EZ kako bi se osiguralo da se podaci prikupljeni i prijavljeni u skladu s člancima Direktive 98/70/EZ, koji se brišu člankom 3. stavkom 4., ove Direktive dostave Europskoj komisiji (dalje: EK).

Članak 5. sadržava odredbe o prenošenju.

Člankom 6. se stavlja izvan snage Direktiva Vijeća (EU) 2015/652.

Članak 7. odnosi se na stupanje na snagu.

Razlozi za donošenje i pozadina dokumenta:

Iako je u prosincu 2018. izmijenjena Direktiva RED II kao dio paketa „Čista energije za sve Europljane“ te je definiran cilj od 32 % do 2030., program rada EK-a za 2021. najavio je paket „Fit for 55“ za smanjenje emisija stakleničkih plinova za najmanje 55% do 2030. i postizanje klimatske neutralnosti do 2050. Stoga je EK predložila reviziju koja je, između ostalog, povećala ambicioznost s 32 % na 40 % do 2030. Ovaj paket pokriva širok raspon područja politike, uključujući energetske učinkovitost, obnovljive izvore energije, uporabu zemljišta, opoziviranje energije, raspodjele napora i trgovanje emisijama. Budući da proizvodnja i korištenje energije čine 75 % emisija EU-a, neophodno je ubrzati tranziciju energetske sustava.

To pak zahtijeva znatno veći udio obnovljivih izvora energije u integriranom energetske sustavu. Trenutni cilj EU-a od najmanje 32% obnovljive energije do 2030., postavljen u Direktivi RED II, nije dovoljan i potrebno ga je povećati na 38-40%, prema Planu za klimatske ciljeve do 2030. Istodobno, za postizanje ovog povećanog cilja potrebne su nove popratne mjere u različitim sektorima u skladu sa strategijama za integraciju energetske sustava, vodik, energiju iz obnovljivih izvora na moru i bioraznolikost.

Opći ciljevi revizije Direktive RED II su postizanje povećanja korištenja energije iz obnovljivih izvora do 2030. godine, poticanje bolje integracije energetske sustava i doprinos klimatskim i okolišnim ciljevima, uključujući zaštitu bioraznolikosti, čime se rješavaju međugeneracijska pitanja povezana s globalnim zatopljenjem i gubitkom bioraznolikosti. Ova revizija Direktive RED II bitna je za postizanje povećanog klimatskog cilja, kao i za zaštitu našeg okoliša i zdravlja, smanjenje naše energetske ovisnosti i doprinos tehnološkom i industrijskom vodstvu EU-a, uz otvaranje radnih mjesta i gospodarski rast.

Status dokumenta:

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o promicanju energije iz obnovljivih izvora je predstavljen je 14. srpnja 2021. Dokument se raspravlja na razini Radne skupine za energetiku. FR PRES planira usvajanje općeg pristupa u lipnju 2022.

Stajalište RH:

Republika Hrvatska je svjesna važnosti povećanja ciljeva za dostizanje klimatske neutralnosti do 2030. te podržavamo predloženu ambiciju povećanja udjela obnovljivih izvora energije u konačnoj bruto potrošnji na razinu od 40% na razini EU-a.

U trenutno važećem cilju od 32% udjela obnovljivih izvora energije u ukupnoj potrošnji, nacionalni cilj RH je projiciran da iznosi najmanje 36,6% obnovljivih izvora energije do 2030. godine. U ovom trenutku ne možemo sa sigurnošću predvidjeti koji će biti specifični cilj za RH u odnosu na novi zajednički cilj EU-a od 40%.

Međutim, u Nacionalnom planu oporavka i otpornosti predviđeno je da će RH do 2030. godine postići udio od 39,4% obnovljivih izvora energije u ukupnoj potrošnji. U cilju poticanja investicija u obnovljive izvore energije smatramo da je trenutni prijedlog povećanja zajedničkog cilja sa sadašnjih 32% na 40% do 2030. godine ostvariv ukoliko se revizijom Direktive o energetskej učinkovitosti omogući DČ povezivanje povećanja korištenja energije iz obnovljivih izvora s energetskej učinkovitošću na način da se to pribraja obvezi uštede energije, a ne obvezi povećanja udjela obnovljive energije u konačnoj bruto potrošnji. Na taj način izbjeglo bi se „dvostruko brojanje doprinosa“, što je bila bojazan koju je EK iskazivala te bi se dao dodatni poticaj sudionicima na tržištu i obveznicima obveznih shema ušteda da investiraju u projekte proizvodnje obnovljive energije za vlastite potrebe, a time se približe građanima odnosno kupcima. Naravno, jasno je da prijedlog povećanja cilja vodi k smanjenju emisija CO₂, što je u konačnici i razlog revizije. Imajući u vidu način izračuna postotaka

nacionalnih ciljeva za svaku pojedinu DČ, RH će biti potrebna dodatna financijska sredstva za postizanje tog cilja.

Vežano na članak 1. stavak 4. prijedloga direktive, kojim se mijenja postojeći članak 9. Direktive RED II, RH izražava zabrinutost radi obveze DČ na sudjelovanje u zajedničkom projektu proizvodnje obnovljive energije već do kraja 2025. Smatramo da je to prekratak rok za obavezno sudjelovanje u zajedničkom projektu te predlažemo da isto ne bude obaveza već dobrovoljna mogućnost (kao i do sada).

Vežano na članak 1. stavak 6. kojim se umeće novi članak 15a., a u kojem se propisuje promicanje proizvodnje i uporaba energije iz obnovljivih izvora u sektoru zgradarstva nije jasno je li je istim predviđeno da udio obnovljive energije u građevinskom sektoru mora u 2030. godini iznositi najmanje 49% u konačnoj potrošnji na razini EU-a, odnosno da svaka DČ postavlja svoj okvirni cilj o udjelu te je nejasno je li se pritom misli na udio obnovljive energije koji bi pojedini objekt trošio ili pak o minimalnom udjelu energije iz obnovljivih izvora koji bi bio korišten prilikom izgradnje.

Izražavamo zabrinutost za postizanje ovako ambicioznog indikativnog cilja u području zgradarstva imajući u vidu fond starih zgrada u RH te potrebu sveobuhvatne obnove zgrada (energetske i konstrukcijske obnove zbog posljedica potresa u 2020.g.) kao i trenutno raspoloživa financijska sredstva.

RH će se dalje u pregovorima zalagati da taj cilj od 49% ostane indikativan.

Dodatno, člankom 1. stavkom 14. mijenja se članak 25. stavak 1. te se povećava razina ambicije u pogledu obnovljivih izvora energije u prometu utvrđivanjem cilja smanjenja intenziteta stakleničkih plinova od 13%, što predstavlja nepoznanicu u odnosu na postojeće dokumente i postojeću metodologiju. Naime, cilj je dosad bio 14 % obnovljivih izvora u prometu. Potrebno je razjasniti iz kojeg je razloga došlo do promjene metodologije te kako će se ista primjenjivati u odnosu na postojeće ciljeve iz nacionalnih energetske-klimatskih planova. S obzirom na to da se na radnim tijelima Vijeća EU trenutno vodi rasprava o Prijedlogu Uredbe EP i Vijeća o uvođenju infrastrukture za alternativna goriva i stavljanju izvan snage Direktive 2014/94/EU EP i Vijeća, smatramo kako je potrebno uskladiti raspravu između dvaju prijedloga. Naime, iz Prijedloga Direktive nije jasno definirano iz kakvih obnovljivih izvora se predviđa koristiti energija za cestovni promet.

Člankom 1. stavkom 18. mijenja se članak 29. stavak 1. Direktive RED II s ciljem promjene snage za postrojenja za toplinsku energiju s 20 MW na 10 MW, na koja se trebaju primjenjivati kriteriji održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova za kruta goriva iz biomase, koji će se sada primjenjivati, osim na poljoprivrednu, i na šumsku biomasu. Nadalje,

smatramo da se kriteriji održivosti u smislu izvora šumske biomase moraju odnositi na sva postrojenja kako bi se spriječio potencijalno negativan utjecaj na šume.

Dalje, smatramo da je zaštita staništa, posebno onih bogatih ugljikom, kao što su primarne šume, visoko bioraznolike šume, travnjaci i tresetišta, važna te je potrebno uvesti izuzeće i ograničenje za dobivanje šumske biomase iz tih izvora. Stoga RH pozdravlja novi prijedlog kriterija održivosti koji je uz poljoprivrednu biomasu proširen i na šumsku biomasu.

U članku 29. stavku 10. točki d. Direktive RED II obaveza ušteda emisija stakleničkih plinova koja je vrijedila za postrojenja elektrana na biomasu koja su puštena u pogon od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2025. se zamjenjuje s obavezom da se do 31. prosinca 2025. mogu koristiti postrojenja koja imaju najmanje 70% ušteda emisija stakleničkih plinova.

Ujedno se po novom prijedlogu gore navedene odredbe mogu, nakon 1. siječnja 2026. godine, koristiti samo za postrojenja s uštedom emisija stakleničkih plinova od najmanje 80%, dok važeća odredba navodi da novo postrojenje nakon istog datuma mora imati 80% uštede emisija stakleničkih plinova.

Ujedno nije iz prijedloga direktive jasno te smatramo da je potrebno zatražiti pojašnjenje EK-a na što se odnosi ušteda emisija stakleničkih plinova.

Sporna/otvorena pitanja za RH:

Republika Hrvatska bi mogla postići cilj na razini EU-a uz dodatne napore s obzirom na to da je trenutni cilj, definiran u važećem nacionalnom energetske-klimatskom planu, 36,6 %. Izražavamo zabrinutost zbog prijedloga da se promjene kriteriji održivosti za bioenergiju, koji se odnose na uštedu emisija stakleničkih plinova, iz razloga što DČ trenutno rade na primjeni postojećeg kriterija na temelju paketa „Čista energija za sve Europljane“ te se zbog predloženih izmjena pojavljuju dodatne nepoznanice vezano za funkcioniranje sustava na način kako ga je EK predvidjela.

Kad je riječ o prijedlogu direktive, čini se da delegacije podupiru cilj prijedloga i ukupnu predloženu razinu ambicije. Međutim, delegacije naglašavaju važnost fleksibilnosti za DČ u primjeni najisplativijih mjera, usklađenosti s postojećim zakonodavstvom te poštovanja načela supsidijarnosti i tehnološke neutralnosti.

Imajući u vidu održane rasprave, vjerojatno će biti potrebna veća fleksibilnost, posebno u pogledu predloženih podciljeva za obnovljive izvore energije u području grijanja i hlađenja, centraliziranoga grijanja i hlađenja, prometa i industrije te u pogledu kriterija održivosti za biomasu.

Stajališta DČ i EK:

Novi glavni cilj EU-a za 2030. (članak 3.):

Nekoliko država članica i dalje ima analitičku rezervu na predloženi cilj EU-a za 2030. od najmanje 40% udjela energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije u Uniji 2030. Iako se većina delegacija čini sklonom povećanju ambicije, neke DČ ujedno su zabrinute zbog mogućih posljedica na vlastite nacionalne doprinose, prijelazne referentne točke ili trenutačne putanje. DČ i dalje imaju pitanja povezana s potrebnim budućim ažuriranjima vlastitih nacionalnih energetske i klimatskih planova ili Uredbe o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime¹.

EK je ponovila da je potrebno povisiti cilj za energiju iz obnovljivih izvora na 40% radi povećanja ambicije i ostvarivanja troškovno učinkovitog smanjenja emisija od 55% te je delegacijama kao odgovor na zabrinutost potvrdila da će se revizija Uredbe o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime možda trebati provesti ranije, odnosno 2023., posebice u pogledu mehanizma za rješavanje nedosljednosti.

Novi kriteriji održivosti šumske biomase (članci 3. i 29.):

Delegacije su i dalje podijeljene u pogledu predložene odredbe kojom se jačaju postojeći kriteriji održivosti. Iako neke delegacije podupiru ambiciju iz prijedloga EK-a, nekoliko ih je i dalje zabrinuto zbog određenih elemenata. Većina delegacija osobito je izrazila rezerve u pogledu predloženog proširenja kriterija održivosti na veći broj postrojenja (članak 29.). Nekoliko delegacija izrazilo je rezerve i u pogledu novopredloženih obveza oblikovanja programa potpore za energiju iz obnovljivih izvora u skladu s hijerarhijom otpada i kaskadnim načelom za biomasu te u pogledu predložene obveze postupnog ukidanja potpore za postrojenja koja su namijenjena samo za proizvodnju električne energije, a ne ujedno i toplinske energije iz biomase, počevši od 2026. (članak 3.). Čini se da će biti potreban daljnji rad kako bi se razjasnile definicije i načini provedbe predloženih odredaba.

EK je ponovila da je potrebno osigurati održivu i najučinkovitiju uporabu bioenergije te izbjeći učinke narušavanja na tržištu sirovina i negativan učinak na bioraznolikost, u skladu sa strategijom za bioraznolikost.

Predložena obveza zajedničkih projekata u području energije iz obnovljivih izvora (članak 9.):

¹ Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća

Većina delegacija traži veću fleksibilnost u pogledu predložene obveze da DČ do kraja 2025. provedu prekogranični pilot-projekt. Većina DČ također je oprezna kad je riječ o obvezi suradnje u pogledu količine energije iz obnovljivih izvora na moru, koja će se uvesti u svakom morskom bazenu.

Međutim, EK je naglasila da je iznimno važno, posebice u kontekstu ambicioznijeg cilja na razini EU-a, bolje iskoristiti potencijal regionalne suradnje za podupiranje troškovno učinkovitog uvođenja energije iz obnovljivih izvora te iskoristiti regionalni potencijal za energiju vjetra na moru.

Uključivanje energije iz obnovljivih izvora u građevinski sektor (članak 15.a):

Delegacije općenito uviđaju potrebu za povećanim prodiranjem energije iz obnovljivih izvora u građevinski sektor. Međutim, niz delegacija izrazio je rezerve u pogledu novog okvirnog cilja EU-a koji podrazumijeva udjel od 49% za potrošnju energije iz obnovljivih izvora u građevinskom sektoru EU-a, pri čemu su neke delegacije smatrale da je taj cilj nerealan, dok su druge istaknule postojeće odredbe u drugim zakonodavnim aktima, kao što je Direktiva o energetske svojstvima zgrada². Delegacije naglašavaju da je potrebno zadržati fleksibilnost i pojasniti neke definicije, poput onih koje se odnose na „učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje” te razjasniti druge aspekte, osobito u pogledu dostupnosti podataka.

EK je istaknula važnost tih mjera za provedbu prioriteta vala obnove i znatan neiskorišten potencijal troškovne učinkovitosti energije iz obnovljivih izvora u građevinskom sektoru. Te bi odredbe bile važne za promicanje prelaska sa sustava grijanja na fosilna goriva na obnovljive izvore energije.

Jamstva o podrijetlu (članak 19.):

Niz delegacija izrazio je znatne rezerve u pogledu prijedloga da se ukine mogućnost DČ da proizvođaču koji prima financijsku potporu ne izdaju jamstva o podrijetlu. DČ su posebno zainteresirane za zadržavanje tržišne vrijednosti jamstava o podrijetlu i izbjegavanje dvostrukog financiranja. Međutim, sa stajališta EK-a predložena je revizija važna kako bi se osiguralo da se svoj proizvedenoj energiji iz obnovljivih izvora može dodijeliti jamstvo o podrijetlu, čime se povećava transparentnost za krajnje potrošače i uklanja ključna prepreka koja otežava primjenu ugovora o kupnji energije.

Integracija sustava električne energije iz obnovljivih izvora (članak 20.a):

Većina delegacija načelno podržava opći cilj predloženih odredaba. Međutim, niz elemenata iziskuje dodatno razmatranje i pojašnjenja, posebice u pogledu novih predviđenih obveza

² Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetske učinkovitosti zgrada (preinaka)

izvješćivanja, mogućih poveznica s drugim zakonodavnim predmetima te učinaka i načina provedbe novih odredbi.

Sa stajališta EK-a te su odredbe ključne kako bi se osigurala veća integracija sustava električne energije iz obnovljivih izvora, a time i troškovno učinkovito uvođenje. Njima bi se osobito usmjerili potrošački obrasci i ulaganja tako da se potrošnja uskladi s proizvodnjom iz obnovljivih izvora.

Uključivanje energije iz obnovljivih izvora u industriju (članak 22.a):

Delegacije općenito podupiru daljnje uvođenje energije iz obnovljivih izvora u industriju. Međutim, nekoliko delegacija smatra da se uvođenjem podciljeva smanjuje fleksibilnost i povećavaju administrativno opterećenje i troškovi. Većina delegacija posebno je zabrinuta zbog uvođenja obvezujućeg podcilja od 50% za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla koja se upotrebljavaju kao sirovine ili kao nositelj energije jer se uvođenjem obvezujućeg cilja može negativno utjecati na uvođenje tehnologija vodika i njihovu uporabu u tom sektoru. U tom su kontekstu delegacije podijeljene u pogledu uloge načina proizvodnje niskougljičnog vodika. Dok neke traže da se ona uključe u navedenu direktivu, druge se protive tome da se niskougljična goriva smatraju energijom iz obnovljivih izvora u smislu prijedloga direktive.

Međutim, što se tiče tog istog članka, nekoliko delegacija je u jednakoj mjeri zabrinuto zbog okvirnog prosječnog godišnjeg povećanja udjela obnovljivih izvora energije u industrijskom sektoru od 1,1 postotnog boda godišnje. Kad je riječ o podcilju i okvirnoj referentnoj vrijednosti, delegacije i dalje imaju brojna pitanja o metodologiji izračuna, metodama provjere, području primjene i predviđenim učincima.

EK je ponovila da su te odredbe od presudne važnosti za niz proizvodnih procesa koje je teško dekarbonizirati, u kojima se obnovljivi izvori energije mogu upotrebljavati samo u obliku obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla. U tom bi smislu predložena odredba pružila odgovarajuće poticaje i potrebnu sigurnost za ulaganja kako bi se osiguralo uvođenje dostatnih obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla. Podciljevi za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla u industrijskom i prometnom sektoru osobito su važni za provedbu strategije za vodik, koju je predstavila EK, jer se vodik proizveden iz obnovljivih izvora preusmjerava u sektore u kojima je najpotrebniji radi postizanja klimatske neutralnosti.

Uključivanje energije iz obnovljivih izvora u sektor grijanja i hlađenja (članak 23.):

Delegacije općenito podupiru daljnje uvođenje energije iz obnovljivih izvora u sektor grijanja i hlađenja. Međutim, nekoliko delegacija izrazilo je znatne rezerve u pogledu prijedloga da godišnje povećanje energije iz obnovljivih izvora u sektoru grijanja i hlađenja od 1,1 postotnog boda bude obvezujuće. Nekoliko DČ posebice tvrdi da bi provedba tog cilja mogla biti i tehnički i ekonomski teška. Većina delegacija također je izrazila rezerve u pogledu

predloženih okvirnih nacionalnih nadopuna (uključenih u novi Prilog 1.a). Postavljena su brojna tehnička pitanja o prirodi i metodologiji izračuna nacionalnih nadopuna i njihovu međudjelovanju s obvezujućim godišnjim povećanjem.

EK je ustrajala na nužnosti takvih mjera za sektor u kojemu je napredak u pogledu uvođenja energije iz obnovljivih izvora tradicionalno spor i koji čini polovinu konačne potrošnje energije u EU-u. Sa stajališta EK-a kombinacija minimalnog obvezujućeg povećanja, okvirnih nadopuna na razini DČ i proširenog popisa mjera, pružit će sigurnost ulagačima, a DČ istodobno omogućiti dovoljnu fleksibilnost.

Centralizirano grijanje i hlađenje (članak 24.):

Neke delegacije su skeptične u pogledu tih odredaba, a posebno kad je riječ o predloženom povećanju (s trenutnog 1 na 2,1 postotni bod) okvirnog cilja energije iz obnovljivih izvora te otpadne topline i hladnoće u sustavima centraliziranoga grijanja. Nekoliko delegacija smatra da je provedba tog cilja posebno teška i da podrazumijeva prekomjerno administrativno opterećenje.

EK je naglasila da se predložene izmjene u velikoj mjeri temelje na postojećoj direktivi i da doprinose uključivanju energije iz obnovljivih izvora u opskrbu grijanjem i hlađenjem te u zgrade, kao i modernizaciji postojećih sustava/mreža, uz postupno promicanje učinkovitije kombinacije goriva.

Smanjenje intenziteta emisija stakleničkih plinova u prometnom sektoru ostvareno uporabom energije iz obnovljivih izvora (članak 25. i drugi povezani članci):

Delegacije uvažavaju potrebu za ubrzanjem prodiranja energije iz obnovljivih izvora u prometni sektor i čine se spremnima poduprijeti ambiciozniji cilj. Međutim, nekoliko delegacija smatra da je predloženi cilj smanjenja intenziteta stakleničkih plinova od 13 % preambiciozan. Nadalje, podijeljena su mišljenja delegacija u pogledu prijedloga da se cilj energije iz obnovljivih izvora u prometnom sektoru izražava kao cilj smanjenja intenziteta stakleničkih plinova umjesto metodologije koja se trenutno primjenjuje. Ako se taj novi pristup želi zadržati, bit će potrebna dodatna pojašnjenja u vezi s temeljnim metodama izračuna.

Većina delegacija također je izrazila rezerve u pogledu predloženog povećanja podciljeva za napredna biogoriva (od najmanje 0,2 % u 2022. do 0,5 % u 2025. i 2,2 % u 2030.) i predloženog novog podcilja za uporabu obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla u prometnom sektoru od 2,6 %. Kad je riječ o industrijskom sektoru, DČ su podijeljene u pogledu uloge niskouglične električne energije u cilju energije iz obnovljivih izvora u prometnom sektoru. Međutim, delegacije se čine sklonije predloženom uvođenju mehanizma jedinica za promicanje elektromobilnosti.

Sa stajališta EK-a potreban je prijelaz na pristup koji se temelji na emisijama kako bi se potaknula uporaba goriva s najnižim ugljičnim otiskom. Međutim, podciljevi koji se temelje na energiji i dalje su potrebni kako bi se promovirala inovativna goriva koja iz perspektive troškova još nisu konkurentna, ali su ključna za postizanje ugljične neutralnosti. Uvođenje podcilja za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla potrebno je kako bi se potaknula potražnja u tom sektoru koji je teško dekarbonizirati te kako bi se, zajedno s industrijom, ostvarile ambicije iz strategije za vodik.

Sporna/otvorena pitanja za DČ i EK:

SI PRES je napravilo u prosincu 2021. Izvješće o napretku u kojem su iznesena inicijalna stajališta DČ o predmetnom prijedlogu direktive te su istaknuta glavna otvorena pitanja.

DČ podržavaju ambicioznost i općenito podupiru cilj prijedloga direktive, no istovremeno izražavajući zabrinutost vezano za podciljeve odnosno sektorske ciljeve. Jasna je logika povećanja cilja zbog potrebne usklađenosti s drugim sektorima, ali ono što je očito jest da će biti potrebna dodatna financijska sredstva te dodatne mjere i aktivnosti za postizanje cilja.

Također, DČ traže veću fleksibilnost kako bi mogle uvesti najprikladnija rješenja kojima će se u obzir uzeti nacionalne posebnosti i različite polazišne točke. Naglašavaju da je potrebno poštovati načelo supsidijarnosti, pravednosti, pravedne tranzicije i tehnološke neutralnosti te da bi dodatno administrativno opterećenje trebalo ograničiti na ono što je izričito nužno.

Glavna otvorena pitanja za DČ vezana su za:

- Novi glavni cilj EU-a za 2030. (članak 3.),
- Nove kriterije održivosti šumske biomase (članci 3. i 29.),
- Predloženu obvezu zajedničkih projekata u području energije iz obnovljivih izvora (članak 9.),
- Uključivanje energije iz obnovljivih izvora u građevinski sektor (članak 15.a),
- Jamstva o podrijetlu (članak 19.),
- Integracija sustava električne energije iz obnovljivih izvora (članak 20.a),
- Uključivanje energije iz obnovljivih izvora u industriju (članak 22.a),
- Uključivanje energije iz obnovljivih izvora u sektor grijanja i hlađenja (članak 23.),
- Centralizirano grijanje i hlađenje (članak 24.),
- Smanjenje intenziteta emisija stakleničkih plinova u prometnom sektoru ostvareno uporabom energije iz obnovljivih izvora (članak 25. i drugi povezani članci).

Sporna i otvorena pitanja detaljnije su pojašnjena u dijelu obrasca „*Stajališta DČ, EK i Predsjedništva EU*“.

Stav RH o spornim/otvorenim pitanjima DČ i EK:

RH podržava zabrinutosti DČ oko otvorenih pitanja te još uvijek analizira odredbe u tekstu koje bi mogle imati određeni negativan učinak u provedbi.

Stav RH o aktualnim spornim/otvorenim pitanjima detaljnije je pojašnjen u dijelu obrasca „*Stajalište RH*“.

Postojeće zakonodavstvo RH i potreba njegove izmjene slijedom usvajanja dokumenta:

Zakon o energiji („Narodne novine“, br. 120/12, 14/14, 95/15, 102/15, 68/18)

Zakon o tržištu električne energije („Narodne novine“, br. 111/21)

Zakon o energetskej učinkovitosti („Narodne novine“, br. 127/14, 116/18, 25/20, 32/21 i 41/21)

Zakon o tržištu plina („Narodne novine“, br. 18/18, 23/20)

Zakon o tržištu toplinske energije („Narodne novine“, br. 80/13, 14/14, 102/14, 95/15, 76/18, 86/19)

Zakon o tržištu nafte i naftnih derivata („Narodne novine“, br. 19/14, 73/17, 96/19)

Zakon o biogorivima za prijevoz („Narodne novine“, br. 65/09, 145/10, 26/11, 144/12, 14/14, 94/18, 52/21)

Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji („Narodne novine“, br. 138/21)

Uredba o poticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovitim kogeneracija („Narodne novine“, br. 116/18, 60/20)

Uredba o kvotama za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovitim kogeneracija („Narodne novine“, br. 57/20)

Pravilnik o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije („Narodne novine“, br. 98/21)

Strategija energetskeg razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. („Narodne novine“, br. 25/20)

Integrirani nacionalni energetske i klimatske plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030.

Utjecaj provedbe dokumenta na proračun RH:

Obveza provedbe ciljeva zahtijevat će dodatna financijska sredstva, u odnosu na investicije predložene Energetskom strategijom i nacionalnim energetsko-klimatskim planom, koja se u ovom trenutku ne mogu procijeniti.

Bruxelles, 14.7.2021.
COM(2021) 557 final

2021/0218 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652

{SEC(2021) 657 final} - {SWD(2021) 620 final} - {SWD(2021) 621 final} -
{SWD(2021) 622 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Europskim zelenim planom utvrđuje se cilj da se do 2050. postigne klimatska neutralnost na način kojim se pridonosi europskom gospodarstvu, rastu i otvaranju radnih mjesta. Kako bi se postigao taj cilj, potrebno je postići smanjenje emisija stakleničkih plinova za 55 % do 2030., kako je potvrdilo Europsko vijeće u prosincu 2020. Za to su pak potrebni znatno veći udjeli obnovljivih izvora energije u integriranom energetske sustavu. Trenutačni cilj EU-a od najmanje 32 % energije iz obnovljivih izvora do 2030., utvrđen u Direktivi o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (RED II), nije dovoljan te ga je potrebno povećati na 38–40 %, u skladu s Planom za postizanje klimatskog cilja. Istodobno su za postizanje tog povećanog cilja potrebne nove popratne mjere u različitim sektorima u skladu sa strategijama za integraciju energetske sustava, za vodik, za energiju iz obnovljivih izvora na moru i za bioraznolikost.

Opći su ciljevi revizije Direktive RED II postizanje veće uporabe energije iz obnovljivih izvora do 2030., poticanje bolje integracije energetske sustava i doprinos ciljevima u području klime i okoliša, uključujući zaštitu bioraznolikosti, čime se nastoje riješiti međugeneracijska pitanja povezana s globalnim zagrijavanjem i gubitkom bioraznolikosti. Ova revizija Direktive RED II ključna je za postizanje povećanog klimatskog cilja te za zaštitu našeg okoliša i zdravlja, smanjenje naše energetske ovisnosti te doprinos tehnološkom i industrijskom vodstvu EU-a, uz otvaranje radnih mjesta i gospodarski rast.

• Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području

RED II glavni je instrument EU-a koji se bavi promicanjem energije iz obnovljivih izvora. Revizija Direktive RED II ne provodi se samostalno. Dio je šireg postupka koji utječe na ostalo zakonodavstvo i političke inicijative u području energetike i klime, kako je najavljeno u okvirnom planu za europski zeleni plan i u Programu rada Komisije za 2021. pod nazivom „Paket za ostvarivanje cilja od 55 %” („Fit for 55”). Prijedlog revizije Direktive RED II u skladu je sa sljedećim:

- i. sustavom EU-a za trgovanje emisijskim jedinicama jer je cijene ugljika najbolje određivati zajedno s regulatornim mjerama;
- ii. Direktivom o energetske učinkovitosti, kojom se pridonosi učinkovitoj uporabi energije iz obnovljivih izvora u sektorima konačne potrošnje;
- iii. Direktivom o energetske svojstvima zgrada, kojom se osiguravaju odgovarajući zahtjevi energetske učinkovitosti povezani s energijom iz obnovljivih izvora;
- iv. Direktivom o ekološkom dizajnu, kojom se potrošače potiče da prestanu koristiti uređaje na fosilna goriva;
- v. Uredbom o korištenju zemljišta, prenamjeni zemljišta i šumarstvu, kojom se gospodarski subjekti potiču na uvođenje projekata za apsorpiranje emisija koji mogu biti izvor biomase;
- vi. Direktivom o oporezivanju energije, kojom se osigurava da se cijenama promiču održive prakse i potiče proizvodnja i uporaba;
- vii. zakonodavstvom o raspodjeli tereta, kojim se utvrđuje obvezujuće smanjenje emisija stakleničkih plinova za sektore obuhvaćene Direktivom RED II, kao što su promet, zgrade, poljoprivreda i otpad;

- viii. Direktivom o kakvoći goriva, kojom se podupire uporaba obnovljivih i niskougljičnih goriva u prometu;
- ix. Direktivom o infrastrukturi za alternativna goriva, kojom se podupire uspostava infrastrukture za alternativna goriva, uključujući mjesta za punjenje električnih vozila i mjesta za opskrbu prirodnim plinom i vodikom; i
- x. Prijedlogom uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o smjernicama za transeuropsku energetska infrastrukturu i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 347/2013¹.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Prijedlog se ponajprije temelji na članku 194. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije² (UFEU), kojim se pruža pravna osnova za predlaganje mjera za razvoj novih i obnovljivih oblika energije, jednog od ciljeva energetske politike Unije utvrđenih u članku 194. stavku 1. točki (c) UFEU-a. Direktiva RED II, koja će se izmijeniti ovim Prijedlogom, donesena je 2018. u skladu s člankom 194. stavkom 2. UFEU-a. Dodaje se članak 114. UFEU-a, koji je pravna osnova unutarnjeg tržišta, kako bi se izmijenila Direktiva 98/70/EZ o kakvoći goriva, koja se temelji na tom članku.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Potreba za djelovanjem EU-a

Države članice ne mogu same u dostatnoj mjeri ostvariti troškovno učinkovit ubrzani razvoj održive energije iz obnovljivih izvora unutar integriranijeg energetskeg sustava. Potreban je pristup na razini EU-a kako bi se državama članicama s različitim razinama ambicije pružili pravi poticaji da koordinirano ubrzaju energetska tranziciju iz tradicionalnog energetskeg sustava koji se temelji na fosilnim gorivima prema integriranijem i energetski učinkovitijem energetskom sustavu koji se temelji na proizvodnji iz obnovljivih izvora. Uzimajući u obzir različite energetske politike i prioritete među državama članicama, vjerojatnije je da će se djelovanjem na razini EU-a postići potrebna povećana uporaba obnovljivih izvora energije nego što bi to bio slučaj samo djelovanjem na nacionalnoj ili lokalnoj razini.

Dodana vrijednost EU-a

Djelovanjem na razini EU-a u području energije iz obnovljivih izvora nastaje dodana vrijednost jer je učinkovitije i djelotvornije od djelovanja pojedinačnih država članica, a koordiniranom tranzicijom europskeg energetskeg sustava izbjegava se fragmentirani pristup. Njime se osigurava neto smanjenje emisija stakleničkih plinova i onečišćenja, štiti bioraznolikost, iskorištavaju prednosti unutarnjeg tržišta, u potpunosti iskorištavaju prednosti ekonomije razmjera i tehnološke suradnje u Europi te se ulagačima pruža sigurnost u regulatornom okviru na razini EU-a. Postizanje većeg udjela obnovljivih izvora energije u konačnoj potrošnji energije u EU-u ovisi o nacionalnim doprinosima svake države članice. Ti doprinosi bit će ambiciozniji i isplativiji ako budu vođeni dogovorenim zajedničkim pravnim i političkim okvirom.

¹ COM(2020) 824 final.

² SL C 326, 26.10.2012., str. 1.

- **Proporcionalnost**

Najpoželjniji paket opcija politike smatra se proporcionalnim, a u mjeri u kojoj je to moguće temelji se na trenutačnom obliku politike. U nekoliko opcija postavljeni su cilj ili referentna vrijednost koju treba postići, ali odluka o odabiru sredstva za postizanje tih ciljeva prepuštena je državama članicama. Ravnoteža između obveza i fleksibilnosti koju imaju države članice u pogledu postizanja ciljeva smatra se primjerenom s obzirom na nužnost postizanja klimatske neutralnosti (vidjeti odjeljke 3.3. i 7.5. Procjene učinka priložene ovom Prijedlogu, SWD (2021.) XXX).

- **Odabir instrumenta**

Ovaj Prijedlog odnosi se na direktivu o izmjeni. Budući da je prijedlog donesen relativno nedavno, ovo preispitivanje Direktive RED II ograničeno je na ono što se smatra potrebnim kako bi se na troškovno učinkovit način pridonijelo klimatskim ambicijama Unije za 2030. i ne predstavlja potpunu reviziju Direktive pa se preinaka ne smatra primjerenom.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Savjetovanja s dionicima**

Metode savjetovanja, glavni ciljani sektori i opći profil ispitanika

Početna procjena učinka (Plan) objavljena je od 3. kolovoza do 21. rujna 2020. radi dobivanja povratnih informacija, a primljena su 374 odgovora od dionika iz 21 države članice i sedam zemalja izvan EU-a. Većina odgovora zaprimljena je od poduzeća ili poslovnih udruženja, nakon čega slijede odgovori nevladinih organizacija, anonimni odgovori i odgovori građana. Nadalje, Komisija je 17. studenoga 2020. pokrenula javno savjetovanje na internetu u trajanju od 12 tjedana, u skladu s pravilima Komisije za bolju izradu zakonodavstva. Savjetovanje se sastoji od pitanja s višestrukim izborom odgovora i pitanja otvorenog tipa koja obuhvaćaju mnogobrojne teme povezane s revizijom Direktive RED II. Zaprimljeno je ukupno 39 046 odgovora. Stajališta dionika prikupljena su i na dvjema radionicama, od kojih je prva održana 11. prosinca 2020. (s gotovo 400 sudionika), a druga 22. ožujka 2021. (s gotovo 1 000 sudionika).

Sažetak stajališta dionika

Na temelju većine odgovora (80 %) na otvoreno javno savjetovanje vidljivo je da se prednost daje povećanom cilju za obnovljive izvore energije u skladu s Planom za postizanje klimatskog cilja (CTP) (43 %) ili još višem cilju (37 %). Ukupno 61 % ispitanika bilo je za obvezujući cilj i na razini EU-a i na nacionalnoj razini. Promet te grijanje i hlađenje bili su dva najpopularnija sektora za koja se smatralo da je potrebno uložiti više truda, a većina je podržala povećane ciljne vrijednosti za oba sektora barem na razini CTP-a. U koordiniranom odgovoru više od 38 000 sudionika zatražilo je uklanjanje biomase s popisa obnovljivih izvora i ograničavanje uporabe bioenergije na lokalno dostupan otpad i ostatke, a predstavnici sindikata, poduzeća i većine javnih tijela izjašnjavaju se da ne žele da se postojeći kriteriji održivosti za biomasu mijenjaju.

Stajališta dionika iznesena na otvorenom javnom savjetovanju i tijekom radionica uzeta su u obzir pri razradi različitih opcija politike za odgovarajuća područja politike u Procjeni učinka.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Studijom koju su proveli vanjski suradnici, društvo Trinomics, pružena je tehnička potpora razvoju i provedbi politike u području obnovljivih izvora energije. Dio baze dokaza činili su i

procjena učinka provedena za CTP, Komisijina ocjena nacionalnih energetske i klimatskih planova država članica te Izvješće o napretku u području obnovljive energije za 2020.

Osim toga, u Procjenu učinka uključene su i sljedeće studije:

- Tehnička potpora razvoju i provedbi politike u području obnovljivih izvora energije: veća učinkovitost kao rezultat integracije sektora,
- Hlađenje uporabom energije iz obnovljivih izvora u skladu s revidiranom Direktivom o obnovljivim izvorima energije,
- Grijanje prostora uporabom energije iz obnovljivih izvora u skladu s revidiranom Direktivom o obnovljivim izvorima energije,
- Politička potpora dekarbonizaciji grijanja i hlađenja,
- Regulatorni i tržišni uvjeti za centralizirano grijanje i hlađenje,
- Potencijali i razine za elektrifikaciju grijanja prostora u zgradama,
- Načini grijanja i hlađenja uporabom energije iz obnovljivih izvora, mjere i ključne etape za provedbu preinačene Direktive o obnovljivim izvorima energije i potpunu dekarbonizaciju do 2050.,
- Tehnička pomoć za procjenu potencijala obnovljivih tekućih i plinovitih goriva nebiološkog podrijetla namijenjenih uporabi u prometu te goriva iz recikliranog ugljika radi određivanja metodologije za utvrđivanje udjela energije iz obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla te za razvoj okvira za dodatnost u prometnom sektoru,
- Pojednostavnjenje postupaka izdavanja dozvola i upravnih postupaka za postrojenja obnovljivih izvora energije,
- Utvrđivanje tehničkih zahtjeva i olakšavanje postupka normizacije jamstava o podrijetlu na temelju Direktive (EU) 2018/2001,
- Tehnička pomoć za procjenu mogućnosti uspostave zelene oznake na razini EU-a u cilju promicanja uporabe obnovljive energije iz novih postrojenja,
- Procjena potencijala za nove sirovine za proizvodnju naprednih biogoriva (ENER C1 2019–412),
- Potpora provedbi odredaba o neizravnim promjenama uporabe zemljišta utvrđenih u Direktivi o obnovljivim izvorima energije (ENER/C2/2018-462),
- Uporaba drvne biomase za proizvodnju energije u EU-u (izvješće Zajedničkog istraživačkog centra, 01/2021),
- Preliminarna studija kojom se utvrđuju tehnički zahtjevi i mogućnosti za bazu podataka Unije za praćenje tekućih i plinovitih goriva namijenjenih uporabi u prometu.

Procjena učinka

Procjena učinka priložena Prijedlogu izrađena je na temelju modeliranja, doprinosa dionika i doprinosa međusektorske skupine. Izvješće je podneseno Odboru za nadzor regulative 10. ožujka 2021. Odbor za nadzor regulative dao je 19. travnja 2021. prvo mišljenje o Procjeni učinka, a nakon što je Procjena učinka ponovno podnesena, 19. svibnja dostavljeno je drugo mišljenje.

U tom kontekstu u Procjeni učinka analizirane su različite mogućnosti s pomoću kojih bi se revizijom Direktive RED II moglo djelotvorno i učinkovito pridonijeti ostvarenju ažuriranog cilja u okviru šireg paketa politika za ostvarivanje cilja od 55 %.

Kad je riječ o **općem cilju za energiju iz obnovljivih izvora**, na temelju opcije 0. (bez promjene) ne bi postojao način kojim bi se osiguralo uvođenje cilja za energiju iz obnovljivih izvora na razini EU-a kako bi se postigao udio u konačnoj potrošnji energije od najmanje 38–40 %. Opcija 2. (cilj veći od 40 %) mogla bi dovesti do prekoračenja klimatskog cilja i nedostatka usklađenosti s drugim zakonodavnim instrumentima EU-a. Stoga opcija 1. (minimalni cilj u rasponu od 38 do 40 %) nema nedostataka te je zato najpoželjnija i najdjelotvornija opcija. Kad je riječ o prirodi cilja, iako bi opcija 1. (nacionalni obvezujući ciljevi) podrazumijevala najdjelotvornije postizanje povećanog udjela obnovljivih izvora energije, to bi dovelo do problema sa supsidijarnošću. Trenutačni postupak upravljanja energetsom unijom važan je temelj za postizanje cilja u pogledu obnovljivih izvora energije. Prva iteracija postupka preispitivanja nacionalnih planova, koja je dovršena 2020., pokazala se djelotvornom u toj mjeri što su nacionalni doprinosi zajedno bili dovoljno ambiciozni za postizanje obvezujućeg cilja Unije za obnovljive izvore energije do 2030. U skladu s Uredbom o upravljanju države članice moraju do lipnja 2023. dostaviti nacрте ažuriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova te već mogu pokazati na koji način planiraju ostvariti povećani cilj za 2030. S obzirom na djelotvornost i arhitekturu postojećeg sustava prednost se daje opciji 0. (zadržavanje obvezujućeg cilja EU-a i dobrovoljnih nacionalnih doprinosa).

Kad je riječ o **grijanju i hlađenju**, opcijom 1. (neregulatorne mjere) države članice neće se potaknuti da pojačaju nastojanja u sektoru grijanja i hlađenja uporabom energije iz obnovljivih izvora na najmanje 1,1 % prosječnog godišnjeg postotnog boda. Iako je to najdjelotvornije, pretvaranje podataka EU-a o grijanju i hlađenju uporabom energije iz obnovljivih izvora iz CTP-a u obvezujući jedinstveni povećani godišnji prosječni udio u državama članicama jednako kao i prema opciji 3.b ne smatra se razmjernim. Također, kao cilj mogla bi se zadati razina energije iz obnovljivih izvora koja je potrebna 2030., kako je predloženo u opciji 3.c, ali bi se time odstupilo od trenutačnog modela i mogla bi se poremetiti već postojeća nastojanja oko provedbe, iako bi to donijelo dodatnu korist jasnog utvrđivanja krajnjeg cilja za 2030. Opcija 3.a u kombinaciji s primjereno osmišljenim referentnim vrijednostima sektora i EU-a za obnovljive izvore energije koje se odnose na zgrade i industriju (opcija 3.d) bila bi djelotvorna u osiguravanju prave kombinacije pokretača za daljnju integraciju tih sektora u energetske sustav. Tom opcijom 3.a odredila bi se najmanja paušalna stopa rasta obnovljivih izvora energije tako što bi se trenutačni okvirni godišnji cilj povećanja od 1,1 postotnog boda odredio kao minimalno potrebno nastojanje uz nadopune za pojedine države članice, čime bi se dodatna nastojanja da se do 2030. postigne željena razina energije iz obnovljivih izvora preraspodijelila među državama članicama na temelju BDP-a i troškova. Dodatne stope povećanja specifične za pojedine države članice mogle bi poslužiti kao sredstvo za procjenu relativne razine ambicije svake države članice u sektoru grijanja i hlađenja, ali i kao potencijalna mjera za popunjavanje praznina kako bi se uklonila razlika u slučaju da drugi sektori osim sektora grijanja i hlađenja ne ispune opći cilj za obnovljive izvore energije od 38 do 40 %. Tu se razmatra i mogućnost referentne vrijednosti za uporabu energije iz obnovljivih izvora u sektoru zgrada.

Proširenim popisom mjera u skladu s opcijom 2.a omogućuje se fleksibilnost na nacionalnoj razini i osigurava proporcionalnost te se državama članicama pruža skup instrumenata koje mogu odabrati. U tom planu poštuju se nacionalne i lokalne razlike kad je riječ o uvjetima i polazištima te se osigurava jasan okvir za aktere na svim razinama (nacionalnoj, regionalnoj,

lokalnoj) i svih vrsta (od komunalnih poduzeća i trgovačkih društava do općina, pa sve do građana potrošača/proizvođača-potrošača).

Kad je riječ o **centraliziranom grijanju i hlađenju**, opcijom 3.c (povećanje okvirnog cilja od 1 % godišnjeg povećanja u postotnim bodovima na razine CTP-a od 2,1 % bez promjene njegove prirode) razvoj centraliziranoga grijanja usmjerio bi se prema integraciji veće količine energije iz obnovljivih izvora u skladu s ciljevima CTP-a i ugljične neutralnosti, uz istodobno uvažavanje raznovrsnosti situacija u državama članicama. Opcija 3.b (okvirni cilj EU-a za energiju iz obnovljivih izvora u pogledu udjela energije iz obnovljivih izvora u centraliziranom grijanju i hlađenju) mogla bi donijeti slične koristi kao opcija 3.c, ali odstupa od postojećih odredaba i mogla bi biti štetna za provedbu koja je već u tijeku. Opcija 3.d (povećanje cilja povećanja postotnog boda od 1 % i njegova obvezatnost) bila bi najdjelotvorniji cilj, ali je prestroga i državama članicama ostavlja manje prostora. Na temelju opcije 3.a (bez promjena) za centralizirano grijanje moglo bi se neograničeno nastaviti upotrebljavati fosilna goriva te stoga ta opcija nije u skladu s ciljevima preispitivanja. Opcija 2. (popis mjera) može biti samostalna ili komplementarna jer pruža jasniji poticajni okvir za transformaciju centraliziranoga grijanja i hlađenja, kojim se omogućuje opskrba energijom iz obnovljivih izvora u zgradama i koji postaje ključni instrument za dekarbonizaciju topline, uz istodobno poboljšanje integracije energetskeg sektora u nacionalne energetske sustave i energetske sustave EU-a. Kombinacija opcije 2. o mjerama i plana ciljeva opcije 3.c najpoželjnija je opcija kako bi se centralizirano grijanje i hlađenje uskladilo s europskim zelenim planom i kako bi postalo pokretač ostvarenja ciljeva CTP-a i integracije energetskeg sustava. Tom opcijom, zajedno s opcijama za ukupno grijanje i hlađenje i zgrade, ujedno bi se uspostavio poticajni okvir za razvoj i širenje modernih pametnih sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja koji se temelje na obnovljivim izvorima energije.

Kad je riječ o **uključivanju električne energije iz obnovljivih izvora**, opcijom 1.1. (dostupnost informacija u gotovo stvarnom vremenu o udjelu obnovljive električne energije koju mreža isporučuje) omogućili bi se učinkoviti signali za poticanje tržišta koji se izravno odnose na prodiranje obnovljivih izvora energije i smanjenje ugljika, bez administrativnog opterećenja i u skladu s postojećim zakonodavstvom. Opcija 1.2. (informacije o udjelu obnovljivih izvora energije i emisijama stakleničkih plinova) imala bi određene pozitivne učinke na informiranje potrošača, no inače bi donijela ograničenu dodanu vrijednost. Opcijama od 2.1. do 2.3. obuhvaćeni su različiti aspekti optimizacije inteligentne infrastrukture za punjenje, s različitim razinama pozitivnog doprinosa ukupnim troškovima provedbe i koristima za gospodarstvo. Kako bi se državama članicama osigurala fleksibilnost, provedba na temelju nacionalne procjene odabrana je kao najpoželjnije rješenje koje se odnosi na funkcionalnost pametnog punjenja, uključujući dvosmjerno punjenje i uvođenje dodatnih mjesta za pametno punjenje (2.1B, 2.2B i 2.3). Opcije od 3.1. do 3.3. odnose se na različite prepreke na tržištu pružanja usluga agregiranja i mobilnosti koje ometaju tržišno natjecanje. Opcija 3.1. (osiguravanje da mrežni operatori i operatori na tržištu postupaju sa sustavima ili uređajima za skladištenje električne energije na način koji nije diskriminirajući ili nerazmjeran, neovisno o njihovoj veličini (mali ili veliki) ili o tome jesu li stacionarni ili mobilni, kako bi mogli ponuditi konkurentne usluge fleksibilnosti i uravnoteženja) opcija je u kojoj nema negativnih značajki. Opcija 3.2. (neovisni agregatori i pružatelji usluga mobilnosti imaju pristup osnovnim informacijama o baterijama, kao što su stanje i razina napunjenosti baterije) nužna je za uspostavu ravnopravnih uvjeta, a njezina bi rana provedba donijela pozitivne dugoročne učinke na dostupnost, kvalitetu i trošak usluga koje se pružaju vlasnicima baterija za kućnu uporabu i korisnicima električnih vozila. Očekuje se da će opcija 3.3. (osiguravanje otvorenog pristupa cjelokupnoj javno dostupnoj infrastrukturi za punjenje) postati sve korisnija zbog širenja električnih vozila.

Među razmatranim opcijama u pogledu **povećanja energije iz obnovljivih izvora u sektoru prometa**, kombinacijom opcije 1.B (uz povećanje cilja i podcilja za napredna biogoriva uvodi se poseban podcilj za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla) i opcija 2.A (obveza u pogledu energije za opskrbljivače gorivom), 2.C (izbor između pristupa opisanih u opcijama 2.A i 2.B (obveza u pogledu emisija za opskrbljivače gorivom), odabir kojih je prepušten državama članicama, ili 2.D (obveza u pogledu emisija za opskrbljivače gorivom, ali od operatora se zahtijeva da postignu minimalni udio naprednih biogoriva i obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla) ostvarili bi se općenito najbolji rezultati. Iako se svim opcijama osim opcije 1. ispunjava potrebna razina ambicije, postoje znatne razlike. Opcije koje se temelje na energiji mogle bi imati prednost u vidu promicanja razvoja i proizvodnje inovativnih goriva iz obnovljivih izvora i recikliranog ugljika jer se njima osigurava najpredvidljiviji i najstabilniji politički okvir za ulaganja u takve tehnologije. Opcijama koje se temelje na intenzitetu stakleničkih plinova mogu se potaknuti poboljšanja lanca opskrbe i tehnološka učinkovitost obnovljivih i niskougljičnih goriva, kod kojih su troškovi proizvodnje viši, te bi imale prednost osiguravanja dosljednosti s pristupom odabranim u skladu s Direktivom o kakvoći goriva. Međutim, to bi zahtijevalo uvođenje promjena metodologije za utvrđivanje intenziteta emisija stakleničkih plinova.

Promicanje uporabe obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla u potpunosti je u skladu sa strategijom integracije energetskeg sustava i strategijom za vodik te CTP-om, posebno ako se uzme u obzir perspektiva nakon 2030. To se posebno odnosi na opciju 1. (proširenje opsega obračunavanja obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla na područje izvan prometnog sektora i veća dosljednost u njihovu obračunavanju) i opciju 3. (izrada posebnih podciljeva za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla u sektorima koje je teško dekarbonizirati). Konkretni, ali realistični podciljevi za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla za prometni i industrijski sektor za 2030. bili bi prvi korak za njihov veći razvoj nakon 2030.

Kad je riječ o **certificiranju** obnovljivih i niskougljičnih goriva, ocijenjene su opcija 1.a (prilagođavanje područja primjene i sadržaja postojećeg sustava certificiranja kako bi se uključila sva goriva obuhvaćena Direktivom RED II, uključujući goriva iz recikliranog ugljika) i opcija 2.A (daljnji razvoj postojećeg sustava jamstava o podrijetlu kao alternativnog sustava certificiranja). Smatralo se da opcija 1.A ima dobar potencijal za jačanje postojećeg sustava, a certificiranje niskougljičnih goriva razmotrit će se u zasebnom zakonodavnom prijedlogu kao što je paket za tržište vodika i dekarboniziranog plina. Donošenje odluka o razvoju u području informatičke tehnologije podlijegat će prethodnom odobrenju Odbora Europske komisije za informacijsku tehnologiju i kibersigurnost.

Kad je riječ o opcijama za osiguravanje **održivosti bioenergije**, opcijom 1. (neregulatorne mjere) olakšala bi se provedba kriterija održivosti iz Direktive RED II, ali ona ne bi uključivala dodatne zaštitne mjere za uklanjanje utvrđenih rizika. Opcijom 2. (ciljno jačanje trenutačnih kriterija EU-a za održivost bioenergije) zajamčila bi se najizravnija zaštita od rizika od proizvodnje šumske biomase u područjima s visokom bioraznolikošću. Njome bi se uvele i dodatne zaštitne mjere kojima bi se promicala optimalna ušteda emisija stakleničkih plinova tijekom životnog ciklusa i izbjegla nova neučinkovita uporaba biomase u energetskeg sektoru. Opcijom 3. (regulacija malih postrojenja) dodatno bi se povećala djelotvornost opcije 2. reguliranjem uporabe veće količine biomase za proizvodnju energije u EU-u. Time bi se ujedno pridonijelo poboljšanju javnog praćenja proizvodnje i uporabe biomase. Oslanjanjem na najpoželjnije opcije 2., 3. i 4.2. (kojima se od država članica zahtijeva da osmisle svoje programe potpore za goriva iz biomase tako da se poremećaji na tržištu sirovina svedu na najmanju moguću mjeru u cilju što većeg smanjenja uporabe visokokvalitetnog oblog drva) pridonijelo bi se svođenju uporabe cijelih stabala za

proizvodnju energije na najmanju moguću mjeru, kako je utvrđeno u Strategiji EU-a za bioraznolikost.

Osim glavnih ciljeva revizije Direktive RED II kako bi se otklonila nedovoljna ambicioznost u perspektivi za 2030. i 2050. te kako bi se riješilo pitanje nedovoljne integracije sustava i ažurirale odredbe o održivosti bioenergije, ograničenim brojem **dodatnih „popratnih” ili poticajnih mjera** moglo bi se pridonijeti troškovno učinkovitom uvođenju obnovljivih izvora energije.

Kad je riječ o **ugovorima o kupnji energije**, opcijom 1. (smjernice) državama članicama pružit će se dodatne smjernice bez povećanja administrativnog opterećenja, a djelotvornost će ovisiti o prihvaćanju tih smjernica. Opcija 2. (financijska potpora za korištenje ugovora o kupnji energije za mala i srednja poduzeća) bit će korisna za uporabu obnovljivih izvora energije i za europsko gospodarstvo. Opcijom 3. (jačanje regulatornih mjera o ugovorima o kupnji energije) državama članicama nametnulo bi se dodatno opterećenje u vidu uklanjanja svih nepotrebnih prepreka, ali bi se proizvođačima i potrošačima električne energije iz obnovljivih izvora mogla pružiti dodatna sigurnost. Opcije 1. i 2. smatraju se najpoželjnijom kombinacijom.

Kad je riječ o **prekograničnoj suradnji**, opcija 1. (ažurirane smjernice Komisije) sama po sebi ne bi bila vrlo djelotvorna, dok opcija 2. (obveza država članica da testiraju prekograničnu suradnju u sljedeće tri godine) ima umjerenu djelotvornost. Iako bi opcija 3. (obvezno djelomično otvaranje programa potpore) i opcija 4. (pojačana uporaba mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora) bile vrlo djelotvorne, očekuje se da će opcija 2. biti politički prihvatljivija, a time i najpoželjnija opcija.

S obzirom na obvezujuću prirodu opcije 1. (zajedničko planiranje), za promicanje **energije na moru** bilo bi vrlo djelotvorno kada bi se ciljevi postavljali i provodili po morskom bazenu. Može se očekivati da će opcija 2. (uvođenje jedinstvenih kontaktnih točaka za izdavanje dozvola po morskom bazenu) biti djelotvorna u olakšavanju izdavanja dozvola za prekogranične projekte obnovljivih izvora energije na moru. Prednost se daje kombinaciji obiju opcija.

Kad je riječ o **industriji**, ne očekuje se da će se opcijom 0. (bez promjena) povećati udio potrošnje energije iz obnovljivih izvora u industrijskom sektoru, što izaziva ozbiljnu zabrinutost u pogledu cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2030. i postizanja klimatske neutralnosti do 2050. Opcijom 1. (uvođenje uporabe energije iz obnovljivih izvora u revizije propisane Direktivom o energetske učinkovitosti) osiguralo bi se djelotvorno sredstvo za uvođenje industrijskih subjekata u postojeća troškovno učinkovita rješenja za prelazak na energiju iz obnovljivih izvora, bez administrativnog opterećenja i u skladu s postojećim zakonodavstvom. Opcija 2. (označavanje industrijskih proizvoda u određenim sektorima za koje se tvrdi da se proizvode s pomoću energije iz obnovljivih izvora) učinkovito je sredstvo za stvaranje jedinstvenog i usklađenog tržišta za poduzeća koja na tržište stavljaju proizvode i usluge proizvedene s pomoću energije iz obnovljivih izvora. Svako obvezno označavanje trebalo bi se pažljivo osmisliti kako bi se osigurala usklađenost s pravilima Svjetske trgovinske organizacije (WTO). Opcije 1. i 2. bile bi komplementarne i najdjelotvornije opcije, u kombinaciji s okvirnim ciljem za uporabu energije iz obnovljivih izvora u industriji.

Sve u svemu, navedene opcije politike imaju gospodarske, ekološke i društvene prednosti. Energetski sustav EU-a koji je sigurniji i manje ovisan o uvozu postigao bi se povećanjem energije iz obnovljivih izvora, posebno one koja se proizvodi na moru. Revizija Direktive RED II vjerojatno će pozitivno utjecati na gospodarski rast i ulaganja otvaranjem kvalitetnih radnih mjesta te smanjenjem uvoza fosilnih goriva i troškova energije za potrošače i

poduzeća. Predviđa se da će se mnogim od navedenih opcija politike otvoriti radna mjesta u skladu s predviđenim zelenim digitalnim oporavkom. Očekuju se pozitivni učinci na zapošljavanje, posebno u sektorima povezanim s energijom iz obnovljivih izvora, uz povećanje zaposlenosti i razine osposobljenosti u građevinskom sektoru i sektoru opskrbe energijom te pomak u zapošljavanju među sektorima. Promatrano po euru izdataka, zahvaljujući energiji iz obnovljivih izvora nastaje gotovo 70 posto više radnih mjesta nego što je to slučaj kod potrošnje fosilnih goriva, a zahvaljujući solarnoj fotonaponskoj energiji nastaje više nego dvostruko više radnih mjesta po jedinici proizvodnje električne energije u usporedbi s ugljenom ili prirodnim plinom. Veća uporaba energije iz održivih obnovljivih izvora, uključujući obnovljivi vodik, dovela bi do smanjenja emisija stakleničkih plinova. Zamjenom fosilnih goriva smanjit će se i onečišćenje zraka te će se pozitivno utjecati na zdravlje. Elektrifikacija cestovnog prometa na temelju energije iz obnovljivih izvora imala bi pozitivne učinke posebno na onečišćenje zraka u gradovima, dok bi se primjerice elektrifikacijom grijanja u zgradama znatno pridonijelo smanjenju emisija stakleničkih plinova i drugih onečišćujućih tvari iz europskog fonda zgrada, koji se danas uvelike oslanja na fosilna goriva. Kvaliteta zraka u gradovima poboljšat će se, među ostalim, grijanjem iz obnovljivih izvora, posebno centraliziranim grijanjem u gradovima. Pozitivni učinci na bioraznolikost proizlazit će iz strožih kriterija održivosti za bioenergiju. Time bi se mogao smanjiti uvoz goriva proizvedenih iz biomase iz zemalja izvan EU-a koje se odluče ne postupati u skladu s tim kriterijima te preusmjeriti njihov izvoz izvan EU-a.

Revizija Direktive RED II uglavnom će imati praktične posljedice za javne uprave država članica s obzirom na potrebu za usklađivanjem s višim (obvezujućim) ciljevima na čijem postizanju treba raditi i pratiti ih na odgovarajući način. Druge mjere koje se zahtijevaju od javne uprave uključuju promicanje i olakšavanje uporabe energije iz obnovljivih izvora među više nositelja.

- Primjerenost i pojednostavnjenje propisa

U razdoblju od 2014. do 2016. provedena je evaluacija Direktive o obnovljivim izvorima energije u okviru Programa za primjerenost i učinkovitost propisa (REFIT). Budući da je Direktiva RED II donesena relativno nedavno, predložena revizija ograničena je na ono što se smatra potrebnim kako bi se na troškovno učinkovit način pridonijelo klimatskim ambicijama Unije za 2030. te to nije potpuna revizija Direktive. Procjenom učinka utvrđene su mogućnosti za pojednostavnjenje zakonodavstva i smanjenje regulatornih troškova.

Nisu predviđene promjene u režimu praćenja usklađenosti.

Za veću uporabu energije iz obnovljivih izvora u sektoru grijanja i hlađenja te u zgradama bit će potrebno provoditi građevinske radove/obnovu, što će dovesti do povećanja zaposlenosti u tom sektoru. Do 95 % poduzeća u građevinarstvu, arhitekturi i niskogradnji čine mala i srednja poduzeća (MSP-ovi), pa će vjerojatno doći do pozitivnog gospodarskog učinka na MSP-ove. Smjernicama i financijskom potporom za ugovore o kupnji energije pomoći će se MSP-ovima koji nemaju resurse za postupanje sa složenim ugovorima. Zbog strožih kriterija za šumsku biomasu može doći do povećanih administrativnih troškova i većeg opterećenja za male i srednje gospodarske subjekte.

Kako bi se osiguralo pošteno tržišno natjecanje na jedinstvenom tržištu, ista pravila trebala bi se primjenjivati na sve gospodarske subjekte. U ovom Prijedlogu kao takvom ne izuzimaju se MSP-ovi ni mikropoduzeća, osim kako bi se osigurali pojednostavnjeni mehanizmi provjere za mala postrojenja za proizvodnju energije. Međutim, predviđeni gospodarski učinci vjerojatno će koristiti i MSP-ovima jer upravo oni upravljaju najvećim dijelom lanca

vrijednosti kod uvođenja tehnologija u području energije iz obnovljivih izvora, posebno solarne fotonaponske energije.

Temeljna prava

Kad je riječ o usklađenosti s Poveljom o temeljnim pravima, glavni je cilj ovog preispitivanja povećati uporabu energije iz obnovljivih izvora i smanjiti emisije stakleničkih plinova, što je u potpunosti u skladu s člankom 37. Povelje na temelju kojeg se visoka razina zaštite okoliša i poboljšanje kvalitete okoliša moraju integrirati u politike Unije i osigurati u skladu s načelom održivog razvoja.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ovim Prijedlogom izmjenjuje se postojeća Direktiva o obnovljivim izvorima energije, a administrativni utjecaj i troškovi procjenjuju se kao umjereni jer se većina potrebnih struktura i propisa već provodi. U Prijedlog nisu uključeni dodatni troškovi za proračun EU-a.

5. DRUGI ELEMENTI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Nakon što su zakonodavci donesli ovu Direktivu o izmjeni, Komisija će tijekom razdoblja njezina prenošenja poduzeti sljedeće mjere kako bi ga olakšala:

- izrada korelacijske tablice koja služi kao kontrolni popis za prenošenje i državama članicama i Komisiji,
- organiziranje sastanaka sa stručnjacima iz država članica koji su zaduženi za prenošenje različitih dijelova Direktive kako bi se raspravilo o načinu njihova prenošenja i riješile dvojbe, bilo u kontekstu usklađenog djelovanja za obnovljive izvore energije bilo u obliku odbora,
- dostupnost bilateralnih sastanaka i razgovora s državama članicama u slučaju konkretnih pitanja o prenošenju Direktive.

Nakon roka za prenošenje Komisija će provesti sveobuhvatnu procjenu kako bi utvrdila jesu li države članice u potpunosti i ispravno prenijele Direktivu.

Uredbom (EU) 2018/1999 o upravljanju energetske unije i djelovanjem u području klime uspostavljen je integrirani okvir za energetske i klimatsko planiranje, praćenje i izvješćivanje radi praćenja napretka u ostvarivanju klimatskih i energetske ciljeva u skladu sa zahtjevima iz Pariškog sporazuma u pogledu transparentnosti. Države članice morale su do kraja 2019. Komisiji dostaviti svoje integrirane nacionalne energetske i klimatske planove koji obuhvaćaju pet dimenzija energetske unije za razdoblje 2021.–2030. Od 2023. države članice moraju svake dvije godine izvješćivati o napretku u provedbi planova, a do 30. lipnja 2023. moraju obavijestiti Komisiju o svojim nacrtima ažuriranih planova, s konačnim ažuriranjima do 30. lipnja 2024. Tim ažuriranjem, koje bi se trebalo dovršiti 2024., obuhvatile bi se obveze planiranja povezane sa svim novim ciljevima dogovorenima tijekom revizije Direktive RED II. Dodatnim zahtjevima u pogledu planiranja i izvješćivanja utvrđenima u ovom Prijedlogu neće se stvoriti novi sustav planiranja i izvješćivanja, već bi se na njih primjenjivao postojeći okvir za planiranje i izvješćivanje u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999. Budućom revizijom Uredbe o upravljanju omogućila bi se konsolidacija tih zahtjeva za izvješćivanje.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Nakon presude Suda Europske unije u predmetu Komisija protiv Belgije (predmet C-543/17) države članice uz svoje obavijesti o nacionalnim mjerama za prenošenje moraju dostaviti dovoljno jasne i precizne informacije, uz navođenje odredaba nacionalnog prava kojima se prenose odredbe neke direktive. To se mora predvidjeti za svaku obvezu, a ne samo na „razini članka”. Ako države članice ispune tu obvezu, u načelu ne bi trebale Komisiji slati dokumente s obrazloženjima o prenošenju.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Glavne odredbe kojima se znatno mijenja Direktiva (EU) 2018/2001 ili dodaju novi elementi jesu sljedeće:

člankom 1. stavkom 1. mijenja se članak 2. Direktive RED II izmjenom definicije obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla i zadane vrijednosti te dodavanjem novih definicija kvalitetnog oblog drva, obnovljivih goriva, zone trgovanja, sustava pametnog mjerenja, mjesta za punjenje, sudionika na tržištu, tržišta električne energije, baterije za kućnu uporabu, baterije za električno vozilo, industrijske baterije, stanja baterije, razine napunjenosti, zadane vrijednosti snage, pametnog punjenja, regulatornog tijela, dvosmjernog punjenja, mjesta za punjenje male snage, industrije, neenergetske namjene, plantažne šume i zasađene šume.

Člankom 1. stavkom 2. mijenja se članak 3. stavak 1. Direktive RED II ažuriranjem cilja EU-a za 2030. od najmanje 40 % udjela energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije u Uniji 2030. Njime se mijenja i članak 3. stavak 3. kako bi se pojačala obveza smanjenja rizika od nepotrebnih poremećaja na tržištu koji proizlaze iz programa potpore te kako bi se izbjeglo podupiranje određenih sirovina za proizvodnju energije u skladu s kaskadnim načelom. Njime se uz neke iznimke uvodi i obveza postupnog ukidanja potpore za proizvodnju električne energije iz biomase od 2026. Nadalje, člankom 1. stavkom 2. dodaje se novi stavak o elektrifikaciji kako bi se državama članicama pomoglo da ostvare svoje nacionalne doprinose.

Člankom 1. stavkom 3. mijenja se članak 7. Direktive RED II ažuriranjem metode izračuna udjela energije iz obnovljivih izvora tako da se i. energija iz obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla mora obračunati u sektoru u kojem je potrošena (električna energija, grijanje i hlađenje ili promet) i ii. obnovljiva električna energija koja se upotrebljava za proizvodnju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla ne uključuje u izračun konačne bruto potrošnje električne energije iz obnovljivih izvora u državi članici.

Člankom 1. stavkom 4. mijenja se članak 9. stavak 1. Direktive RED II uvođenjem dodatnog stavka o obvezi država članica da u roku od tri godine pokrenu prekogranični pilot-projekt te se mijenja članak 9. stavak 7. Direktive RED II uvođenjem dodatnog stavka o zajedničkom planiranju proizvodnje energije na moru po morskom bazenu, u skladu s kojim države članice moraju zajednički definirati i dogovoriti suradnju u pogledu količine energije iz obnovljivih izvora na moru koja će se uvesti u svakom morskom bazenu do 2050., uz prijelazne korake 2030. i 2040.

Člankom 1. stavkom 5. mijenja se članak 15. Direktive RED II brisanjem stavaka od 4. do 7. koji se odnose na zgrade, a koji se premještaju u novi članak 15.a, ažuriranjem

upućivanja na norme, jačanjem odredbe o ugovorima o kupnji energije iz obnovljivih izvora i dodavanjem klauzule o preispitivanju administrativnih postupaka godinu dana nakon stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni.

Člankom 1. stavkom 6. umeće se novi članak 15.a o uključivanju energije iz obnovljivih izvora i poticajnim mjerama za uključivanje grijanja i hlađenja u zgradama. Taj novi članak uključuje novi okvirni cilj Unije u pogledu obnovljivih izvora energije u zgradama od 49 % do 2030. i upućivanje na novu definiciju „učinkovitog centraliziranoga grijanja i hlađenja” koja će se dodati preinačenoj Direktivi o energetske učinkovitosti, što je jedan od načina na koji se može ispuniti minimalna razina obnovljivih izvora energije u novim zgradama i zgradama na kojima se provodi opsežna obnova. U njemu se prilagođava tekst stavaka o zgradama iz članka 15. Direktive RED II kako bi ih se povezalo s postizanjem okvirnih ciljeva za obnovljive izvore energije, kako bi se promicao prelazak sa sustavâ grijanja na fosilna goriva na obnovljive izvore energije i kako bi bio usklađen s Direktivom o energetskim svojstvima zgrada.

Člankom 1. stavkom 7. mijenja se članak 18. stavak 3. Direktive RED II prilagođenim stavcima o zahtjevima za kvalifikaciju i certifikaciju instalatera kako bi se otklonio problem nedostatka instalatera sustava grijanja iz obnovljivih izvora, što je „kočnica” za postupno ukidanje sustava fosilnih goriva. Briše se i popis posebnih vrsta tehnologija grijanja iz obnovljivih izvora i zamjenjuje se generičkim upućivanjem na sustave grijanja iz obnovljivih izvora. Njime se mijenja članak 18. stavak 4. Direktive RED II tako što se države članice obvezuje da uspostave mjere za potporu sudjelovanju u programima osposobljavanja. Prethodna mogućnost za države članice da objave popis kvalificiranih instalatera postaje zahtjev.

Člankom 1. stavkom 8. mijenja se članak 19. stavci 2. i 8. Direktive RED II kako bi se uklonila mogućnost država članica da proizvođaču koji prima financijsku potporu ne izdaju jamstva o podrijetlu, nadovezujući se na promjene povezane s ugovorima o kupnji energije iz članka 15.

Člankom 1. stavkom 9. mijenja se članak 20. stavak 3. Direktive RED II novim i dodatnim stavkom kako bi se poboljšala integracija energetskog sustava između sustavâ centraliziranoga grijanja i hlađenja i drugih energetskih mreža tako što se od država članica zahtijeva da prema potrebi razviju učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje za promicanje grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora.

Člankom 1. stavkom 10. u Direktivu RED II umeće se novi članak 20.a kojim se s pomoću sljedećih mjera olakšava integracija sustava električne energije iz obnovljivih izvora:

- operatori prijenosnih sustava (OPS-ovi) i operatori distribucijskih sustava (ODS-ovi) dužni su staviti na raspolaganje informacije o udjelu obnovljivih izvora energije i sadržaju stakleničkih plinova u električnoj energiji koju isporučuju kako bi povećali transparentnost i pružili više informacija sudionicima na tržištu električne energije, agregatorima, potrošačima i krajnjim korisnicima;
- proizvođači baterija moraju vlasnicima baterija i trećim stranama koje djeluju u njihovo ime omogućiti pristup informacijama o kapacitetu baterije, stanju, stanju napunjenosti i zadanoj vrijednosti snage;

- države članice osiguravaju mogućnost pametnog punjenja za mjesta za punjenje male snage koja nisu javno dostupna zbog njihove važnosti za integraciju energetskeg sustava;
- države članice osiguravaju da se regulatornim odredbama o uporabi imovine za skladištenje i uravnoteženje ne diskriminira sudjelovanje malih i/ili mobilnih sustava za skladištenje na tržištu usluga fleksibilnosti, uravnoteženja i skladištenja.

Člankom 1. stavkom 11. u Direktivu RED II umeće se novi članak 22.a o uključivanju energije iz obnovljivih izvora u industriju s okvirnim ciljem godišnjeg prosječnog povećanja energije iz obnovljivih izvora od 1,1 postotnog boda i obvezujućim ciljem od 50 % za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla koja se upotrebljavaju kao sirovine ili kao nositelji energije. Uvodi se i zahtjev da se pri označivanju zelenih industrijskih proizvoda navodi postotak energije iz obnovljivih izvora koja se upotrebljava u skladu sa zajedničkom metodologijom na razini EU-a.

Člankom 1. stavkom 12. mijenja se članak 23. stavak 1. Direktive o obnovljivim izvorima energije tako da godišnje povećanje za grijanje i hlađenje od 1,1 postotnog boda postane obvezujuća osnovna vrijednost te se dodaje dodatni stavak kojim se države članice obvezuje da provedu procjenu svojeg potencijala energije iz obnovljivih izvora i uporabe otpadne topline i hladnoće u sektoru grijanja i hlađenja. Njime se ujedno mijenja članak 23. stavak 4. Direktive RED II proširenim nizom mjera kako bi im se pomoglo da ostvare cilj u pogledu grijanja i hlađenja. Osim toga, njime se jača ovaj stavak tako da države članice moraju osigurati, a ne nastojati osigurati dostupnost mjera svim potrošačima, posebno onima u kućanstvima s niskim prihodima ili ugroženim kućanstvima, koji inače ne bi imali dovoljno početnog kapitala da bi ostvarili korist.

Člankom 1. stavkom 13. mijenja se članak 24. stavak 1. Direktive RED II ažuriranjem stavka o informacijama o udjelu obnovljive energije u sustavima centraliziranoga grijanja i hlađenja. Člankom 1. stavkom 13. mijenja se članak 24. stavak 4. Direktive RED II ažuriranjem stavka o povećanom ciljnom udjelu s 1 postotnog boda na 2,1 postotni bod energije iz obnovljivih izvora te iz otpadne topline i hladnoće u centraliziranom grijanju i hlađenju te se dodaje novi stavak kojim se proširuje pristup trećim strana kako bi se primjenjivao na sustave centraliziranoga grijanja ili hlađenja iznad 25 MWth u slučajevima u kojima je to smisljeno. Člankom 1. stavkom 13. mijenja se članak 24. stavak 5. Direktive RED II ažuriranim stavkom kojim se dodaje upućivanje na novu definiciju učinkovitog centraliziranoga grijanja (koja će se dodati preinačenoj Direktivi o energetskej učinkovitosti) i zahtijeva od država članica da uspostave mehanizam za postupanje u slučajevima neopravdanog odbijanja pristupa trećim stranama. Članak 24. stavak 6. Direktive RED II mijenja se novim stavkom o okviru za olakšavanje koordinacije među akterima koji imaju ulogu u uporabi otpadne topline i hladnoće. Člankom 1. stavkom 13. mijenja se članak 24. stavak 8. Direktive RED II ažuriranim stavcima kojima se od ODS-ova zahtijeva da svake četiri godine procijene potencijal sustavâ centraliziranoga grijanja ili hlađenja za pružanje usluga uravnoteženja i drugih usluga sustava. Članak 24. stavak 9. Direktive RED II mijenja se ažuriranim stavkom o obvezi država članica da osiguraju da prava potrošača i pravila za upravljanje sustavima centraliziranoga grijanja i hlađenja budu jasno definirana i javno dostupna te da ih provede nadležno tijelo u skladu s revidiranim pravilima. Članak 24. stavak 10. Direktive RED II izmijenjen je ažuriranim stavkom kojim se ispravljaju unakrsna upućivanja i dodaje nova definicija učinkovitog

centraliziranoga grijanja (potrebno dodati preinačenoj Direktivi o energetskej učinkovitosti).

Člankom 1. stavkom 14. mijenja se članak 25. stavak 1. Direktive RED II povećanjem razine ambicije u pogledu obnovljivih izvora energije u prometu utvrđivanjem cilja smanjenja intenziteta stakleničkih plinova od 13 %, povećanjem podcilja za napredna biogoriva s najmanje 0,2 % u 2022. na 0,5 % u 2025. i 2,2 % u 2030. te uvođenjem podcilja od 2,6 % za obnovljiva fosilna goriva nebiološkog podrijetla. Člankom 1. stavkom 14. uvodi se i mehanizam jedinica za promicanje elektromobilnosti, u skladu s kojim će gospodarski subjekti koji opskrbljuju električna vozila energijom iz obnovljivih izvora putem javnih stanica za punjenje dobiti jedinice koje mogu prodati opskrbljivačima gorivom, koji ih mogu upotrijebiti za ispunjavanje obveze opskrbljivača gorivom.

Člankom 1. stavkom 15. mijenja se članak 26. Direktive RED II kako bi se odrazio cilj intenziteta stakleničkih plinova utvrđen za promet.

Člankom 1. stavkom 16. mijenja se članak 27. stavak 1. Direktive RED II utvrđivanjem pravila za izračun smanjenja intenziteta stakleničkih plinova goriva postignutog uporabom obnovljivih izvora energije u prometu i ciljeva za napredna biogoriva, bioplin i obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla. Člankom 1. stavkom 16. briše se članak 27. stavak 2. Direktive RED II kako bi se uklonili multiplikatori povezani s određenim obnovljivim gorivima i električnom energijom iz obnovljivih izvora koja se upotrebljava u prometu. Člankom 1. stavkom 16. mijenja se članak 27. stavak 3. Direktive RED II kako bi se izbrisao okvir dodatnosti za električnu energiju u prometu i kako bi se odredbe o izračunu obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla proizvedenih iz električne energije primjenjivale neovisno o sektoru u kojem se takva goriva troše.

Člankom 1. stavkom 17. mijenja se članak 28. brisanjem stavaka o bazi podataka Unije, koja je sada uređena člankom 31. točkom (a), te brisanjem ovlasti iz stavka 5. za donošenje delegiranog akta kojim se utvrđuje metodologija za procjenu ušteda emisija stakleničkih plinova od obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla i goriva iz recikliranog ugljika, koja je sada uređena člankom 1. stavkom 20.

Člankom 1. stavkom 18. mijenja se članak 29. stavci 1., 3., 4., 5. i 6. Direktive RED II ažuriranim stavcima s ciljanim pooštavanjem postojećih kriterija održivosti proširenjem primjene postojećih zemljišnih kriterija (npr. zabranjena područja) za poljoprivrednu biomasu na šumsku biomasu (uključujući primarne, vrlo raznolike šume i tresetišta). Ti stroži kriteriji primjenjuju se na mala postrojenja za proizvodnju topline i električne energije na biomasu ispod ukupne nazivne toplinske snage od 5 MW. Člankom 1. stavkom 18. mijenja se članak 29. stavak 10. Direktive RED II ažuriranim stavkom o primjeni postojećih pragova uštede stakleničkih plinova za proizvodnju električne energije, grijanja i hlađenja iz goriva iz biomase na postojeća postrojenja (ne samo nova postrojenja). Člankom 1. stavkom 18. dodaju se dodatni elementi članku 29. stavku 6. kako bi se negativan učinak sječe na kvalitetu tla i bioraznolikost sveo na najmanju moguću mjeru.

Člankom 1. stavkom 19. umeće se novi članak 29.a o kriterijima uštede emisija stakleničkih plinova za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla i goriva iz recikliranog ugljika tako da se energija iz obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla

može uračunati u ciljeve utvrđene u ovoj Direktivi samo ako je ušteda emisija stakleničkih plinova najmanje 70 %, a energija iz goriva iz recikliranog ugljika može se uračunati u cilj za sektor prometa samo ako ušteda emisija stakleničkih plinova iznosi najmanje 70 %.

Člankom 1. stavkom 20. mijenja se članak 30. Direktive RED II kako bi ga se prilagodilo izmjenama u člancima 29.a i 31.a. Uvodi se i pojednostavnjeni mehanizam provjere za postrojenja snage između 5 i 10 MW.

Člankom 1. stavkom 21. brišu se stavci 2., 3. i 4. članka 31. Direktive RED II, kojim je uređena mogućnost uporabe regionalnih vrijednosti za uzgoj kako bi se bolje promicala pojedinačna nastojanja proizvođača u pogledu smanjenja intenziteta emisija stakleničkih plinova kod sirovina.

Člankom 1. stavkom 22. umeće se novi članak 31.a kojim se uređuje baza podataka Unije i proširuje njezino područje primjene kako bi se obuhvatila i goriva izvan prometnog sektora. Time će se omogućiti praćenje tekućih i plinovitih obnovljivih goriva i goriva iz recikliranog ugljika te njihovih emisija stakleničkih plinova tijekom životnog ciklusa. Baza podataka alat je za praćenje i izvješćivanje u kojem opskrbljivači gorivom moraju unijeti informacije potrebne za provjeru njihove usklađenosti s obvezom opskrbljivača gorivom iz članka 25.

Člankom 2. mijenja se Uredba (EU) 2018/1999 kako bi se promijenio obvezujući cilj na razini Unije od najmanje 32 % udjela energije iz obnovljivih izvora potrošene u Uniji za 2030. u „obvezujući cilj Unije za energiju iz obnovljivih izvora za 2030. kako je navedeno u članku 3. Direktive (EU) 2018/2001”. Njime se ne mijenjaju drugi ključni elementi Uredbe (EU) 2018/1999, kao što je cilj elektroenergetske međupovezanosti od 15 %, koji je i dalje ključan za integraciju obnovljivih izvora energije.

Člankom 3. izmjenjuje se Direktiva 98/70/EZ kako bi se izbjeglo udvostručavanje regulatornih zahtjeva u pogledu ciljeva dekarbonizacije goriva u prometu te kako bi se uskladila s Direktivom (EU) 2018/2001, među ostalim u pogledu obveza smanjenja emisija stakleničkih plinova i uporabe biogoriva.

Članak 4. sadržava prijelazne odredbe koje se odnose na obveze izvješćivanja na temelju Direktive 98/70/EZ kako bi se osiguralo da se podaci prikupljeni i prijavljeni u skladu s člancima Direktive 98/70/EZ koji se brišu člankom 3. stavkom 4. ove Direktive dostave Komisiji.

Članak 5. sadržava odredbe o prenošenju.

Člankom 6. Direktiva Vijeća (EU) 2015/652 stavlja se izvan snage.

Članak 7. odnosi se na stupanje na snagu.

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652**

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114. i članak 194. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora³,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija⁴,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

buđuci da:

- (1) Europskim zelenim planom⁵ utvrđuje se cilj da se do 2050. postigne klimatska neutralnost Unije na način kojim se pridonosi europskom gospodarstvu, rastu i otvaranju radnih mjesta. Taj cilj i cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova za 55 % do 2030., kako je utvrđeno u Planu za postizanje klimatskog cilja do 2030.⁶ koji su podržali i Europski parlament⁷ i Europsko vijeće⁸, zahtijevaju energetska tranziciju i znatno veće udjele obnovljivih izvora energije u integriranom energetska sustavu.
- (2) Energija iz obnovljivih izvora ima ključnu ulogu u ostvarivanju europskog zelenog plana i postizanju klimatske neutralnosti do 2050., s obzirom na to da energetska sektor uzrokuje više od 75 % ukupnih emisija stakleničkih plinova u Uniji. Smanjenjem tih emisija stakleničkih plinova energija iz obnovljivih izvora pridonosi i svladavanju izazova povezanih s okolišem, kao što je gubitak bioraznolikosti.
- (3) Direktivom (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća⁹ utvrđen je obvezujući cilj Unije za postizanje udjela od najmanje 32 % energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije u Uniji do 2030. U

³ SL C, str.

⁴ SL C, str.

⁵ Komunikacija Komisije COM(2019) 640 final od 11.12.2019., „Europski zeleni plan”.

⁶ Komunikacija Komisije COM(2020) 562 final od 17.9.2020. „Povećanje klimatskih ambicija Europe za 2030. Ulaganje u klimatska neutralna budućnost za dobrobit naših građana”.

⁷ Rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu (2019/2956(RSP)).

⁸ Zaključci Europskog vijeća od 11. prosinca 2020. <https://www.consilium.europa.eu/media/47296/1011-12-20-euco-conclusions-en.pdf>

⁹ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora, SL L 328, 21.12.2018., str. 82.–209.

okviru Plana za postizanje klimatskog cilja udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije trebao bi se povećati na 40 % do 2030. kako bi se postigao cilj Unije u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova¹⁰. Stoga je potrebno povećati cilj utvrđen u članku 3. te direktive.

- (4) Sve se više prepoznaje potreba za usklađivanjem politika u području bioenergije s kaskadnim načelom uporabe biomase¹¹ kako bi se osigurao pravedan pristup tržištu sirovina od biomase radi razvoja inovativnih rješenja na biološkoj osnovi visoke dodane vrijednosti i održivog kružnog biogospodarstva. Stoga bi pri izradi programa potpore za bioenergiju države članice trebale uzeti u obzir dostupnu održivu opskrbu biomasom za energetske i neenergetske uporabe te održavanje nacionalnih šumskih ponora ugljika i ekosustava, načela kružnog gospodarstva i kaskadne uporabe biomase te hijerarhiju otpada uspostavljenu u Direktivi 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹². U tu svrhu ne bi trebale dodjeljivati potporu za proizvodnju energije od pilanskih trupaca, furnirskih trupaca, panjeva i korijenja te bi trebale izbjegavati promicanje uporabe kvalitetnog oblog drva za energiju, osim u jasno definiranim okolnostima. U skladu s kaskadnim načelom drvna biomasa trebala bi se upotrebljavati u skladu sa svojom najvećom dodanom vrijednošću za gospodarstvo i okoliš sljedećim redoslijedom prioriteta: 1) proizvodi na bazi drva, 2) produljenje njihova trajanja, 3) ponovna uporaba, 4) recikliranje, 5) bioenergija i 6) zbrinjavanje. Ako nijedan drugi način uporabe drvne biomase nije ekonomski održiv ili ekološki prihvatljiv, uporabom energije pomaže se smanjiti proizvodnja energije iz neobnovljivih izvora. Stoga bi programe potpore država članica za bioenergiju trebalo usmjeriti na one sirovine za koje postoji malo tržišnog natjecanja sa sektorima materijala i čija se nabava smatra pozitivnom i za klimu i za bioraznolikost kako bi se izbjegli negativni poticaji za neodržive bioenergetske putove, kako je utvrđeno u izvješću Zajedničkog istraživačkog centra „Uporaba drvne biomase za proizvodnju energije u EU-u”¹³. S druge strane, pri definiranju daljnjih posljedica kaskadnog načela potrebno je prepoznati nacionalne posebnosti kojima se države članice vode pri osmišljavanju svojih programa potpore. Sprečavanje nastanka otpada, ponovna uporaba i recikliranje otpada trebali bi biti prioritet. Države članice trebale bi izbjegavati stvaranje programa potpore koji bi bili u suprotnosti s ciljevima u području obrade otpada te bi doveli do neučinkovite uporabe otpada koji se može reciklirati. Nadalje, kako bi se osigurala učinkovitija uporaba bioenergije, države članice od 2026. više ne bi trebale pružati potporu postrojenjima koja su namijenjena samo za proizvodnju električne energije, osim ako se postrojenja nalaze u regijama s posebnim statusom u pogledu napuštanja fosilnih goriva ili ako postrojenja upotrebljavaju hvatanje i skladištenje ugljika.

¹⁰ Točka 3. Komunikacije Komisije COM(2020) 562 final od 17.9.2020. „Povećanje klimatskih ambicija Europe za 2030. Ulaganje u klimatski neutralnu budućnost za dobrobit naših građana”.

¹¹ Kaskadnim načelom nastoji se postići resursna učinkovitost uporabe biomase davanjem prednosti uporabi biomase kao materijala u odnosu na uporabu za proizvodnju energije kad god je to moguće, čime se povećava količina biomase dostupne u sustavu. U skladu s kaskadnim načelom drvna biomasa trebala bi se upotrebljavati u skladu sa svojom najvećom dodanom vrijednošću za gospodarstvo i okoliš sljedećim redoslijedom prioriteta: 1) proizvodi na bazi drva, 2) produljenje njihova trajanja, 3) ponovna uporaba, 4) recikliranje, 5) bioenergija i 6) zbrinjavanje.

¹² Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i o stavljanju izvan snage određenih direktiva (SL L 312, 22.11.2008., str. 3.).

¹³ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC122719>

- (5) Brzi rast i sve veća troškovna konkurentnost proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora mogu se iskoristiti za zadovoljavanje rastuće potražnje za energijom, primjerice uporabom toplinskih crpki za grijanje prostora ili niskotemperaturnih industrijskih procesa, električnih vozila za prijevoz ili električnih peći u određenim industrijama. Električna energija iz obnovljivih izvora može se upotrebljavati i za proizvodnju sintetičkih goriva za potrošnju u prometnim sektorima koje je teško dekarbonizirati, kao što su zračni i pomorski promet. Okvir za elektrifikaciju trebao bi omogućiti snažnu i učinkovitu koordinaciju i proširiti tržišne mehanizme radi usklađivanja ponude i potražnje u prostoru i vremenu, potaknuti ulaganja u fleksibilnost i pomoći u integraciji velikih udjela promjenjive proizvodnje iz obnovljivih izvora. Države članice stoga bi trebale osigurati da se uvođenje električne energije iz obnovljivih izvora nastavi povećavati odgovarajućim tempom kako bi se zadovoljila rastuća potražnja. U tu svrhu države članice trebale bi uspostaviti okvir koji uključuje mehanizme usklađene s tržištem za uklanjanje preostalih prepreka kako bi sigurni i primjereni elektroenergetski sustavi bili prikladni za visoku razinu energije iz obnovljivih izvora te postrojenja za skladištenje koja su potpuno integrirana u elektroenergetski sustav. Tim okvirom posebno će se ukloniti preostale prepreke, uključujući nefinancijske, kao što su nedovoljni digitalni i ljudski resursi nadležnih tijela za obradu rastućeg broja zahtjeva za izdavanje dozvola.
- (6) Pri izračunu udjela obnovljivih izvora energije u državi članici obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla trebala bi se računati u sektoru u kojem se troše (električna energija, grijanje i hlađenje ili promet). Kako bi se izbjeglo dvostruko računanje, električnu energiju iz obnovljivih izvora koja se upotrebljava za proizvodnju tih goriva ne bi trebalo računati. To bi dovelo do usklađivanja pravila za obračun tih goriva u cijeloj Direktivi, bez obzira na to ubrajaju li se u opći cilj za energiju iz obnovljivih izvora ili za bilo koji podcilj. Time bi se omogućilo i računanje stvarne potrošene energije, uzimajući u obzir gubitke energije u procesu proizvodnje tih goriva. Nadalje, time bi se omogućilo obračunavanje obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla uvezenih u Uniju i potrošenih u Uniji.
- (7) Suradnja država članica u promicanju energije iz obnovljivih izvora može biti u obliku statističkih prijenosa, programa potpore ili zajedničkih projekata. Omogućuje troškovno učinkovito uvođenje energije iz obnovljivih izvora diljem Europe i pridonosi integraciji tržišta. Unatoč njezinu potencijalu, suradnja je bila vrlo ograničena, što je dovelo do neoptimalnih rezultata u pogledu učinkovitosti u povećanju obnovljive energije. Stoga bi države članice trebale biti obvezne testirati suradnju provedbom pilot-projekta. Projektima koji se financiraju iz nacionalnih doprinosa u okviru mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora uspostavljenog Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2020/1294¹⁴ ispunila bi se ta obveza uključenih država članica.
- (8) Strategijom za energiju iz obnovljivih izvora na moru uvodi se ambiciozan cilj od 300 GW energije vjetera na moru i 40 GW energije oceana u svim morskim

¹⁴ Provedbena uredba Komisije (EU) 2020/1294 od 15. rujna 2020. o mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora (SL L 303, 17.9.2020., str. 1.).

bazenima Unije do 2050. Kako bi se osigurala ta promjena, države članice morat će surađivati preko granica na razini morskih bazena. Države članice stoga bi trebale zajednički definirati količinu energije iz obnovljivih izvora na moru koja će se proizvoditi u svakom morskom bazenu do 2050., uz prijelazne korake 2030. i 2040. Ti ciljevi trebali bi se odražavati u ažuriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima koji će se podnijeti 2023. i 2024. u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999. Pri utvrđivanju količine države članice trebale bi uzeti u obzir potencijal svakog morskog bazena za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na moru, zaštitu okoliša, prilagodbu klimatskim promjenama i druge načine uporabe mora te ciljeve Unije u pogledu dekarbonizacije. Osim toga, države članice trebale bi u većoj mjeri razmotriti mogućnost kombiniranja proizvodnje energije iz obnovljivih izvora na moru s prijenosnim vodovima koji povezuju nekoliko država članica, u obliku hibridnih projekata ili, u kasnijoj fazi, isprepletenijih mreža. Time bi se omogućio protok električne energije u različitim smjerovima, čime bi se maksimalno povećala društveno-gospodarska dobrobit, optimizirali infrastrukturni izdaci i omogućila održivija uporaba mora.

- (9) Tržište ugovora o kupnji energije iz obnovljivih izvora brzo raste i omogućuje dodatni pristup tržištu proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, uz programe potpore država članica ili izravnu prodaju na veleprodajnom tržištu električne energije, ali je i dalje ograničeno na mali broj država članica i velika poduzeća, a na velikom dijelu tržišta Unije i dalje postoje znatne administrativne, tehničke i financijske prepreke. Postojeće mjere iz članka 15 za poticanje primjene ugovora o kupnji energije iz obnovljivih izvora stoga bi trebalo dodatno ojačati razmatranjem uporabe kreditnih jamstava kako bi se smanjili financijski rizici tih ugovora, uzimajući u obzir da ta jamstva, ako su javna, ne bi trebala istisnuti privatno financiranje.
- (10) Pretjerano složeni i pretjerano dugotrajni administrativni postupci velika su prepreka za uporabu energije iz obnovljivih izvora. Na temelju mjera za poboljšanje administrativnih postupaka za postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, o kojima države članice trebaju izvijestiti do 15. ožujka 2023. u svojim prvim integriranim nacionalnim izvješćima o napretku u području energetske i klimatske politike u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁵, Komisija bi trebala procijeniti jesu li odredbe o pojednostavnjenju tih postupaka uključene u ovu Direktivu postigle svoj cilj u smislu neometanih i razmjernih postupaka. Ako se tom procjenom pokaže da postoji znatan prostor za poboljšanje, Komisija bi trebala poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurala da države članice uspostave pojednostavnjene i učinkovite administrativne postupke.
- (11) Zgrade imaju velik neiskorišteni potencijal za učinkovit doprinos smanjenju emisija stakleničkih plinova u Uniji. Kako bi se ispunio cilj Unije iz Plana za postizanje klimatskog cilja u pogledu klimatske neutralnosti, bit će potrebna

¹⁵ Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetske unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

dekarbonizacija grijanja i hlađenja u tom sektoru povećanjem udjela energije iz obnovljivih izvora u proizvodnji i uporabi. Međutim, napredak u uporabi obnovljivih izvora energije za grijanje i hlađenje stagnira u posljednjem desetljeću i uvelike se oslanja na povećanu uporabu biomase. Bez utvrđivanja ciljeva za povećanje proizvodnje i uporabe energije iz obnovljivih izvora u zgradama neće biti moguće pratiti napredak i utvrđivati zastoje u uporabi obnovljivih izvora energije. Nadalje, stvaranje ciljeva pružit će dugoročni signal ulagačima, među ostalim i za razdoblje neposredno nakon 2030. Time će se dopuniti obveze povezane s energetsom učinkovitošću i energetskim svojstvima zgrada. Stoga bi trebalo utvrditi okvirne ciljeve za uporabu energije iz obnovljivih izvora u zgradama kako bi se usmjerila i potaknula nastojanja država članica da iskoriste potencijal uporabe i proizvodnje energije iz obnovljivih izvora u zgradama, potaknu razvoj i integraciju tehnologija za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora uz istodobno pružanje sigurnosti ulagačima i angažmanu na lokalnoj razini.

- (12) Nedovoljan broj kvalificiranih radnika, posebno instalatera i projektanata sustava grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora, usporava zamjenu sustava grijanja na fosilna goriva sustavima koji se temelje na energiji iz obnovljivih izvora te predstavlja veliku prepreku integraciji obnovljivih izvora energije u zgrade, industriju i poljoprivredu. Države članice trebale bi surađivati sa socijalnim partnerima i zajednicama za energiju iz obnovljivih izvora kako bi se predvidjele vještine koje će biti potrebne. Trebalo bi staviti na raspolaganje dostatan broj visokokvalitetnih programa osposobljavanja i mogućnosti certificiranja kojima se osigurava pravilno postavljanje i pouzdan rad širokog raspona sustava grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora te ih osmisliti tako da potaknu sudjelovanje u takvim programima osposobljavanja i sustavima certificiranja. Države članice trebale bi razmotriti koje bi se mjere trebale poduzeti kako bi se privukle skupine koje su trenutačno nedovoljno zastupljene u predmetnim profesionalnim područjima. Trebalo bi objaviti popis osposobljenih i certificiranih instalatera kako bi se osiguralo povjerenje potrošača i jednostavan pristup prilagođenim vještinama projektiranja i ugradnje kojima se jamči pravilna ugradnja i rad sustava grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora.
- (13) Jamstva o podrijetlu ključan su alat za informiranje potrošača i za daljnju primjenu ugovora o kupnji energije iz obnovljivih izvora. Kako bi se uspostavila usklađena osnova na razini Unije za uporabu jamstava o podrijetlu i omogućio pristup odgovarajućim popratnim dokazima za osobe koje sklapaju ugovore o kupnji energije iz obnovljivih izvora, svi proizvođači energije iz obnovljivih izvora trebali bi moći dobiti jamstvo o podrijetlu ne dovodeći u pitanje obvezu država članica da uzmu u obzir tržišnu vrijednost jamstava o podrijetlu ako proizvođači energije prime financijsku potporu.
- (14) Razvoj infrastrukture za mreže centraliziranoga grijanja i hlađenja trebalo bi pojačati i usmjeriti prema učinkovitom i fleksibilnom iskorištavanju šireg spektra obnovljivih izvora topline i hladnoće kako bi se povećala uporaba energije iz obnovljivih izvora i produbila integracija energetskog sustava. Stoga je primjereno ažurirati popis obnovljivih izvora energije koje bi mreže centraliziranoga grijanja i hlađenja trebale sve više prihvaćati i zahtijevati integraciju skladištenja toplinske energije kao izvora fleksibilnosti, veće energetske učinkovitosti i isplativijeg rada.

- (15) Budući da se očekuje da će do 2030. u Uniji biti više od 30 milijuna električnih vozila, potrebno je osigurati da ona mogu u potpunosti pridonijeti integraciji sustava električne energije iz obnovljivih izvora i tako omogućiti postizanje većih udjela električne energije iz obnovljivih izvora na troškovno optimalan način. Potrebno je u potpunosti iskoristiti potencijal električnih vozila da apsorbiraju električnu energiju iz obnovljivih izvora u vrijeme kad je ima u izobilju i da je vrate u mrežu u slučaju nestašice. Stoga je primjereno uvesti posebne mjere za električna vozila, informacije o energiji iz obnovljivih izvora te o tome kako i kada pristupiti tim mjerama kojima se dopunjuju mjere iz Direktive 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶ i [Prijedloga uredbe o baterijama i otpadnim baterijama, stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ i izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020].
- (16) Kako bi se usluge fleksibilnosti i uravnoteženja iz agregacije distribuirane imovine za skladištenje razvijale na konkurentan način, vlasnicima ili korisnicima baterija i subjektima koji djeluju u njihovo ime kao što su upravitelji energetske sustava zgrada, pružatelji usluga mobilnosti i ostali sudionici na tržištu električne energije, trebalo bi pod nediskriminirajućim uvjetima i besplatno omogućiti pristup osnovnim informacijama o baterijama u stvarnom vremenu, kao što su stanje, razina napunjenosti, kapacitet i zadana vrijednost snage. Stoga je primjereno uvesti mjere kojima se rješava pitanje potrebe za pristupom takvim podacima kako bi se olakšale aktivnosti povezane s integracijom baterija za kućnu uporabu i električnih vozila, dopunjujući odredbe o pristupu podacima o baterijama povezane s olakšavanjem prenamjene baterija u [Prijedlogu uredbe Komisije o baterijama i otpadnim baterijama, stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ i izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020]. Odredbe o pristupu podacima o baterijama električnih vozila trebale bi se primjenjivati uz sve odredbe utvrđene u zakonodavstvu Unije o homologaciji vozila.
- (17) Sve više električnih vozila u cestovnom, željezničkom, pomorskom i drugim načinima prijevoza zahtijevat će optimizaciju punjenja i upravljanje punjenjem na način koji ne uzrokuje zagušenje te koji potpuno iskorištava dostupnost električne energije iz obnovljivih izvora i niske cijene električne energije u sustavu. U situacijama u kojima bi dvosmjerno punjenje pomoglo daljnjem prodiranju električne energije iz obnovljivih izvora u vozne parkove električnih vozila u prometu i u elektroenergetski sustav općenito, takva bi funkcionalnost isto tako trebala biti dostupna. S obzirom na dugotrajan vijek mjesta za punjenje zahtjeve za infrastrukturu za punjenje trebalo bi ažurirati na način kojim bi se zadovoljile buduće potrebe i koji ne bi imao negativne učinke ovisnosti na razvoj tehnologije i usluga.
- (18) Korisnici električnih vozila koji sklapaju ugovore s pružateljima usluga elektromobilnosti i sudionicima na tržištu električne energije trebali bi imati pravo na primanje informacija i objašnjenja o tome kako će uvjeti ugovora utjecati na uporabu njihova vozila i na stanje njegove baterije. Pružatelji usluga elektromobilnosti i sudionici na tržištu električne energije trebali bi

¹⁶ Direktiva 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva (SL L 307, 28.10.2014., str. 1.).

korisnicima električnih vozila jasno objasniti kako će dobiti naknadu za usluge fleksibilnosti, uravnoteženja i skladištenja koje se pružaju elektroenergetskom sustavu i tržištu uporabom njihovih električnih vozila. Pri sklapanju takvih ugovora korisnici električnih vozila moraju osigurati i svoja potrošačka prava, posebno u pogledu zaštite osobnih podataka, kao što su lokacija i vozne navike, u vezi s uporabom svojeg vozila. Sklonost korisnika električnih vozila u pogledu vrste električne energije koju kupuju za uporabu u njihovu električnom vozilu te druge sklonosti isto tako mogu biti dio takvih sporazuma. Zbog prethodno navedenih razloga važno je da se korisnici električnih vozila mogu koristiti svojom pretplatom na više mjesta za punjenje. Time će se odabranom pružatelju usluga korisnika električnih vozila omogućiti optimalna integracija električnog vozila u elektroenergetski sustav s pomoću predvidljivog planiranja i poticaja koji se temelje na sklonostima korisnika električnih vozila. To je jednako tako u skladu s načelima energetskeg sustava usmjerenog na potrošača i proizvođača-potrošača te s pravom opskrbljivača da kao krajnje kupce odabere korisnike električnih vozila u skladu s odredbama Direktive (EU) 2019/944.

- (19) Distribuirana sredstva za skladištenje, kao što su baterije za kućnu uporabu i baterije električnih vozila, imaju potencijal ponuditi mreži znatnu fleksibilnost i usluge uravnoteženja putem agregacije. Kako bi se olakšao razvoj takvih usluga, regulatorne odredbe koje se odnose na priključivanje i rad skladišnih sredstava, kao što su tarife, vrijeme obveze i specifikacije priključaka, trebale bi biti osmišljene tako da ne ometaju potencijal svih skladišnih sredstava, uključujući mala i mobilna, kako bi se sustavu ponudila fleksibilnost i usluge uravnoteženja i pridonijelo daljnjem prodoru električne energije iz obnovljivih izvora u usporedbi s većim, stacionarnim skladišnim sredstvima.
- (20) Mjesta za punjenje na kojima se električna vozila obično parkiraju dulje vrijeme, primjerice u blizini mjesta boravka ili rada, vrlo su važna za integraciju energetskeg sustava, stoga je potrebno osigurati funkcionalnosti pametnog punjenja. S tim u vezi rad uobičajene infrastrukture za punjenje koja nije javno dostupna posebno je važan za integraciju električnih vozila u elektroenergetski sustav jer se nalazi ondje gdje se električna vozila više puta parkiraju tijekom duljeg razdoblja, kao što su zgrade s ograničenim pristupom, parkirališta zaposlenika ili parkirališta koja se iznajmljuju fizičkim ili pravnim osobama.
- (21) Industrija čini 25 % potrošnje energije u Uniji i znatan je korisnik grijanja i hlađenja, za koje se trenutno koriste fosilna goriva u mjeri od 91 %. Međutim, 50 % potražnje za grijanjem i hlađenjem odnosi se na nisku temperaturu (< 200 °C), za koju postoje troškovno učinkovite opcije za energiju iz obnovljivih izvora, među ostalim i elektrifikacija. Osim toga, industrija upotrebljava neobnovljive izvore kao sirovine za proizvodnju proizvoda kao što su čelik ili kemikalije. Današnje odluke o industrijskim ulaganjima odredit će buduće industrijske procese i energetske opcije koje industrija može razmotriti i zato je važno da te odluke o ulaganjima budu otporne na buduće promjene. Stoga bi trebalo uspostaviti referentne vrijednosti kako bi se industriju potaknulo da prijeđe na proizvodne procese koji se temelje na obnovljivim izvorima energije i koje ne pokreću samo obnovljivi izvori energije, već upotrebljavaju i sirovine iz obnovljivih izvora kao što je obnovljivi vodik. Nadalje, potrebna je zajednička metodologija za proizvode

koji su označeni kao proizvodi koji su djelomično ili u potpunosti proizvedeni uporabom energije iz obnovljivih izvora ili za koje se kao sirovine upotrebljavaju obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla, uzimajući u obzir postojeće metodologije označivanja proizvoda u Uniji i inicijative za održive proizvode. Time bi se izbjegle obmanjujuće prakse i povećalo povjerenje potrošača. Nadalje, s obzirom na sklonost potrošača proizvodima koji pridonose ciljevima u području okoliša i klimatskih promjena, time bi se potaknula tržišna potražnja za tim proizvodima.

- (22) Obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla mogu se upotrebljavati u energetske svrhe, ali i u neenergetske svrhe kao sirovine ili industrijske sirovine kao što su čelik ili kemikalije. Uporabom obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla u obje svrhe iskorištava se njihov puni potencijal za zamjenu fosilnih goriva koja se koriste kao sirovine i za smanjenje emisija stakleničkih plinova u industriji te bi stoga trebala biti uključena u cilj za uporabu obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla. Nacionalne mjere za potporu uvođenju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla u industriji ne bi trebale dovesti do povećanja neto onečišćenja zbog povećane potražnje za proizvodnjom električne energije koja se zadovoljava fosilnim gorivima koja najviše onečišćuju, kao što su ugljen, dizel, lignit, naftni treset i naftni škriljevac.
- (23) Povećanje ambicija u sektoru grijanja i hlađenja ključno je za postizanje općeg cilja u pogledu energije iz obnovljivih izvora s obzirom na to da grijanje i hlađenje čine otprilike polovinu potrošnje energije u Uniji i obuhvaćaju širok raspon krajnjih namjena i tehnologija u zgradama, industriji te centraliziranom grijanju i hlađenju. Kako bi se ubrzalo povećanje obnovljivih izvora energije za grijanje i hlađenje, godišnje povećanje od 1,1 postotnog boda na razini država članica trebalo bi postati obvezujuće kao minimum za sve države članice. Za države članice u kojima je udio energije iz obnovljivih izvora veći od 50 % u sektoru grijanja i hlađenja trebalo bi i dalje biti moguće primjenjivati samo polovinu obvezujuće godišnje stope povećanja, a države članice u kojima je taj udio 60 % ili više mogu računati da svaki takav udio ispunjava prosječnu godišnju stopu povećanja u skladu s člankom 23. stavkom 2. točkama (b) i (c). Osim toga, trebalo bi utvrditi posebne nadopune za pojedine države članice preraspodjelom dodatnih nastojanja na željenu razinu energije iz obnovljivih izvora 2030. među državama članicama na temelju BDP-a i troškovne učinkovitosti. U Direktivu (EU) 2018/2001 trebalo bi uključiti i duži popis različitih mjera kako bi se olakšalo povećanje udjela obnovljivih izvora energije u sustavu grijanja i hlađenja. Države članice mogu provesti jednu ili više mjera s popisa mjera.
- (24) Kako bi veća uloga centraliziranoga grijanja i hlađenja bila popraćena boljim informiranjem potrošača, primjereno je pojasniti i poboljšati objavljivanje udjela obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti tih sustava.
- (25) Moderni učinkoviti sustavi centraliziranoga grijanja i hlađenja koji se temelje na obnovljivim izvorima energije pokazali su svoj potencijal za pružanje isplativih rješenja za integraciju energije iz obnovljivih izvora, povećanu energetske učinkovitost i integraciju energetskog sustava, čime se olakšava opća dekarbonizacija sektora grijanja i hlađenja. Kako bi se osiguralo iskorištavanje tog potencijala, godišnje povećanje energije iz obnovljivih izvora i/ili otpadne topline u centraliziranom grijanju i hlađenju trebalo bi

povećati s 1 postotnog boda na 2,1 postotni bod bez promjene okvirne prirode tog povećanja, što odražava neujednačen razvoj te vrste mreže na razini Unije.

- (26) Kako bi se odrazile povećana važnost centraliziranoga grijanja i hlađenja i potreba za usmjeravanjem razvoja tih mreža prema uključivanju više energije iz obnovljivih izvora, primjereno je utvrditi zahtjeve kako bi se osiguralo povezivanje opskrbljivača trećih strana koji opskrbljuju energijom iz obnovljivih izvora i otpadnom toplinom i hladnoćom s mrežnim sustavima centraliziranoga grijanja ili hlađenja iznad 25 MW.
- (27) Otpadna toplina i hladnoća nedovoljno se upotrebljavaju unatoč njihovoj širokoj dostupnosti, što dovodi do rasipanja resursa, niže energetske učinkovitosti u nacionalnim energetske sustavima i veće potrošnje energije u Uniji nego što je potrebno. Zahtjevi za bolju koordinaciju između operatora centraliziranoga grijanja i hlađenja, industrijskih i tercijarnih sektora i lokalnih vlasti mogli bi olakšati dijalog i suradnju potrebnu za iskorištavanje isplativog potencijala otpadne topline i hladnoće putem centraliziranoga grijanja i hlađenja.
- (28) Kako bi se osigurala potpuna integracija centraliziranoga grijanja i hlađenja u energetske sektor, potrebno je proširiti suradnju s operatorima distribucijskih sustava električne energije na operatore prijenosnih sustava za električnu energiju i proširiti opseg suradnje na planiranje ulaganja u mrežu i tržišta kako bi se bolje iskoristio potencijal centraliziranoga grijanja i hlađenja za pružanje usluga fleksibilnosti na tržištima električne energije. Trebala bi se omogućiti i daljnja suradnja s operatorima plinskih mreža, uključujući vodikove i druge energetske mreže, kako bi se osigurala šira integracija među nositeljima energije i njihova najisplativija uporaba.
- (29) Uporabom obnovljivih goriva i električne energije iz obnovljivih izvora u prometu može se pridonijeti dekarbonizaciji prometnog sektora Unije na troškovno učinkovit način i poboljšati, među ostalim, energetske diversifikaciju u tom sektoru uz istodobno promicanje inovacija, rasta i radnih mjesta u gospodarstvu Unije te smanjenje ovisnosti o uvozu energije. Kako bi se postigao povećani cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova koji je definirala Unija, trebalo bi povećati razinu energije iz obnovljivih izvora isporučene svim vrstama prijevoza u Uniji. Izražavanjem cilja u području prometa kao cilja smanjenja intenziteta stakleničkih plinova potaknulo bi se sve veće korištenje troškovno najisplativijih i najučinkovitijih goriva u pogledu smanjenja stakleničkih plinova u prometu. Osim toga, cilj smanjenja intenziteta stakleničkih plinova potaknuo bi inovacije i postavio jasnu referentnu vrijednost za usporedbu vrsta goriva i električne energije iz obnovljivih izvora ovisno o intenzitetu stakleničkih plinova. U skladu s time povećanjem razine energetske cilja u pogledu naprednih biogoriva i bioplina te uvođenjem cilja za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla osigurala bi se povećana uporaba obnovljivih goriva s najmanjim utjecajem na okoliš u načinima prijevoza koje je teško elektrificirati. Postizanje tih ciljeva trebalo bi se osigurati obvezama opskrbljivača gorivom te drugim mjerama iz [Uredbe (EU) 2021/XXX o uporabi obnovljivih i niskougljičnih goriva u pomorskom prometu – inicijativa *FuelEU Maritime* i Uredbe (EU) 2021/XXX o osiguravanju jednakih uvjeta za održivi zračni promet]. Namjenske obveze za opskrbljivače zrakoplovnim gorivom trebale bi se utvrditi samo u skladu s [Uredbom (EU) 2021/XXX o osiguravanju jednakih uvjeta za održivi zračni promet].

- (30) Elektromobilnost će imati ključnu ulogu u dekarbonizaciji prometnog sektora. Kako bi se potaknuo daljnji razvoj elektromobilnosti, države članice trebale bi uspostaviti mehanizam jedinica kojim se operatorima javno dostupnih mjesta za punjenje omogućuje da opskrbom električnom energijom iz obnovljivih izvora pridonose ispunjavanju obveze koju su države članice uvele u pogledu opskrbljivača gorivom. Iako se takvim mehanizmom podupire električna energija u prometu, važno je da države članice nastave postavljati ambiciozne ciljeve za dekarbonizaciju svoje kombinacije tekućih goriva u prometu.
- (31) Politikom Unije u području energije iz obnovljivih izvora nastoji se pridonijeti postizanju ciljeva Europske unije u pogledu ublažavanja klimatskih promjena u vidu smanjenja emisija stakleničkih plinova. U ostvarivanju tog cilja ključno je pridonijeti i širim ciljevima u području okoliša, a posebno sprečavanju gubitka bioraznolikosti, na što negativno utječu neizravne promjene uporabe zemljišta povezane s proizvodnjom određenih biogoriva, tekućih biogoriva i goriva iz biomase. Doprinos tim ciljevima u području klime i okoliša važno je i dugotrajno međugeneracijsko pitanje za građane Unije i zakonodavca Unije. Posljedično, promjene u načinu izračuna cilja za područje prometa ne bi trebale utjecati na utvrđena ograničenja o tome kako uračunati u taj cilj određena goriva proizvedena iz kultura za proizvodnju prehrambenih proizvoda i hrane za životinje s jedne strane i goriva s visokim rizikom od neizravnih promjena uporabe zemljišta s druge strane. Osim toga, kako se ne bi stvorio poticaj za korištenje biogoriva i bioplina proizvedenih iz kultura za proizvodnju prehrambenih proizvoda i hrane za životinje u prijevozu, države članice trebale bi i dalje moći birati hoće li ih računati u okviru cilja za područje prometa ili neće. Ako ih ne uračunaju, mogu u skladu s tim smanjiti cilj smanjenja intenziteta stakleničkih plinova pod pretpostavkom da se u okviru biogoriva proizvedenih iz kultura za proizvodnju hrane za ljude i hrane za životinje uštedi 50 % emisija stakleničkih plinova, što odgovara tipičnim vrijednostima navedenima u prilogu ovoj Direktivi za uštede emisija stakleničkih plinova iz najrelevantnijih načina proizvodnje biogoriva proizvedenih iz kultura za proizvodnju hrane za ljude i hrane za životinje, kao i minimalni prag uštede stakleničkih plinova koji se primjenjuje na većinu postrojenja koja proizvode takva biogoriva.
- (32) Izražavanjem cilja u području prometa kao cilja smanjenja intenziteta stakleničkih plinova nepotrebno je upotrebljavati multiplikatore za promicanje određenih obnovljivih izvora energije. To je zato što se različitim obnovljivim izvorima energije štede različite količine emisija stakleničkih plinova i stoga se na različit način pridonosi cilju. Trebalo bi se smatrati da električna energija iz obnovljivih izvora ima nultu stopu emisija, što znači da se njome uštedi 100 % emisija u usporedbi s električnom energijom proizvedenom iz fosilnih goriva. Time će se potaknuti uporaba električne energije iz obnovljivih izvora jer nije vjerojatno da će se obnovljivim gorivima i gorivima iz recikliranog ugljika ostvariti tako visok postotak ušteda. Elektrifikacija koja se oslanja na obnovljive izvore energije stoga bi postala najučinkovitiji način dekarbonizacije cestovnog prometa. Osim toga, radi promicanja uporabe poboljšanih biogoriva te bioplina i obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla u zrakoplovnom i pomorskom prijevozu, koje je teško elektrificirati, primjereno je zadržati multiplikator za goriva isporučena u tim načinima prijevoza kad se uračuna u posebne ciljeve postavljene za ta goriva.

- (33) Izravna elektrifikacija sektora krajnje potrošnje, uključujući prometni sektor, pridonosi učinkovitosti i olakšava prelazak na energetske sustav koji se temelji na energiji iz obnovljivih izvora. Stoga je to samo po sebi učinkovito sredstvo za smanjenje emisija stakleničkih plinova. Shodno tome nije potrebno izraditi okvir za dodatnost koji bi se posebno primjenjivao na električnu energiju iz obnovljivih izvora koja se isporučuje električnim vozilima u prometu.
- (34) Budući da se obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla trebaju računati kao energija iz obnovljivih izvora bez obzira na sektor u kojem se troše, pravila za određivanje njihove obnovljive prirode kad su proizvedena iz električne energije, koja su se primjenjivala samo na ta goriva kad se koriste u sektoru prometa, trebala bi se proširiti na sva obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla, bez obzira na sektor u kojem se troše.
- (35) Kako bi se osigurala veća okolišna učinkovitost kriterija Unije za održivost i uštede emisija stakleničkih plinova za kruta goriva iz biomase u postrojenjima za grijanje, električnu energiju i hlađenje, minimalni prag za primjenjivost tih kriterija trebalo bi smanjiti sa sadašnjih 20 MW na 5 MW.
- (36) Direktivom (EU) 2018/2001 ojačan je okvir za održivost bioenergije i uštede stakleničkih plinova utvrđivanjem kriterija za sve sektore krajnje potrošnje. Njome se utvrđuju posebna pravila za biogoriva, tekuća biogoriva i goriva iz biomase proizvedena iz šumske biomase kojima se zahtijeva održivost sječe i uračunavanje emisija povezanih s promjenom uporabe zemljišta. Kako bi se postigla bolja zaštita posebno bioraznolikih staništa bogatih ugljikom, kao što su primarne šume, visoko bioraznolike šume, travnjaci i tresetišta, trebalo bi uvesti izuzeća i ograničenja za dobivanje šumske biomase iz tih područja, u skladu s pristupom za biogoriva, tekuća biogoriva i goriva iz biomase proizvedena iz poljoprivredne biomase. Osim toga, kriteriji uštede emisija stakleničkih plinova trebali bi se primjenjivati i na postojeća postrojenja utemeljena na biomasi kako bi se osiguralo da proizvodnja bioenergije u svim takvim postrojenjima dovede do smanjenja emisija stakleničkih plinova u usporedbi s energijom proizvedenom od fosilnih goriva.
- (37) Kako bi se smanjilo administrativno opterećenje za proizvođače obnovljivih goriva i goriva iz recikliranog ugljika te za države članice, ako je Komisija u provedbenom aktu priznala dobrovoljne ili nacionalne programe kao dokaze ili pružanje točnih podataka o usklađenosti s kriterijima održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova te drugim zahtjevima iz ove Direktive, države članice trebale bi prihvatiti rezultate certifikacije koje izdaju takvi programi u okviru Komisijina priznanja. Kako bi se smanjilo opterećenje malih postrojenja, države članice trebale bi uspostaviti pojednostavnjeni mehanizam provjere za postrojenja snage između 5 i 10 MW.
- (38) Cilj je baze podataka Unije koju će uspostaviti Komisija omogućiti praćenje tekućih i plinovitih obnovljivih goriva i goriva iz recikliranog ugljika. Njezino područje primjene trebalo bi proširiti s prometa na sve druge sektore krajnje potrošnje u kojima se takva goriva troše. To bi trebalo znatno pridonijeti sveobuhvatnom praćenju proizvodnje i potrošnje tih goriva, ublažavajući rizike od dvostrukog računanja ili nepravilnosti duž lanaca opskrbe obuhvaćenih bazom podataka Unije. Osim toga, kako bi se izbjegao rizik od dvostrukog ubrajanja istog plina iz obnovljivih izvora, jamstvo o podrijetlu izdano za

svaku pošiljku plina iz obnovljivih izvora koja je registrirana u bazi podataka trebalo bi poništiti.

- (39) U Uredbi o upravljanju (EU) 2018/1999 na više se mjesta upućuje na obvezujući cilj na razini Unije od najmanje 32 % udjela obnovljive energije potrošene u Uniji 2030. Budući da taj cilj treba povećati kako bi se učinkovito pridonijelo cilju smanjenja emisija stakleničkih plinova za 55 % do 2030., ta bi upućivanja trebalo izmijeniti. Svi dodatni zahtjevi u pogledu planiranja i izvješćivanja neće stvoriti novi sustav planiranja i izvješćivanja, već bi se na njih trebao primjenjivati postojeći okvir za planiranje i izvješćivanje u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999.
- (40) Područje primjene Direktive 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹⁷ trebalo bi izmijeniti kako bi se izbjeglo udvostručavanje regulatornih zahtjeva u pogledu ciljeva dekarbonizacije goriva u prometu te uskladiti s Direktivom (EU) 2018/2001.
- (41) Definicije iz Direktive 98/70/EZ trebalo bi izmijeniti kako bi ih se uskladilo s Direktivom (EU) 2018/2001 i time izbjeglo da se u tim dvama aktima primjenjuju različite definicije.
- (42) Obveze u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova i uporabe biogoriva iz Direktive 98/70/EZ trebalo bi izbrisati kako bi se pojednostavnila i izbjegla dvostruka regulacija u pogledu strožih obveza dekarbonizacije goriva za korištenje u prometu predviđenih Direktivom (EU) 2018/2001.
- (43) Obveze u pogledu praćenja smanjenja emisija stakleničkih plinova i izvješćivanja o njima iz Direktive 98/70/EZ trebalo bi izbrisati kako bi se izbjeglo dvostruko reguliranje obveza izvješćivanja.
- (44) Direktivu Vijeća (EU) 2015/652, kojom su predviđena detaljna pravila za ujednačenu provedbu članka 7.a Direktive 98/70/EZ, trebalo bi, ovom Direktivom, staviti izvan snage jer postaje zastarjela stavljanjem izvan snage članka 7.a Direktive 98/70/EZ.
- (45) Kad je riječ o komponentama na biološkoj osnovi u dizelskom gorivu, upućivanje u Direktivi 98/70/EZ na dizelsko gorivo B7, odnosno dizelsko gorivo koje sadržava do 7 % metilnih estera masnih kiselina (FAME), ograničava dostupne opcije za postizanje viših ciljeva uključivanja biogoriva kako je utvrđeno u Direktivi (EU) 2018/2001. Razlog tomu jest činjenica da je gotovo cjelokupna opskrba dizelskim gorivom u Uniji već B7. Zbog toga bi najveći udio komponenata na biološkoj osnovi trebalo povećati sa 7 % na 10 %. Održavanje tržišne primjene goriva B10, odnosno dizelskog goriva koje sadržava do 10 % metilnih estera masnih kiselina (FAME), zahtijeva razred zaštite B7 na razini Unije za 7 % FAME-a u dizelskom gorivu jer znatan udio vozila nije kompatibilan s B10 za koji se očekuje da će biti prisutan u voznom parku do 2030. To bi se trebalo odraziti u članku 4. stavku 1. drugom podstavku Direktive 98/70/EZ kako je izmijenjena ovim aktom.

¹⁷ Direktiva 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 1998. o kakvoći benzinskih i dizelskih goriva i izmjeni Direktive Vijeća 93/12/EEZ (SL L 350, 28.12.1998., str. 58.).

- (46) Prijelaznim odredbama trebalo bi se omogućiti uredno daljnje prikupljanje podataka i ispunjavanje obveza izvješćivanja u pogledu članka Direktive 98/70/EZ izbrisanih ovom Direktivom.
- (47) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s obrazloženjima¹⁸, države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava veza između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. Kad je riječ o ovoj Direktivi, zakonodavac smatra da je prenošenje takvih dokumenata opravdano, posebno nakon presude Suda Europske unije u predmetu Komisija protiv Belgije¹⁹ (predmet C-543/17).

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjene Direktive (EU) 2018/2001

Direktiva (EU) 2018/2001 mijenja se kako slijedi:

(1) u članku 2. drugi stavak mijenja se kako slijedi:

(a) točka 36. zamjenjuje se sljedećim:

„36. „obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla” znači tekuća i plinovita goriva čiji energetska sadržaj potječe iz obnovljivih izvora koji nisu biomasa;”;

(b) točka 47. zamjenjuje se sljedećim:

„47. „zadana vrijednost” znači vrijednost koja proizlazi iz tipične vrijednosti primjenom prethodno utvrđenih faktora koja se, u okolnostima navedenima u ovoj Direktivi, može upotrebljavati umjesto stvarne vrijednosti;”;

(c) dodaju se sljedeće točke:

„1.a „kvalitetno oblo drvo” znači oblo drvo koje je posječeno i uklonjeno, a čije ga značajke, kao što su vrsta, dimenzije, ravni rast i gustoća čvorova, čine pogodnim za industrijsku uporabu, kako su definirale i propisno obrazložile države članice u skladu s relevantnim uvjetima u šumi. To ne uključuje drvo iz pretkomercijalne prorede ili stabla uklonjena iz šuma pogođenih požarima, štetočinama, bolestima ili štetom zbog abiotičkih čimbenika;

¹⁸ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

¹⁹ Presuda Suda od 8. srpnja 2019., Komisija protiv Belgije, C-543/17, ECLI: EU: C: 2019 573.

- 14.a „zona trgovanja” znači zona nadmetanja kako je definirana u članku 2. točki 65. Uredbe (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća²⁰;
- 14.b „sustav pametnog mjerenja” znači sustav pametnog mjerenja kako je definiran u članku 2. točki 23. Direktive (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća²¹;
- 14.c „mjesto za punjenje” znači mjesto za punjenje kako je definirano u članku 2. točki 33. Direktive (EU) 2019/944;
- 14.d „sudionik na tržištu” znači sudionik na tržištu kako je definiran u članku 2. točki 25. Uredbe (EU) 2019/943;
- 14.e „tržišta električne energije” znači tržišta električne energije kako su definirana u članku 2. točki 9. Direktive 2019/944;
- 14.f „baterija za kućnu uporabu” znači samostalna punjiva baterija nazivnog kapaciteta većeg od 2 kWh, koja je prikladna za ugradnju i uporabu u kućnom okruženju;
- 14.g „baterija za električno vozilo” znači baterija za električno vozilo kako je definirana u članku 2. točki 12. [Prijedloga uredbe o baterijama i otpadnim baterijama, stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ i izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020²²];
- 14.h „industrijska baterija” znači industrijska baterija kako je definirana u članku 2. točki 11. [Prijedloga uredbe o baterijama i otpadnim baterijama, stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ i izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020];
- 14.i „stanje” znači stanje kako je definirano u članku 2. točki 25. [Prijedloga uredbe o baterijama i otpadnim baterijama, stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ i izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020²³];
- 14.j „razina napunjenosti” znači razina napunjenosti kako je definirana u članku 2. točki 24. [Prijedloga uredbe o baterijama i otpadnim baterijama, stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ i izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020];
- 14.k „zadana vrijednost snage” znači informacije sadržane u sustavu upravljanja baterijom kojima se propisuju postavke električne snage pri kojima baterija radi tijekom punjenja ili pražnjenja kako bi se optimiziralo njezino stanje i operativno korištenje;
- 14.l „pametno punjenje” znači postupak punjenja u kojem se jakost električne energije isporučene bateriji prilagođava u stvarnom vremenu na temelju informacija dobivenih elektroničkom komunikacijom;

²⁰ Uredba (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o unutarnjem tržištu električne energije (SL L 158, 14.6.2019., str. 54.).

²¹ Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU (SL L 158, 14.6.2019., str. 125.).

²² COM(2020) 798 final.

²³ Prijedlog uredbe o baterijama i otpadnim baterijama, stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ i izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020 (xxxx).

- 14.m „regulatorno tijelo” znači regulatorno tijelo definirano u članku 2. točki 2. Uredbe (EU) 2019/943;
- 14.n „dvosmjerno punjenje” znači pametno punjenje u kojem se smjer električnog naboja može preokrenuti tako da teče od baterije do mjesta za punjenje na koje je priključena;
- 14.o „mjesto za punjenje male snage” znači „mjesto za punjenje male snage” kako je definirano u članku 2. točki 31. [Prijedloga uredbe o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva i o stavljanju izvan snage Direktive 2014/94/EU];
- 18.a „industrija” znači trgovačka društva i proizvodi iz područja B, C, F i područja J odjeljka 63. statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti (NACE Rev. 2)²⁴;
- 18.b „neenergetska namjena” znači uporaba goriva kao sirovina u industrijskom procesu umjesto za proizvodnju energije;
- 22.a „obnovljiva goriva” znači biogoriva, tekuća biogoriva, goriva iz biomase i obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla;
- 44.a „plantažna šuma” znači zasađena šuma kojom se intenzivno upravlja i koja u odnosu na sadnju i zrelost sastojine ispunjava sve sljedeće kriterije: jedna ili dvije vrste, isti dobni razred i pravilan razmak. Plantažna šuma uključuje plantaže kulture kratkih ophodnji za drvo, vlakna i energiju, a isključuje šume zasađene radi zaštite ili obnove ekosustava te šume nastale sadnjom ili sijanjem kod kojih su zrele sastojine slične ili će biti slične šumama koje se prirodno obnavljaju;
- 44.b „zasađena šuma” znači šuma koja se pretežno sastoji od stabala uzgojenih sadnjom i/ili planskim sijanjem pod uvjetom da posađena ili posijana stabla čine više od pedeset posto drvne zalihe u fazi zrelosti; uključuje izdanačke sastojine prvotno posađenog ili posijanog drveća;”;

(2) članak 3. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice zajednički osiguravaju da udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije u Uniji 2030. bude najmanje 40 %.”;

(b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

²⁴ Uredba (EZ) br. 1893/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o utvrđivanju statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE Revision 2 te izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3037/90 kao i određenih uredbi EZ-a o posebnim statističkim područjima (SL L 393, 30.12.2006., str. 1.)”;

„3. Države članice poduzimaju mjere kako bi osigurale da se energija iz biomase proizvodi tako da se što više umanje nepotrebni učinci koji dovode do poremećaja na tržištu sirovina iz biomase i štetni učinci na bioraznolikost. U tu svrhu uzimaju u obzir hijerarhiju otpada kako je utvrđeno u članku 4. Direktive 2008/98/EZ i kaskadno načelo iz trećeg podstavka.

Kao dio mjera iz prvog podstavka:

(a) države članice ne dodjeljuju potporu:

- i. za uporabu pilanskih trupaca, furnirskih trupaca, panjeva i korijenja za proizvodnju energije;
- ii. za proizvodnju obnovljive energije spaljivanjem otpada ako nisu ispunjene obveze odvojenog prikupljanja utvrđene u Direktivi 2008/98/EZ; i
- iii. za prakse koje nisu u skladu s delegiranim aktom iz trećeg podstavka.

(b) Ne dovodeći u pitanje obveze iz prvog podstavka, od 31. prosinca 2026. države članice ne dodjeljuju potporu za proizvodnju električne energije iz šumske biomase u postrojenjima koja su namijenjena samo za proizvodnju električne energije osim ako takva električna energija ispunjava barem jedan od sljedećih uvjeta:

- i. proizvodi se u regiji utvrđenoj u teritorijalnom planu za pravednu tranziciju koji je odobrila Europska komisija u skladu s Uredbom (EU) 2021/... Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju zbog oslanjanja na kruta fosilna goriva te ispunjava relevantne zahtjeve iz članka 29. stavka 11.; i
- ii. proizvodi se primjenom hvatanja i skladištenja CO₂ iz biomase i ispunjava zahtjeve utvrđene u članku 29. stavku 11. drugom podstavku.

Najkasnije godinu dana od [stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni] Komisija donosi delegirani akt u skladu s člankom 35. o načinu primjene kaskadnog načela za biomasu, posebno o tome kako što više smanjiti uporabu kvalitetnog oblog drva za proizvodnju energije, s naglaskom na programe potpore i vodeći računa o nacionalnim posebnostima.

Komisija do 2026. mora predstaviti izvješće o učinku programa potpore država članica za biomasu, među ostalim na bioraznolikost i moguće poremećaje na tržištu, te procijeniti mogućnost daljnjih ograničenja u pogledu programa potpore za šumsku biomasu.”;

(c) umeće se sljedeći stavak 4.a:

„4.a Države članice uspostavljaju okvir, koji može uključivati programe potpore i olakšavanje primjene ugovora o kupnji obnovljive energije, kojim se omogućuje uvođenje električne energije iz obnovljivih izvora na razini koja je u skladu s nacionalnim doprinosom države članice iz stavka 2. i brzinom koja je u skladu s okvirnim putanjama iz članka 4. točke (a) podtočke 2. Uredbe (EU) 2018/1999. Tim se okvirom prije svega otklanja problem preostalih prepreka opskrbi velikim udjelom električne energije iz obnovljivih izvora, uključujući prepreke koje se odnose na postupke izdavanja dozvola. Pri osmišljavanju tog okvira države članice moraju uzeti u obzir dodatnu električnu energiju iz obnovljivih izvora potrebnu za zadovoljavanje

potražnje u sektorima prometa, industrije, zgrada, grijanja i hlađenja te za proizvodnju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla.”;

(3) članak 7. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Kad je riječ o prvom podstavku točkama (a), (b) i (c), plin i električna energija iz obnovljivih izvora uzimaju se u obzir samo jedanput za potrebe izračuna udjela konačne bruto potrošnje energije iz obnovljivih izvora. Energija proizvedena iz obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla obračunava se u sektoru – električna energija, grijanje i hlađenje ili promet – u kojem se troši.”;

(b) u stavku 2. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Za potrebe stavka 1. prvog podstavka točke (a) konačna bruto potrošnja električne energije iz obnovljivih izvora izračunava se kao količina električne energije proizvedene u državi članici iz obnovljivih izvora, uključujući proizvodnju električne energije potrošača vlastite energije iz obnovljivih izvora i zajednica obnovljive energije i električne energije iz obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla te isključujući proizvodnju električne energije u crpno akumulacijskim uređajima iz vode koja je prethodno crpenjem podignuta na višu razinu i električne energije koja se upotrebljava za proizvodnju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla.”;

(c) u stavku 4. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) Konačna potrošnja energije iz obnovljivih izvora u sektoru prometa izračunava se kao zbroj svih biogoriva, bioplina i obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla potrošenih u sektoru prometa.”;

(4) članak 9. mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeći stavak 1.a:

„1.a Do 31. prosinca 2025. svaka država članica pristaje pokrenuti najmanje jedan zajednički projekt za proizvodnju obnovljive energije s jednom ili više drugih država članica. Komisiji je potrebno dostaviti obavijest o takvom sporazumu, uključujući datum na koji se očekuje početak provedbe projekta. Projektima koji se financiraju iz nacionalnih doprinosa u okviru mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora uspostavljenog

Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2020/1294²⁵ ispunila bi se ta obveza uključenih država članica.”;

(b) umeće se sljedeći stavak:

„7.a Države članice koje graniče s morskim bazenom surađuju kako bi zajednički utvrdile količinu energije iz obnovljivih izvora na moru koju planiraju proizvesti u tom morskom bazenu do 2050., uz prijelazne korake 2030. i 2040. Pritom uzimaju u obzir posebnosti i razvoj u svakoj regiji, potencijal energije iz obnovljivih izvora na moruorskog bazena i važnost osiguravanja povezanog integriranog planiranja mreže. Države članice obavješćuju o toj količini u ažuriranim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima dostavljenima u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2018/1999.”;

(5) članak 15. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. zamjenjuje se kako slijedi:

„2. Države članice moraju jasno definirati sve tehničke specifikacije koje oprema i sustavi za energiju iz obnovljivih izvora moraju zadovoljavati kako bi ostvarili pravo na potporu iz programa potpore. Ako postoje usklađene norme ili europske norme, uključujući tehničke referentne sustave koje su uspostavile europske organizacije za normizaciju, takve tehničke specifikacije izražavaju se u obliku tih normi. Prednost se daje usklađenim normama na koje su upućivanja objavljena u *Službenom listu Europske unije* kao potpora europskom zakonodavstvu, a ako ne postoje, primjenjuju se druge usklađene norme i europske norme, tim redoslijedom. Takvim tehničkim specifikacijama ne propisuje se gdje će se oprema i sustavi certificirati i ne smije se ometati pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta.”;

(b) stavci 4., 5., 6. i 7. brišu se;

(c) stavak 8. zamjenjuje se sljedećim:

„8. Države članice procjenjuju regulatorne i administrativne prepreke dugoročnim ugovorima o kupnji energije iz obnovljivih izvora te uklanjaju neopravdane prepreke takvim ugovorima i promiču njihovu primjenu, među ostalim razmatranjem načina smanjenja financijskih rizika koji su s njima povezani, posebno uporabom kreditnih jamstava. Države članice moraju se pobrinuti da se na te ugovore ne primjenjuju nerazmjerni ili diskriminirajući postupci ili naknade te da se sva povezana jamstva o podrijetlu mogu prenijeti na kupca energije iz obnovljivih izvora na temelju ugovora o kupnji energije iz obnovljivih izvora.

Države članice opisuju svoje politike i mjere kojima se promiče primjena ugovora o kupnji energije iz obnovljivih izvora u svojim integriranim nacionalnim energetske

²⁵ Provedbena uredba Komisije (EU) 2020/1294 od 15. rujna 2020. o mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora (SL L 303, 17.9.2020., str. 1.).

i klimatskim planovima iz članaka 3. i 14. Uredbe (EU) 2018/1999 te u izvješćima o napretku podnesenima u skladu s člankom 17. te uredbe. U tim izvješćima navode i podatke o obujmu proizvodnje energije iz obnovljivih izvora koji se dokazuju ugovorima o kupnji energije iz obnovljivih izvora.”;

(d) dodaje se sljedeći stavak 9.:

„9. U roku od godine dana od stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni Komisija preispituje i prema potrebi predlaže izmjene pravila o administrativnim postupcima utvrđenima u člancima 15., 16. i 17. i njihovoj primjeni te može poduzeti dodatne mjere kako bi državama članicama pomogla u provedbi.”;

(6) umeće se sljedeći članak:

„Članak 15.a

Uključivanje energije iz obnovljivih izvora u građevinski sektor

1. Kako bi promicale proizvodnju i uporabu energije iz obnovljivih izvora u građevinskom sektoru, države članice postavljaju okvirni cilj za udio obnovljivih izvora energije u konačnoj potrošnji energije u svojem građevinskom sektoru 2030., koji je u skladu s okvirnim ciljem od najmanje 49 % udjela energije iz obnovljivih izvora u građevinskom sektoru u konačnoj potrošnji energije u Uniji 2030. Nacionalni cilj izražava se kao udio u konačnoj nacionalnoj potrošnji energije i izračunava se u skladu s metodologijom utvrđenom u članku 7. Države članice uključuju svoj cilj i informacije o tome kako ga planiraju ostvariti u ažurirane integrirane nacionalne energetske i klimatske planove dostavljene u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2018/1999.
2. Države članice uvode mjere u svoje građevinske propise i kodekse te prema potrebi u svoje programe potpore radi povećanja udjela električne energije te grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora u fondu zgrada, uključujući nacionalne mjere koje se odnose na znatna povećanja potrošnje vlastite energije iz obnovljivih izvora, zajednice obnovljive energije i lokalno skladištenje energije, u kombinaciji s poboljšanjima energetske učinkovitosti koja se odnose na kogeneraciju i pasivne zgrade te zgrade gotovo nulte energije i nulte energije.

Kako bi ostvarile okvirni udio obnovljivih izvora energije utvrđen u stavku 1., države članice u svojim građevinskim propisima i kodeksima te prema potrebi u svojim programima potpore ili drugim sredstvima s istovjetnim učinkom zahtijevaju da se u zgradama upotrebljava minimalna razina energije iz obnovljivih izvora, u skladu s odredbama Direktive 2010/31/EU. Države članice dopuštaju da se te minimalne razine ostvare među ostalim učinkovitim centraliziranim grijanjem i hlađenjem.

Kad je riječ o postojećim zgradama, prvi podstavak primjenjuje se na oružane snage samo u mjeri u kojoj njegova primjena nije u sukobu s prirodom i glavnim ciljem

djelovanja oružanih snaga i izuzimajući materijal koji se upotrebljava isključivo u vojne svrhe.

3. Države članice osiguravaju da javne zgrade na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini služe kao primjer u pogledu udjela energije iz obnovljivih izvora koja se upotrebljava, u skladu s odredbama članka 9. Direktive 2010/31/EU i članka 5. Direktive 2012/27/EU. Države članice mogu, među ostalim, omogućiti ispunjavanje te obveze tako što će omogućiti trećim stranama da upotrebljavaju krovove javnih ili privatno-javnih zgrada za uređaje za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora.
 4. Kako bi postigle cilj koji se odnosi na okvirni udio obnovljive energije utvrđen u stavku 1., države članice promiču uporabu sustava i opreme za grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora. U tu svrhu države članice poduzimaju sve odgovarajuće mjere, upotrebljavaju alate i poticaje, uključujući među ostalim oznake energetske učinkovitosti izrađene u skladu s Uredbom (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća²⁶, energetske certifikate na temelju Direktive 2010/31/EU ili druge odgovarajuće certifikate ili norme izrađene na nacionalnoj razini ili razini Unije te pružaju odgovarajuće informacije i savjete o obnovljivim, energetski visokoučinkovitim alternativama te o dostupnim financijskim instrumentima i poticajima za promicanje povećane stope zamjene starih sustava grijanja i povećanog prelaska na rješenja koja se temelje na energiji iz obnovljivih izvora.”;
- (7) u članku 18. stavci 3. i 4. zamjenjuju se sljedećim:

„3. Države članice osiguravaju da programi certificiranja budu dostupni instalaterima i projektantima svih oblika sustava grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora u zgradama, industriji i poljoprivredi te instalaterima solarnih fotonaponskih sustava. Ti programi mogu prema potrebi u obzir uzeti postojeće programe i strukture, a moraju se temeljiti na kriterijima utvrđenima u Prilogu IV. Svaka država članica priznaje certifikate koje dodijeli druga država članica u skladu s tim kriterijima.

Države članice osiguravaju dovoljan broj osposobljenih i kvalificiranih instalatera sustava grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora za relevantne tehnologije kako bi servisirali povećan broj instalacija za grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora koje su potrebne za doprinos godišnjem povećanju udjela energije iz obnovljivih izvora u sektoru grijanja i hlađenja kako je utvrđeno u članku 23.

Kako bi se osigurao dovoljan broj instalatera i projekatata, države članice osiguravaju dovoljno programa osposobljavanja kojima se stječu kvalifikacije ili certifikati, a koji obuhvaćaju tehnologije grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora te najnovija inovativna rješenja u tom području. Države članice uvode mjere za promicanje sudjelovanja u takvim programima, posebno malih i srednjih poduzeća i samozaposlenih osoba. Države članice mogu sklopiti dobrovoljne sporazume s relevantnim pružateljima i prodavačima tehnologije za osposobljavanje dovoljnog

²⁶ Uredba (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označavanje energetske učinkovitosti i o stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU (SL L 198, 28.7.2017., str. 1.).

broja instalatera, koji se mogu temeljiti na procjenama prodaje, na najnovijim inovativnim rješenjima i na tehnologijama dostupnima na tržištu.

4. Informacije o programima certificiranja iz stavka 3. države članice stavljaju na raspolaganje javnosti. Države članice osiguravaju da se popis instalatera koji su kvalificirani ili certificirani u skladu sa stavkom 3. redovito ažurira i stavlja na raspolaganje javnosti.”;

(8) članak 19. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. mijenja se kako slijedi:

i. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„U tu svrhu države članice osiguravaju da se jamstvo o podrijetlu izdaje na zahtjev proizvođača energije iz obnovljivih izvora. Države članice mogu odlučiti da se jamstva o podrijetlu izdaju za energiju iz neobnovljivih izvora. Za izdavanje jamstva o podrijetlu može biti potrebno ograničenje najmanjeg kapaciteta. Jamstvo o podrijetlu standardne je veličine od 1 MWh. Za svaku jedinicu proizvedene energije izdaje se samo jedno jamstvo o podrijetlu.”;

ii. peti podstavak briše se;

(b) u stavku 8. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Ako opskrbljivač električne energije mora dokazati udio ili količinu energije iz obnovljivih izvora u svojoj kombinaciji izvora energije za potrebe članka 3. stavka 9. točke (a) Direktive 2009/72/EZ, to čini s pomoću jamstava o podrijetlu, osim u pogledu udjela svoje kombinacije izvora energije koji odgovara komercijalnim ponudama bez praćenja, ako postoje, za koje se opskrbljivač može koristiti preostalom kombinacijom izvora energije.”;

(9) u članku 20. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Podložno svojoj procjeni uključenoj u integrirane nacionalne energetske i klimatske planove u skladu s Prilogom I. Uredbi (EU) 2018/1999 u pogledu potrebe za izgradnjom nove infrastrukture za centralizirano grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora kako bi se ostvario cilj Unije utvrđen u članku 3. stavku 1. ove Direktive, države članice prema potrebi poduzimaju potrebne korake za razvoj infrastrukture za učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje radi promicanja grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora energije, uključujući solarnu energiju, energiju iz okoliša, geotermalnu energiju, biomasu, bioplin, tekuća biogoriva te otpadnu toplinu i hladnoću u kombinaciji sa skladištenjem toplinske energije.”;

(10) umeće se sljedeći članak 20.a:

„*Članak 20.a*

Olakšavanje integracije sustava električne energije iz obnovljivih izvora

1. Države članice od operatora prijenosnih sustava i operatora distribucijskih sustava na svojem državnom području zahtijevaju da što točnije i što je moguće bliže stvarnom vremenu, ali u vremenskim intervalima od najviše jednog sata, stave na raspolaganje informacije o udjelu električne energije iz obnovljivih izvora i sadržaju emisija stakleničkih plinova za električnu energiju isporučenu u svakoj zoni trgovanja, uz predviđanje ako je dostupno. Te se informacije stavljaju na raspolaganje digitalnim putem tako da ih mogu upotrebljavati sudionici na tržištu električne energije, agregatori, potrošači i krajnji korisnici te da ih mogu očitati elektronički komunikacijski uređaji kao što su sustavi pametnog mjerenja, mjesta za punjenje električnih vozila, sustavi grijanja i hlađenja i sustavi za upravljanje energijom u zgradama.

2. Uz zahtjeve iz [Prijedloga uredbe o baterijama i otpadnim baterijama, stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ i izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020] države članice osiguravaju da proizvođači baterija za kućnu uporabu i industrijskih baterija vlasnicima i korisnicima baterija te trećim stranama koje djeluju u njihovo ime, kao što su poduzeća za upravljanje energijom u zgradama i sudionici na tržištu električne energije, omoguće pristup u stvarnom vremenu osnovnim informacijama o sustavu upravljanja baterijom, uključujući kapacitet, stanje, razinu napunjenosti i zadanu vrijednost snage baterije, i to besplatno i pod nediskriminirajućim uvjetima.

Države članice osiguravaju da proizvođači vozila vlasnicima i korisnicima električnih vozila te trećim stranama koje djeluju u njihovo ime, kao što su sudionici na tržištu električne energije i pružatelji usluga elektromobilnosti, stave na raspolaganje u stvarnom vremenu podatke u vozilu koji se odnose na stanje, razinu napunjenosti, zadanu vrijednost snage i kapacitet baterije te lokaciju električnog vozila, uz daljnje zahtjeve navedene u propisima o homologaciji i nadzoru tržišta, i to besplatno i pod nediskriminirajućim uvjetima.

3. Osim zahtjeva iz [Prijedloga uredbe o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva i o stavljanju izvan snage Direktive 2014/94/EU] države članice osiguravaju da javno nedostupna mjesta za punjenje male snage koja su instalirana na njihovu državnom području od [roka za prenošenje ove Direktive o izmjeni] mogu podržavati funkcionalnosti pametnog punjenja i, prema potrebi na temelju procjene regulatornog tijela, funkcionalnosti dvosmjernog punjenja.

4. Države članice osiguravaju da se nacionalnim regulatornim okvirom ne diskriminira sudjelovanje na tržištima električne energije, uključujući upravljanje zagušenjem i pružanje usluga fleksibilnosti i uravnoteženja, malih ili mobilnih sustava kao što su baterije za kućnu uporabu i električna vozila, izravno i putem agregacije.”;

(11) umeće se sljedeći članak 22.a:

„Članak 22.a

Uključivanje obnovljive energije u industriju

1. Države članice nastoje do 2030. povećati udio obnovljivih izvora energije u količini izvora energije koji se upotrebljavaju u konačne energetske i neenergetske svrhe u industrijskom sektoru, pri čemu okvirno prosječno minimalno godišnje povećanje iznosi 1,1 postotni bod.

Države članice u svoje integrirane nacionalne energetske i klimatske planove i izvješća o napretku koji se podnose u skladu s člancima 3., 14. i 17. Uredbe (EU) 2018/1999 uključuju planirane i poduzete mjere za postizanje takvog okvirnog povećanja.

Države članice osiguravaju da doprinos obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla koja se upotrebljavaju u konačne energetske i neenergetske svrhe iznosi 50 % vodika koji se upotrebljava u konačne energetske i neenergetske svrhe u industriji do 2030. Za izračun tog postotka primjenjuju se sljedeća pravila:

(a) za izračun nazivnika u obzir se uzima energetska sadržaj vodika upotrijebljenog u konačne energetske i neenergetske svrhe, isključujući vodik koji se upotrebljava kao međuproizvod za proizvodnju konvencionalnih goriva namijenjenih uporabi u prometu;

(b) za izračun nazivnika u obzir se uzima sadržaj energije obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla potrošene u sektoru industrije u konačne energetske i neenergetske svrhe, isključujući obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla koja se koriste kao međuproizvodi za proizvodnju konvencionalnih goriva namijenjenih uporabi u prometu;

(c) za izračun brojnika i nazivnika upotrebljavaju se vrijednosti koje se odnose na energetska sadržaj goriva utvrđene u Prilogu III.

2. Države članice osiguravaju da se u industrijskim proizvodima za koje se tvrdi da su proizvedeni s pomoću obnovljive energije i obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla ili koji su tako označeni navodi postotak obnovljive energije ili obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla upotrijebljenih u fazi nabave i predobrade sirovina, proizvodnje i distribucije izračunat na temelju metodologija utvrđenih u Preporuci 2013/179/EU²⁷ ili, alternativno, norme ISO 14067:2018.”;

- (12) članak 23. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Kako bi promicala uporabu obnovljive energije u sektoru grijanja i hlađenja, svaka država članica povećava udio obnovljive energije u tom sektoru za najmanje 1,1 postotni bod kao godišnji prosjek izračunan za razdoblja od 2021. do 2025. i od 2026. do 2030., počevši od udjela obnovljive energije u sektoru grijanja i hlađenja 2020., izražen kao nacionalni udio konačne bruto potrošnje energije i izračunan u skladu s metodologijom iz članka 7.

To povećanje iznosi 1,5 postotnih bodova za države članice u kojima se upotrebljavaju otpadna toplina i hladnoća. U tom slučaju države članice mogu obračunati otpadnu toplinu i hladnoću do 40 % prosječnog godišnjeg povećanja.

²⁷ 2013/179/EU: Preporuka Komisije od 9. travnja 2013. o uporabi zajedničkih metoda za mjerenje i priopćavanje rezultata o utjecaju proizvoda i organizacija na okoliš za vrijeme njihova životnog vijeka, SL L 124, 4.5.2013., str. 1.–210.

Uz minimalno godišnje povećanje od 1,1 postotnog boda iz prvog podstavka svaka država članica nastoji povećati udio energije iz obnovljivih izvora u svojem sektoru grijanja i hlađenja za iznos utvrđen u Prilogu 1.a.”;

(b) umeće se sljedeći stavak 1.a:

„1.a Države članice procjenjuju svoj potencijal energije iz obnovljivih izvora i uporabe otpadne topline i hladnoće u sektoru grijanja i hlađenja, uključujući prema potrebi analizu područja pogodnih za njihovu uporabu uz nizak ekološki rizik i potencijala za male projekte na razini kućanstava. U procjeni se utvrđuju ključne etape i mjere za povećanje obnovljivih izvora energije u sektoru grijanja i hlađenja te prema potrebi u uporabi otpadne topline i hladnoće putem centraliziranoga grijanja i hlađenja u cilju uspostave dugoročne nacionalne strategije za dekarbonizaciju grijanja i hlađenja. Procjena je dio integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova iz članaka 3. i 14. Uredbe (EU) 2018/1999, a prilaže se sveobuhvatnoj procjeni grijanja i hlađenja koja se zahtijeva člankom 14. stavkom 1. Direktive 2012/27/EU.”;

(c) u stavku 2. prvom podstavku briše se točka (a);

(d) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Kako bi se postiglo prosječno godišnje povećanje iz stavka 1. prvog podstavka, države članice mogu provesti jednu ili više sljedećih mjera:

- (a) fizičko uključivanje energije iz obnovljivih izvora ili otpadne topline i hladnoće u izvore energije i goriva isporučena za grijanje i hlađenje;
- (b) ugradnja visokoučinkovitih sustava grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora u zgrade ili uporaba obnovljive energije ili otpadne topline i hladnoće u industrijskim procesima grijanja i hlađenja;
- (c) mjere obuhvaćene certifikatima kojima se može trgovati i kojima se dokazuje usklađenost s obvezom utvrđenom u stavku 1. prvom podstavku, putem potpore mjerama ugradnje iz točke (b) ovog stavka koje provodi drugi gospodarski subjekt, kao što su neovisni ugraditelj tehnologije obnovljive energije ili poduzeće za energetske usluge koje pruža usluge ugradnje u području energije iz obnovljivih izvora;
- (d) izgradnja kapaciteta nacionalnih i lokalnih tijela za planiranje i provedbu projekata i infrastrukture u području obnovljivih izvora energije;
- (e) izrada okvirâ za smanjenje rizika radi smanjenja troška kapitala za projekte grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora;
- (f) promicanje ugovora o kupnji toplinske energije za poslovne potrošače i kolektivne male potrošače;
- (g) planirani programi zamjene sustava grijanja na fosilna goriva ili programi za postupno ukidanje fosilnih goriva s ključnim etapama;
- (h) zahtjevi na lokalnoj i regionalnoj razini u pogledu planiranja grijanja iz obnovljivih izvora, uključujući hlađenje;

- (i) druge mjere politike s istovrsnim učinkom, uključujući fiskalne mjere, programe potpore ili druge financijske poticaje.

Pri donošenju i provedbi tih mjera države članice osiguravaju njihovu dostupnost svim potrošačima, posebno onima koji žive u kućanstvima s niskim prihodima ili ugroženim kućanstvima, koji inače ne bi unaprijed imali dovoljno početnog kapitala da ostvare korist.”;

- (13) članak 24. mijenja se kako slijedi:

- (a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice osiguravaju da se informacije o energetskej učinkovitosti i udjelu energije iz obnovljivih izvora u njihovim sustavima centraliziranoga grijanja i hlađenja pružaju krajnjim potrošačima na lako dostupan način, primjerice na računima ili na internetskim stranicama opskrbljivača te na zahtjev. Informacije o udjelu energije iz obnovljivih izvora izražavaju se barem kao postotak konačne bruto potrošnje grijanja i hlađenja dodijeljene kupcima određenog sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja, uključujući informacije o tome koliko je energije potrošeno za isporuku jedne toplinske jedinice kupcu ili krajnjem korisniku.”;

- (b) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Države članice nastoje povisiti udio energije iz obnovljivih izvora i otpadne topline i hladnoće u svojim sustavima centraliziranoga grijanja i hlađenja za barem 2,1 postotni bod kao godišnji prosjek izračunan za razdoblje od 2021. do 2025. i za razdoblje od 2026. do 2030. polazeći od udjela energije iz obnovljivih izvora i iz otpadne topline i hladnoće u centraliziranom grijanju i hlađenju 2020. te utvrđuju mjere koje su potrebne u tu svrhu. Udio energije iz obnovljivih izvora izražava se kao udio konačne bruto potrošnje energije u centraliziranom grijanju i hlađenju prilagođen uobičajenim klimatskim uvjetima.

Države članice s udjelom energije iz obnovljivih izvora te iz otpadne topline i hladnoće u centraliziranom grijanju i hlađenju iznad 60 % mogu računati na to da svaki takav udio ispunjava cilj u pogledu prosječnog godišnjeg povećanja iz prvog podstavka.

Države članice utvrđuju potrebne mjere kako bi u svojim integriranim nacionalnim energetskeim i klimatskeim planovima u skladu s Prilogom I. Uredbi (EU) 2018/1999. postigle prosječno godišnje povećanje iz prvog podstavka.”;

- (c) umeće se sljedeći stavak 4.a:

„4.a Države članice osiguravaju da operatori sustava centraliziranoga grijanja ili hlađenja kapaciteta većeg od 25 MWth budu dužni priključiti opskrbljivače

energijom iz obnovljivih izvora i iz otpadne topline i hladnoće koji su treće strane ili da budu dužni ponuditi opskrbljivačima koji su treće strane priključivanje i kupnju topline ili hladnoće iz obnovljivih izvora te otpadne topline i hladnoće na temelju nediskriminirajućih kriterija koje određuje nadležno tijelo predmetne države članice, pri čemu takvi operatori trebaju učiniti barem jedno od sljedećeg:

- (a) ispuniti zahtjeve novih korisnika;
- (b) zamijeniti postojeće kapacitete za proizvodnju topline ili hladnoće;
- (c) proširiti postojeće kapacitete za proizvodnju topline ili hladnoće.”;

(d) stavci 5. i 6. zamjenjuju se sljedećim:

„5. Države članice mogu dopustiti operatoru sustava centraliziranoga grijanja ili hlađenja da odbije priključivanje i kupnju topline ili hladnoće od opskrbljivača koji je treća strana u bilo kojoj od sljedećih situacija:

- (a) sustav nema potreban kapacitet zbog druge opskrbe toplinom ili hladnoćom iz obnovljivih izvora ili otpadne topline i hladnoće;
- (b) toplina ili hladnoća opskrbljivača koji je treća strana ne zadovoljava tehničke parametre potrebne za priključivanje i osiguravanje pouzdanog i sigurnog rada sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja;
- (c) operator može dokazati da bi omogućivanje pristupa izazvalo prekomjerno povećanje cijene topline ili hladnoće za krajnje korisnike u odnosu na cijenu korištenja glavnom lokalnom opskrbom toplinom ili hladnoćom, kojoj bi konkurencija bio obnovljiv izvor ili otpadna toplina i hladnoća;
- (d) sustav operatora odgovara definiciji učinkovitog centraliziranoga grijanja i hlađenja utvrđenoj u [članku x. predložene preinake Direktive o energetske učinkovitosti].

Države članice osiguravaju da, kad u skladu s prvim podstavkom operator sustava centraliziranoga grijanja ili hlađenja odbije priključiti opskrbljivača grijanjem ili hlađenjem, taj operator pruža nadležnom tijelu informacije o razlozima za odbijanje te o uvjetima koje bi trebalo ispuniti i mjerama koje bi trebalo poduzeti u sustavu kako bi se omogućilo priključivanje. Države članice osiguravaju uspostavu odgovarajućeg postupka za otklanjanje neopravdanih odbijanja.

6. Države članice uspostavljaju koordinacijski okvir između operatora sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja i potencijalnih izvora otpadne topline i hladnoće u industrijskom i tercijarnom sektoru kako bi se olakšala uporaba otpadne topline i hladnoće. Tim se koordinacijskim okvirom osigurava dijalog u pogledu uporabe otpadne topline i hladnoće koji uključuje barem:

- (a) operatore sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja;
- (b) poduzeća industrijskog i tercijarnog sektora kao što su podatkovni centri, industrijska postrojenja, velike komercijalne zgrade i javni prijevoz, koja proizvode otpadnu toplinu i hladnoću koje se mogu ekonomski isplativo oporabiti sustavima centraliziranoga grijanja i hlađenja; i

(c) lokalna tijela odgovorna za planiranje i odobravanje energetske infrastrukture.”;

(e) stavci 8., 9. i 10. zamjenjuju se sljedećima:

„8. Države članice uspostavljaju okvir unutar kojeg će operatori distribucijskih sustava u suradnji s operatorima sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja na svojim područjima barem svake četiri godine ocijeniti mogućnost sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja da pruže uravnoteženje i druge usluge povezane sa sustavom, uključujući upravljanje potrošnjom i toplinsko skladištenje viška električne energije iz obnovljivih izvora te bi li, u odnosu na alternativna rješenja, primjena prepoznate mogućnosti bila troškovno učinkovitija i bi li se njome učinkovitije iskoristavali resursi.

Države članice osiguravaju da operatori distribucijskih i prijenosnih sustava za električnu energiju uzimaju u obzir rezultate procjene iz prvog podstavka tijekom planiranja mreže, ulaganja u mrežu i razvoja infrastrukture na svojim područjima.

Države članice olakšavaju koordinaciju između operatora sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja i operatora distribucijskih i prijenosnih sustava za električnu energiju kako bi osigurale da uravnoteženje, skladištenje i ostale usluge fleksibilnosti kao što je upravljanje potrošnjom koje pružaju operatori sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja mogu biti prisutne na njihovim tržištima električne energije.

Države članice mogu proširiti zahtjeve za procjenu i koordinaciju iz prvog i trećeg podstavka na operatore prijenosnih i distribucijskih sustava za plin, uključujući vodikove i druge energetske mreže.

9. Države članice osiguravaju da su prava potrošača i pravila za rad sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja jasno definirana, javno dostupna te da ih nadležno tijelo provodi u skladu s ovim člankom.

10. Od države članice ne zahtijeva se da primijeni stavke 2. i 9. ako je ispunjen barem jedan od sljedećih uvjeta:

(a) njezin udio centraliziranoga grijanja i hlađenja bio je manji od ili jednak 2 % konačne bruto potrošnje energije u grijanju i hlađenju 24. prosinca 2018.;

(b) njezin udio centraliziranoga grijanja i hlađenja povećao se iznad 2 % konačne bruto potrošnje energije u grijanju i hlađenju 24. prosinca 2018. razvojem novog učinkovitog centraliziranoga grijanja i hlađenja na temelju njezinih integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova u skladu s Prilogom I. Uredbi (EU) 2018/1999 i ocjene iz članka 23. stavka 1.a ove Direktive;

(c) 90 % konačne bruto potrošnje energije u sustavima centraliziranoga grijanja i hlađenja odvija se u sustavima centraliziranoga grijanja i hlađenja koji odgovaraju definiciji utvrđenoj u [članku x. predložene preinake Direktive o energetske učinkovitosti].”;

(14) članak 25. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 25.

Smanjenje intenziteta emisija stakleničkih plinova u prometnom sektoru ostvareno uporabom obnovljive energije

1. Svaka država članica utvrđuje obvezu za opskrbljivače gorivom kako bi osigurala sljedeće:

(a) da količina obnovljivih goriva i električne energije iz obnovljivih izvora isporučena prometnom sektoru rezultira smanjenjem intenziteta stakleničkih plinova od najmanje 13 % do 2030. u usporedbi s polaznom vrijednošću utvrđenom u članku 27. stavku 1. točki (b), u skladu s okvirnom putanjom koju je odredila država članica;

(b) da udio naprednih biogoriva i bioplina proizvedenih iz sirovina navedenih u dijelu A Priloga IX. u energiji isporučenoj prometnom sektoru iznosi najmanje 0,2 % u 2022., 0,5 % u 2025., odnosno 2,2 % u 2030. te da udio obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla iznosi najmanje 2,6 % u 2030.

Pri izračunu smanjenja iz točke (a) i udjela iz točke (b) države članice uzimaju u obzir obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla i kad se upotrebljavaju kao međuproizvodi za proizvodnju konvencionalnih goriva. Pri izračunu smanjenja iz točke (a) države članice mogu uzeti u obzir goriva iz recikliranog ugljika.

Pri utvrđivanju obveze za opskrbljivače gorivom države članice mogu izuzeti opskrbljivače gorivom koji isporučuju električnu energiju ili obnovljiva tekuća i plinovita goriva nebiološkog podrijetla namijenjena uporabi u prometu od obveze pridržavanja minimalnog udjela naprednih biogoriva i bioplina proizvedenih iz sirovina navedenih u dijelu A Priloga IX. u odnosu na ta goriva.

2. Države članice uspostavljaju mehanizam kojim se opskrbljivačima gorivom na njihovu državnom području omogućuje razmjena jedinica za opskrbu prometnog sektora obnovljivom energijom. Gospodarski subjekti koji opskrbljuju električna vozila električnom energijom iz obnovljivih izvora putem javnih stanica za punjenje dobivaju jedinice neovisno o tome podliježu li obvezi koju je država članica odredila za opskrbljivače gorivom te mogu te jedinice prodati opskrbljivačima gorivom kojima se dopušta uporaba jedinica za ispunjavanje obveze utvrđene u stavku 1. prvom podstavku.”;

(15) članak 26. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

i. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Pri izračunu konačne bruto potrošnje energije iz obnovljivih izvora iz članka 7. i cilja za smanjenje intenziteta stakleničkih plinova iz članka 25. stavka 1. prvog podstavka točke (a) za pojedinu državu

članicu, udio biogoriva, tekućih biogoriva te goriva iz biomase potrošenih u prometu, ako su proizvedena iz kultura za proizvodnju hrane i hrane za životinje, ne smije iznositi više od jednog postotnog boda iznad udjela takvih goriva u konačnoj potrošnji energije u prometnom sektoru 2020. u toj državi članici, s najviše 7 % konačne potrošnje energije u prometnom sektoru te države članice.”;

ii. četvrti podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Ako je udio biogoriva, tekućih biogoriva te goriva iz biomase potrošenih u prometu, koja su proizvedena iz kultura za proizvodnju hrane i hrane za životinje u državi članici, ograničen na udio manji od 7 % ili ako država članica odluči dodatno ograničiti taj udio, predmetna država članica može sniziti cilj za smanjenje intenziteta stakleničkih plinova iz članka 25. stavka 1. prvog podstavka točke (a), u skladu s time koliko bi ta goriva pridonijela uštedi emisija stakleničkih plinova. U tu svrhu države članice uzimaju u obzir da se tim gorivima uštedi 50 % emisija stakleničkih plinova.”;

(b) u stavku 2. prvom i petom podstavku riječi „minimalni udio iz članka 25. stavka 1. prvog podstavka” zamjenjuju se riječima „cilj za smanjenje intenziteta emisija stakleničkih plinova iz članka 25. stavka 1. prvog podstavka točke (a)”;

(16) članak 27. mijenja se kako slijedi:

(a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Pravila izračuna u prometnom sektoru i s obzirom na obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla bez obzira na njihovu krajnju uporabu”;

(b) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Za izračun smanjenja intenziteta stakleničkih plinova iz članka 25. stavka 1. prvog podstavka točke (a) primjenjuju se sljedeća pravila:

(a) izračun uštede emisija stakleničkih plinova obavlja se na sljedeći način:

i. za biogorivo i bioplin množenjem količine tih goriva isporučenih svim oblicima prijevoza s uštedama emisija utvrđenima u skladu s člankom 31.;

ii. za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla i goriva iz recikliranog ugljika množenjem količine tih goriva isporučene svim oblicima prijevoza s uštedama emisija utvrđenima u skladu s delegiranim aktima donesenima na temelju članka 29.a stavka 3.;

iii. za električnu energiju iz obnovljivih izvora množenjem količine takve energije isporučene svim oblicima prijevoza s usporednim fosilnim gorivom $EC_{F(e)}$ iz Priloga V.;

(b) polazna vrijednost iz članka 25. stavka 1. izračunava se množenjem količine energije isporučene prometnom sektoru s usporednim fosilnim gorivom $E_{F(t)}$ iz Priloga V.;

(c) za izračun relevantnih količina energije primjenjuju se sljedeća pravila:

i. kako bi se utvrdila količina energije isporučena prometnom sektoru upotrebljavaju se vrijednosti koje se odnose na energetske sadržaj goriva namijenjenih uporabi u prometu utvrđene u Prilogu III.;

ii. kako bi se utvrdio energetske sadržaj goriva namijenjenih uporabi u prometu koja nisu uključena u Prilog III. države članice upotrebljavaju odgovarajuće europske norme za utvrđivanje kalorijskih vrijednosti goriva. Ako u tu svrhu nije donesena europska norma, upotrebljavaju se odgovarajuće norme ISO;

iii. količina električne energije iz obnovljivih izvora isporučena prometnom sektoru određuje se množenjem količine električne energije isporučene tom sektoru s prosječnim udjelom električne energije iz obnovljivih izvora isporučene na području države članice u prethodne dvije godine. Iznimno, ako je električna energija dobivena izravnim priključenjem na postrojenje za proizvodnju obnovljive električne energije i isporučena prometnom sektoru, ta se električna energija u potpunosti računa kao obnovljiva;

iv. udio biogoriva i bioplina proizvedenih iz sirovina navedenih u dijelu B Priloga IX. u energetskom sadržaju goriva i električne energije ispučenih prometnom sektoru bit će ograničen na 1,7 % osim u Cipru i Malti;

(d) smanjenje intenziteta stakleničkih plinova ostvareno uporabom obnovljive energije određuje se dijeljenjem uštede emisija stakleničkih plinova od uporabe biogoriva, bioplina i obnovljive električne energije ispučene svim oblicima prijevoza s polaznom vrijednošću.

Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 35. radi dopune ove Direktive kako bi prilagodila energetske sadržaj goriva namijenjenih uporabi u prometu, kako je naveden u Prilogu III., u skladu sa znanstvenim i tehničkim napretkom.”;

(c) umeće se sljedeći stavak 1.a:

„1.a Za izračun ciljeva iz članka 25. stavka 1. prvog podstavka točke (b) primjenjuju se sljedeća pravila:

(a) pri izračunu nazivnika, odnosno količine energije potrošene u prometnom sektoru, u obzir se uzimaju sva goriva i električna energija ispučeni prometnom sektoru;

(b) pri izračunu brojnika u obzir se uzima energetske sadržaj naprednih biogoriva i bioplina proizvedenih iz sirovina navedenih u dijelu A Priloga IX. i obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla ispučenih svim oblicima prijevoza na području Unije;

(c) smatra se da su udjeli naprednih biogoriva i bioplinova proizvedenih iz sirovina navedenih u dijelu A Priloga IX. i obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla ispučenih oblicima zrakoplovnog i pomorskog prometa 1,2 puta veći od njihova energetskog sadržaja”;

(d) stavak 2. briše se;

(d) stavak 3. mijenja se kako slijedi:

i. prvi, drugi i treći podstavak brišu se;

ii. četvrti podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Kad se električna energija upotrebljava za proizvodnju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla, izravno ili za proizvodnju međuproizvoda, kao udio energije iz obnovljivih izvora upotrebljava se prosječan udio električne energije iz obnovljivih izvora u zemlji proizvodnje, kako je izmjeren dvije godine prije predmetne godine.”;

iii. u petom podstavku uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Međutim, električna energija proizvedena uz izravno priključenje na postrojenje za proizvodnju obnovljive električne energije može se u potpunosti smatrati obnovljivom električnom energijom kada se upotrebljava za proizvodnju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla pod uvjetom da postrojenje:”;

(17) članak 28. mijenja se kako slijedi:

(a) stavci 2., 3. i 4. brišu se;

(b) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„Do 31. prosinca 2024. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 35. radi dopune ove Direktive utvrđivanjem metodologije za određivanje udjela biogoriva i bioplina za promet koji nastaju preradom biomase s fosilnim gorivima u zajedničkom procesu.”;

(c) u stavku 7. riječi „iz članka 25. stavka 1. četvrtog podstavka” zamjenjuju se riječima „iz članka 25. stavka 1. prvog podstavka točke (b)”;

(18) članak 29. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

i. u prvom podstavku točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) doprinos udjelima obnovljive energije u državama članicama i ciljevima iz članka 3. stavka 1., članka 15.a stavka 1., članka 22.a stavka 1., članka 23. stavka 1. i članka 24. stavka 4. i članka 25. stavka 1. ove Direktive;”;

ii. četvrti podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Ako se upotrebljavaju, goriva iz biomase ispunjavaju kriterije održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova utvrđene u stavcima od 2. do 7. i u stavku 10.,

– (a) u slučaju krutih goriva iz biomase u postrojenjima za proizvodnju električne energije, grijanja i hlađenja ukupne ulazne toplinske snage jednake ili veće od 5 MW;

- (b) u slučaju plinovitih goriva iz biomase u postrojenjima za proizvodnju električne energije, grijanja i hlađenja ukupne ulazne toplinske snage jednake ili veće od 2 MW;
- (c) u slučaju postrojenja koja proizvode plinovita goriva iz biomase sa sljedećim prosječnim protokom biometana:
 - i. iznad 200 m³ ekvivalenta metana/h izmjerenih pri standardnim uvjetima temperature i tlaka (tj. 0 °C i atmosferski tlak jednak 1 baru);
 - ii. ako se bioplin sastoji od smjese metana i drugih negorivih plinova, za protok metana prag naveden u točki i. ponovno se izračunava razmjerno volumnom udjelu metana u smjesi;
 - iii. sljedeći se podstavak umeće iza četvrtog podstavka:
 „Države članice mogu primjenjivati kriterije održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova na postrojenja s nižom ukupnom ulaznom toplinskom snagom ili nižim protokom biometana.”;
- (b) u stavku 3. nakon prvog podstavka umeće se sljedeći podstavak:
 „Ovaj se stavak, osim prvog podstavka točke (c), primjenjuje i na biogoriva, tekuća biogoriva i goriva iz biomase proizvedena iz šumske biomase.”;
- (c) u stavku 4. dodaje se sljedeći podstavak:
 „Prvi podstavak, osim točaka (b) i (c), te drugi podstavak primjenjuju se i na biogoriva, tekuća biogoriva i goriva iz biomase proizvedena iz šumske biomase.”;
- (d) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:
 „5. Biogoriva, tekuća biogoriva i goriva iz biomase proizvedena iz poljoprivredne ili šumske biomase uzeta u obzir za potrebe navedene u stavku 1. prvom podstavku točkama (a), (b) i (c) ne smiju se proizvoditi iz sirovina dobivenih na zemljištu koje je u siječnju 2008. bilo tresetište, osim ako se pruže dokazi da uzgoj i prikupljanje te sirovine ne obuhvaćaju isušivanje prethodno neisušenog tla.”;
- (e) u stavku 6. prvom podstavku točki (a) podtočka iv. zamjenjuje se sljedećim:
 „iv. da se sječa provodi uzimajući u obzir očuvanje kvalitete tla i bioraznolikosti u cilju smanjenja negativnih učinaka na način kojim se izbjegava prikupljanje panjeva i korijenja, degradacija primarnih šuma ili njihova pretvorba u plantažne šume te sječa na osjetljivim tlima; smanjuje velike sječe i osigurava lokalno primjerene granične vrijednosti za vađenje mrtvog drva i zahtjeve za uporabu sustava sječe koji u najvećoj mogućoj mjeri smanjuju utjecaje na kvalitetu tla, uključujući zbijanje tla, te na obilježja bioraznolikosti i staništa.”;
- (f) u stavku 6. prvom podstavku točki (b) podtočka iv. zamjenjuje se sljedećim:
 „iv. da se sječa provodi uzimajući u obzir očuvanje kvalitete tla i bioraznolikosti u cilju smanjenja negativnih učinaka na način kojim se izbjegava skupljanje panjeva i korijenja, degradacija primarnih šuma ili njihova pretvorba u plantažne šume te sječa na osjetljivim tlima; smanjuje velike sječe i osigurava lokalno primjerene granične vrijednosti za vađenje mrtvog drva i zahtjeve za uporabu sustava sječe koji u najvećoj mogućoj mjeri smanjuju

utjecaje na kvalitetu tla, uključujući zbijanje tla, te na obilježja bioraznolikosti i staništa.”;

(g) u stavku 10. prvom podstavku točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) najmanje 70 % za proizvodnju električne energije, grijanja i hlađenja iz goriva iz biomase koja se upotrebljavaju u postrojenjima do 31. prosinca 2025. i najmanje 80 % od 1. siječnja 2026.”;

(19) umeće se sljedeći članak 29.a:

„Članak 29.a

Kriteriji uštede emisija stakleničkih plinova za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla i goriva iz recikliranog ugljika

1. Energija iz obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla računa se u udjele energije iz obnovljivih izvora država članica i ciljeve iz članka 3. stavka 1., članka 15.a stavka 1., članka 22.a stavka 1., članka 23. stavka 1., članka 24. stavka 4. i članka 25. stavka 1. samo ako ušteda emisija stakleničkih plinova ostvarena uporabom tih goriva iznosi najmanje 70 %.
2. Energija iz goriva iz recikliranog ugljika može se smatrati dijelom cilja za smanjenje emisija stakleničkih plinova iz članka 25. stavka 1. prvog podstavka točke (a) samo ako ušteda emisija stakleničkih plinova ostvarena uporabom tih goriva iznosi najmanje 70 %.
3. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 35. radi dopune ove Direktive utvrđivanjem metodologije za procjenu ušteda emisija stakleničkih plinova od obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla i goriva iz recikliranog ugljika. Metodologijom se osigurava da se jedinice za izbjegnute emisije ne dodjeljuju za CO₂, za čije su hvatanje već dodijeljene jedinice emisija na temelju drugih pravnih odredaba.”;

(20) članak 30. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. prvom podstavku uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećom:

„Ako se obnovljiva goriva i goriva iz recikliranog ugljika trebaju smatrati dijelom ciljeva iz članka 3. stavka 1., članka 15.a stavka 1., članka 22.a stavka 1., članka 23. stavka 1., članka 24. stavka 4. i članka 25. stavka 1., države članice od gospodarskih subjekata zahtijevaju da dokažu da su ispunjeni kriteriji održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova utvrđeni u članku 29. stavcima od 2. do 7. i stavku 10. te u članku 29.a stavcima 1. i 2. za obnovljiva goriva i goriva iz recikliranog ugljika. U tu svrhu od gospodarskih subjekata zahtijevaju uporabu sustava masene bilance koji.”;

(b) u stavku 3. prvi i drugi podstavak zamjenjuju se sljedećim:

„Države članice poduzimaju mjere kako bi osigurale da gospodarski subjekti dostave pouzdane informacije u vezi s ispunjavanjem kriterija održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova utvrđenih u članku 29. stavcima od 2. do 7. i članku 10. te članku 29.a stavcima 1. i 2. te da gospodarski subjekti na zahtjev relevantnoj državi članici stave na raspolaganje podatke koji su korišteni za pripremu tih informacija.

Obveze utvrđene u ovom stavku primjenjuju se bez obzira na to proizvode li se obnovljiva goriva i goriva iz recikliranog ugljika u Uniji ili se uvoze. Informacije o zemljopisnom podrijetlu i vrsti sirovina za biogoriva, tekuća biogoriva i goriva iz biomase po opskrbljivaču gorivom stavljaju se na raspolaganje potrošačima na internetskim stranicama operatora, opskrbljivača ili relevantnih nadležnih tijela te se ažuriraju jedanput godišnje.”;

- (c) u stavku 4. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Komisija može odlučiti da dobrovoljni nacionalni ili međunarodni programi koji određuju standarde za proizvodnju obnovljivih goriva i goriva iz recikliranog ugljika pružaju točne podatke o uštedama emisija stakleničkih plinova za potrebe članka 29. stavka 10. i članka 29.a stavaka 1. i 2., dokazuju usklađenost s člankom 27. stavkom 3. i člankom 31.a stavkom 5. ili dokazuju da pošiljke biogoriva, tekućih biogoriva i goriva iz biomase ispunjavaju kriterije održivosti navedene u članku 29. stavcima od 2. do 7. Pri dokazivanju da su ispunjeni kriteriji iz članka 29. stavaka 6. i 7. operatori mogu zahtijevane dokaze pružiti izravno na razini područja nabave. Komisija može priznati područja za zaštitu rijetkih, ugroženih ili pogođenih ekosustava ili vrsta koji su kao takvi prepoznati u međunarodnim sporazumima ili su uvršteni u popise koje sastavljaju međuvladine organizacije ili Međunarodni savez za očuvanje prirode za potrebe članka 29. stavka 3. prvog podstavka točke (c) podtočke ii.”;

- (d) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Države članice mogu uspostaviti nacionalne programe kojima se ispunjavanje kriterija održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova utvrđenih u članku 29. stavcima od 2. do 7. te stavku 10. i u članku 29.a stavcima 1. i 2. u skladu s metodologijom iz članka 29.a stavka 3. provjerava u cjelokupnom lancu nadzora, koji uključuje nadležna nacionalna tijela. Ti se programi mogu upotrebljavati i za provjeru točnosti i potpunosti informacija koje su gospodarski subjekti uvrstili u bazu podataka Unije, za dokazivanje usklađenosti s člankom 27. stavkom 3. i za certificiranje biogoriva, tekućih biogoriva i goriva iz biomase s niskim rizikom od neizravnih promjena uporabe zemljišta.

Država članica može Komisiji prijaviti takav nacionalni program. Komisija daje prednost ocjeni takvog programa kako bi olakšala uzajamno dvostrano i višestrano priznavanje tih programa. Komisija može putem provedbenih akata odlučiti ispunjava li prijavljeni nacionalni program uvjete iz ove Direktive. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 34. stavka 3.

Ako je odluka pozitivna, drugi programi koje je Komisija priznala u skladu s ovim člankom ne smiju odbiti uzajamno priznavanje s nacionalnim programom te države članice u pogledu provjere usklađenosti s kriterijima za koje ju je priznala Komisija.

Kad je riječ o postrojenjima koja proizvode električnu energiju, grijanje i hlađenje ukupne ulazne toplinske snage između 5 i 10 MW, države članice uspostavljaju pojednostavnjene nacionalne programe provjere kako bi osigurale ispunjavanje kriterija održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova utvrđenih u članku 29. stavcima od 2. do 7. i u stavku 10.”;

(e) u stavku 9. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Kad gospodarski subjekt podastre dokaze ili podatke dobivene u skladu s programom za koji je bila donesena odluka na temelju stavka 4. ili 6., država članica od gospodarskog subjekta ne zahtijeva daljnje dokaze o usklađenosti s elementima koje pokriva program koji je priznala Komisija.”;

(f) stavak 10. zamjenjuje se sljedećim:

„Na zahtjev države članice, koji se može temeljiti na zahtjevu gospodarskog subjekta, Komisija na temelju svih dostupnih dokaza razmatra jesu li ispunjeni kriteriji održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova iz članka 29. stavaka od 2. do 7. te stavka 10. i članka 29.a stavaka 1. i 2. u odnosu na izvor obnovljivih goriva i goriva iz recikliranog ugljika.

U roku od šest mjeseci od primitka takva zahtjeva i u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 34. stavka 3., Komisija provedbenim aktima odlučuje o tome može li predmetna država članica:

(a) uzeti u obzir obnovljiva goriva i goriva iz recikliranog ugljika iz tog izvora za potrebe navedene u članku 29. stavku 1. prvom podstavku točkama (a), (b) i (c); ili

(b) odstupajući od stavka 9. ovog članka, zahtijevati od opskrbljivača izvorima obnovljivih goriva i gorivima iz recikliranog ugljika da pruže dodatne dokaze o ispunjavanju tih kriterija održivosti i ušteda emisija stakleničkih plinova i tih graničnih vrijednosti uštede emisija stakleničkih plinova.”;

(21) u članku 31. stavci 2., 3. i 4. brišu se;

(22) umeće se sljedeći članak:

„Članak 31.a

Baza podataka Unije

1. Komisija osigurava da se uspostavi baza podataka Unije kako bi se omogućilo praćenje tekućih i plinovitih obnovljivih goriva i goriva iz recikliranog ugljika.
2. Države članice od relevantnih gospodarskih subjekata zahtijevaju da u tu bazu podataka pravodobno unesu točne informacije o izvršenim transakcijama i svojstvima održivosti goriva koja podliježu tim transakcijama, uključujući emisije stakleničkih plinova u njihovu životnom ciklusu, počevši od trenutka njihove

proizvodnje do trenutka potrošnje u Uniji. U bazu podataka unose se i podaci o tome je li potpora dodijeljena za proizvodnju određene pošiljke goriva i, ako jest, o vrsti programa potpore.

Kako bi se poboljšala sljedivost podataka duž cijelog lanca opskrbe, Komisija je prema potrebi ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 35. u cilju dodatnog proširenja opsega informacija koje treba uključiti u bazu podataka Unije kako bi se obuhvatili relevantni podaci iz točke proizvodnje ili prikupljanja sirovina koje se upotrebljavaju za proizvodnju goriva.

Države članice od opskrbljivača gorivom zahtijevaju da u bazu podataka Unije unose informacije potrebne za provjeru usklađenosti sa zahtjevima iz članka 25. stavka 1. prvog podstavka.

3. Države članice imaju pristup bazi podataka Unije za potrebe praćenja i provjere podataka.
4. Ako su jamstva o podrijetlu izdana za proizvodnju pošiljke plinova iz obnovljivih izvora, države članice osiguravaju da se ta jamstva o podrijetlu ponište prije nego što se pošiljka plinova iz obnovljivih izvora može registrirati u bazi podataka.
5. Države članice osiguravaju provjeru točnosti i potpunosti informacija koje gospodarski subjekti unose u bazu podataka, na primjer primjenom dobrovoljnih ili nacionalnih programa.

Za provjeru podataka dobrovoljni ili nacionalni programi koje je Komisija priznala u skladu s člankom 30. stavcima 4., 5. i 6. mogu se koristiti informacijskim sustavima trećih strana kao posrednicima za prikupljanje podataka, pod uvjetom da je Komisija obaviještena o takvoj uporabi.”;

(23) članak 35. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 8. stavka 3. drugog podstavka., članka 29.a stavka 3., članka 26. stavka 2. četvrtog podstavka, članka 26. stavka 2. petog podstavka, članka 27. stavka 1. drugog podstavka, članka 27. stavka 3. četvrtog podstavka, članka 28. stavka 5., članka 28. stavka 6. drugog podstavka, članka 31. stavka 5. drugog podstavka i članka 31.a stavka 2. drugog podstavka dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od [stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni]. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.”;

(b) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 7. stavka 3. petog podstavka, članka 8. stavka 3. drugog podstavka, članka 29.a stavka 3., članka 26. stavka 2. četvrtog podstavka, članka 26. stavka 2. petog podstavka, članka 27. stavka 1. drugog podstavka, članka 27. stavka 3. četvrtog podstavka, članka 28. stavka 5., članka 28. stavka 6. drugog podstavka, članka 31. stavka 5., i članka 31.a stavka 2. drugog podstavka. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj

navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.”;

(c) stavak 7. zamjenjuje se sljedećim:

„Delegirani akt donesen na temelju članka 7. stavka 3. petog podstavka, članka 8. stavka 3. drugog podstavka, članka 29.a stavka 3., članka 26. stavka 2. četvrtog podstavka, članka 26. stavka 2. petog podstavka, članka 27. stavka 1. drugog podstavka, članka 27. stavka 3. četvrtog podstavka, članka 28. stavka 5., članka 28. stavka 6. drugog podstavka, članka 31. stavka 5. i članka 31.a stavka 2. drugog podstavka, stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.”;

(24) prilozi se mijenjaju u skladu s prilogima ovoj Direktivi.

Članak 2.

Izmjena Uredbe (EU) 2018/1999

(1) Članak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) točka 11. zamjenjuje se sljedećim:

„(11) „klimatski i energetske ciljevi Unije za 2030.” znači obvezujući cilj na razini Unije od najmanje 40 % domaćeg smanjenja emisija stakleničkih plinova u cijelom gospodarstvu do 2030. u odnosu na 1990., obvezujući cilj Unije za obnovljivu energiju za 2030. kako je navedeno u članku 3. Direktive (EU) 2018/2001, krovni cilj na razini Unije od najmanje 32,5 % poboljšanja energetske učinkovitosti za 2030. i cilj od 15 % za elektroenergetsku međupovezanost do 2030. ili naknadni ciljevi u tom pogledu koje su Europsko vijeće ili Europski parlament i Vijeće dogovorili za 2030.”;

(b) u točki 20. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) u kontekstu preporuka Komisije koje se temelje na procjeni u skladu s člankom 29. stavkom 1. točkom (b) u pogledu energije iz obnovljivih izvora, rana provedba doprinosa države članice obvezujućem cilju Unije za energiju iz obnovljivih izvora za 2030. kako je navedeno u članku 3. Direktive (EU) 2018/2001 i izmjereno u odnosu na nacionalne referentne točke za energiju iz obnovljivih izvora.”;

(2) u članku 4. točka (a) podtočka 2. zamjenjuje se sljedećim:

„(2) u pogledu energije iz obnovljivih izvora:

radi ostvarenja obvezujućeg cilja Unije za energiju iz obnovljivih izvora za 2030., kako je navedeno u članku 3. Direktive (EU) 2018/2001, doprinos tom cilju u pogledu udjela energije iz obnovljivih izvora u državi članici u konačnoj

bruto potrošnji energije 2030., s okvirnom putanjom za taj doprinos od 2021. nadalje. Do 2022. okvirna putanja mora dosegnuti referentnu točku od najmanje 18 % ukupnog povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora između obvezujućeg nacionalnog cilja te države članice za 2020. i njezina doprinosa cilju za 2030. Do 2025. okvirna putanja mora dosegnuti referentnu točku od najmanje 43 % ukupnog povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora između obvezujućeg nacionalnog cilja te države članice za 2020. i njezina doprinosa cilju za 2030. Do 2027. okvirna putanja mora dosegnuti referentnu točku od najmanje 65 % ukupnog povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora između obvezujućeg nacionalnog cilja te države članice za 2020. i njezina doprinosa cilju za 2030.

Do 2030. okvirna putanja mora dosegnuti barem planirani doprinos države članice. Ako država članica očekuje da će premašiti svoj obvezujući nacionalni cilj za 2020., njezina okvirna putanja može početi na razini koju očekuje da će postići. Okvirne putanje država članica uzete zajedno moraju odgovarati referentnim točkama Unije za 2022., 2025. i 2027. i obvezujućem cilju Unije za energiju iz obnovljivih izvora za 2030. kako je navedeno u članku 3. Direktive (EU) 2018/2001. Odvojeno od svojih doprinosa cilju Unije i svoje okvirne putanje za potrebe ove Uredbe, država članica može navesti veću razinu ambicioznosti za potrebe nacionalne politike.”;

(3) u članku 5. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice zajedno osiguravaju da zbroj njihovih doprinosa iznosi najmanje koliko i obvezujući cilj Unije za obnovljivu energiju za 2030. kako je navedeno u članku 3. Direktive (EU) 2018/2001.”;

(4) u članku 29. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. U području energije iz obnovljivih izvora, u okviru svoje ocjene iz stavka 1. Komisija ocjenjuje napredak ostvaren u pogledu udjela energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji Unije na temelju okvirne putanje Unije koja počinje s 20 % u 2020., dostiže referentne točke od najmanje 18 % u 2022., 43 % u 2025. i 65 % u 2027. ukupnog povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora između cilja Unije u pogledu energije iz obnovljivih izvora za 2020. i cilja Unije u pogledu obnovljive energije za 2030. te dostiže obvezujući cilj Unije za energiju iz obnovljivih izvora za 2030. kako je navedeno u članku 3. Direktive (EU) 2018/2001.”.

Članak 3.

Izmjene Direktive 98/70/EZ

Direktiva 98/70/EZ mijenja se kako slijedi:

(1) Članak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 1.

Područje primjene

Ovom se Direktivom utvrđuju, u pogledu cestovnih vozila i necestovnih pokretnih strojeva (uključujući plovila na unutarnjim vodnim putovima kad ne plove morem), poljoprivrednih i šumarskih traktora te rekreacijskih plovila kad ne plove morem, tehničke specifikacije s obzirom na zdravlje i okoliš za goriva koja se upotrebljavaju za motore s vanjskim izvorom paljenja i motore s kompresijskim paljenjem, uzimajući u obzir tehničke zahtjeve za te motore.”;

(2) članak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) točke 1., 2. i 3. zamjenjuju se sljedećim:

„1. „benzin” znači svako lako hlapljivo mineralno ulje namijenjeno radu motora s unutarnjim izgaranjem i vanjskim izvorom paljenja, za pogon vozila, obuhvaćeno oznakama KN 2710 12 41, 2710 12 45 i 2710 12 49;

2. „dizelska goriva” znači plinska ulja obuhvaćena oznakom KN 2710 19 43²⁸ kako je navedeno u Uredbi (EZ) br. 715/2007 Europskog parlamenta i Vijeća²⁹ i Uredbi (EZ) br. 595/2009 Europskog parlamenta i Vijeća³⁰ i koja se upotrebljavaju za vozila na vlastiti pogon;

3. „plinska ulja namijenjena za necestovne pokretne strojeve (uključujući plovila na unutarnjim plovnim putovima), poljoprivredne i šumarske traktore te rekreacijska plovila” znači svako tekuće gorivo obuhvaćeno oznakama KN 2710 19 43³¹ iz Direktive 2013/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća³², Uredbe (EU) 167/2013 Europskog parlamenta i Vijeća³³ i Uredbe (EU) 2016/1628 Europskog parlamenta i Vijeća³⁴ namijenjeno za uporabu u motorima s kompresijskim paljenjem.”;

(b) točke 8. i 9. zamjenjuju se sljedećim:

²⁸ Numeriranje navedenih oznaka KN kao što je utvrđeno u Zajedničkoj carinskoj tarifi, Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987. o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi (SL L 256, 7.9.1987., str. 1.).

²⁹ Uredba (EZ) br. 715/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2007. o homologaciji tipa motornih vozila u odnosu na emisije iz lakih osobnih i gospodarskih vozila (Euro 5 i Euro 6) (SL L 171, 29.6.2007., str. 1.).

³⁰ Uredba (EZ) br. 595/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o homologaciji motornih vozila i motora s obzirom na emisije iz teških vozila (Euro VI) i izmjeni Uredbe (EZ) br. 715/2007 i Direktive 2007/46/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 80/1269/EEZ, 2005/55/EZ i 2005/78/EZ (SL L 188, 18.7.2009., str. 1.).

³¹ Numeriranje navedenih oznaka KN kao što je utvrđeno u Zajedničkoj carinskoj tarifi, Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987. o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi (SL L 256, 7.9.1987., str. 1.).

³² Direktiva 2013/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o rekreacijskim plovilima i osobnim plovilima na vodomlazni pogon i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 94/25/EZ (SL L 354, 28.12.2013., str. 90.).

³³ Uredba (EU) br. 167/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. veljače 2013. o homologaciji i nadzoru tržišta traktora za poljoprivredu i šumarstvo (SL L 060, 2.3.2013., str. 1.).

³⁴ Uredba (EU) 2016/1628 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2016. o zahtjevima koji se odnose na ograničenja emisija plinovitih i krutih onečišćujućih tvari i homologaciju tipa za motore s unutarnjim izgaranjem za necestovne pokretne strojeve, o izmjeni uredbi (EU) br. 1024/2012 i (EU) br. 167/2013 te o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 97/68/EZ (SL L 354, 28.12.2013., str. 53.).

„8. „isporučitelj” znači „opskrbljivač gorivom” kako je definiran u članku 2. prvom podstavku točki 38. Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća³⁵;

9. „biogoriva” znači „biogoriva” kako su definirana u članku 2. stavku 1. točki 33. Direktive (EU) 2018/2001;”;

(3) članak 4. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice zahtijevaju od isporučitelja da osiguraju da se dizel sa sadržajem metilnih estera masnih kiselina (FAME) do 7 % stavi na tržište.”;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice osiguravaju da najveći dopušteni sadržaj sumpora u plinskim uljima namijenjenima za necestovne pokretne strojeve (uključujući plovila na unutarnjim plovnim putovima), poljoprivredne i šumarske traktore i rekreacijska plovila iznosi 10 mg/kg. Države članice osiguravaju da se tekuća goriva osim tih plinskih ulja mogu upotrebljavati u plovilima na unutarnjim plovnim putovima i rekreacijskim plovilima samo ako sadržaj sumpora u tim tekućim gorivima ne prelazi najveći dopušteni sadržaj u tim plinskim uljima.”;

(4) brišu se članci od 7.a do 7.e;

(5) članak 9. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. točke (g), (h), (i) i (k) brišu se;

(b) stavak 2. briše se;

(6) prilozi I., II., IV. i V. mijenjaju se u skladu s Prilogom I. ovoj Direktivi.

Članak 4.

Prijelazne odredbe

(1) Države članice osiguravaju da se podaci koji se prikupljaju i dostavljaju tijelu koje je imenovala država članica za godinu [Ured za publikacije: zamijeniti kalendarskom godinom tijekom koje stavljanje izvan snage proizvodi učinke] ili njezin dio u skladu s člankom 7.a stavkom 1. trećim podstavkom i člankom 7.a stavkom 7. Direktive 98/70/EZ, koji se brišu člankom 3. stavkom 4. ove Direktive, dostavljaju Komisiji.

(2) Komisija će podatke iz stavka 1. ovog članka uključiti u svako izvješće koje je dužna podnijeti u skladu s Direktivom 98/70/EZ.

Članak 5.

Prenošenje

³⁵ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom najkasnije do 31. prosinca 2024. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 6.

Stavljanje izvan snage

Direktiva Vijeća (EU) 2015/652³⁶ stavlja se izvan snage s učinkom od [Ured za publikacije: zamijeniti kalendarskom godinom tijekom koje stavljanje izvan snage proizvodi učinke].

Članak 7.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik

³⁶ Direktiva Vijeća (EU) 2015/652 od 20. travnja 2015. o utvrđivanju metoda izračuna i zahtjeva u vezi s izvješćivanjem u skladu s Direktivom 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o kakvoći benzinskih i dizelskih goriva, SL L 107, 25.4.2015., str. 26.–67.

Bruxelles, 14.7.2021.
COM(2021) 557 final

ANNEXES 1 to 2

PRILOZI

Prijedlogu

Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652

{SEC(2021) 657 final} - {SWD(2021) 620 final} - {SWD(2021) 621 final} -
{SWD(2021) 622 final}

PRILOG I.

Prilozi Direktivi (EU) 2018/2001 mijenjaju se kako slijedi:

- (1) u Prilogu I. briše se zadnji redak u tablici;
- (2) umeće se sljedeći Prilog 1.a:

„Prilog 1.a

**NACIONALNI UDJELI ENERGIJE IZ OBNOLJIVIH IZVORA ZA GRIJANJE I
HLADENJE U KONAČNOJ BRUTO POTROŠNJI ENERGIJE ZA RAZDOBLJE 2020.–2030.**

	Povećanje osnovnih udjela (u postotnim bodovima) (Referentni scenarij za 2020./NECP-ovi)	Proizašli udjeli grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora za 2030. u postotnim bodovima uključujući nadopune (najmanje)
Belgija	0,3 %	1,4 %
Bugarska	0,9 %	1,4 %
Češka	0,5 %	1,4 %
Danska	0,9 %	1,4 %
Njemačka	0,9 %	1,5 %
Estonija	1,2 %	1,5 %
Irska	2,1 %	2,9 %
Grčka	1,6 %	2,0 %
Španjolska	1,1 %	1,4 %
Francuska	1,4 %	1,8 %
Hrvatska	0,7 %	1,4 %
Italija	1,2 %	1,6 %
Cipar	0,5 %	1,6 %
Latvija	0,8 %	1,0 %
Litva	1,6 %	2,0 %
Luksemburg	2,0 %	2,7 %

Mađarska	0,9 %	1,5 %
Malta	0,5 %	1,5 %
Nizozemska	0,7 %	1,4 %
Austrija	0,7 %	1,5 %
Poljska	1,0 %	1,5 %
Portugal	1,0 %	1,4 %
Rumunjska	0,6 %	1,4 %
Slovenija	0,7 %	1,4 %
Slovačka	0,3 %	1,4 %
Finska	0,5 %	0,8 %
Švedska	0,3 %	0,6 %”

(3) Prilog III. zamjenjuje se sljedećim:

„ENERGETSKI SADRŽAJ GORIVA

Gorivo	Energetski sadržaj u težinskim postotcima (donja kalorična vrijednost, MJ/kg)	Energetski sadržaj u volumnim postotcima (donja kalorična vrijednost, MJ/l)
GORIVA IZ BIOMASE I/ILI OPERACIJA PRERADE BIOMASE		
Biopropan	46	24
Čisto biljno ulje (ulje proizvedeno od uljarica prešanjem, ekstrakcijom ili usporedivim postupcima, sirovo ili rafinirano, ali kemijski nepromijenjeno)	37	34
Biodizel – metilni ester masnih kiselina (metil-ester proizveden iz ulja od biomase)	37	33
Biodizel – etilni ester masnih kiselina (etil-ester proizveden iz ulja od biomase)	38	34
Bioplin koji se može pročistiti do kvalitete prirodnog plina	50	—

Ulje od biomase obrađeno vodikom (termo-kemijski obrađeno vodikom), koje je namijenjeno uporabi kao zamjena za dizel	44	34
Ulje od biomase obrađeno vodikom (termo-kemijski obrađeno vodikom), koje je namijenjeno uporabi kao zamjena za benzin	45	30
Ulje od biomase obrađeno vodikom (termo-kemijski obrađeno vodikom), koje je namijenjeno uporabi kao zamjena za mlazno gorivo	44	34
Ulje od biomase obrađeno vodikom (termo-kemijski obrađeno vodikom), koje je namijenjeno uporabi kao zamjena za ukapljeni naftni plin	46	24
Suobrađeno ulje od biomase ili pirolizirane biomase (obrađeno u rafineriji istodobno kad i fosilno gorivo), koje je namijenjeno uporabi kao zamjena za dizel	43	36
Suobrađeno ulje od biomase ili pirolizirane biomase (obrađeno u rafineriji istodobno kad i fosilno gorivo), koje je namijenjeno uporabi kao zamjena za benzin	44	32
Suobrađeno ulje od biomase ili pirolizirane biomase (obrađeno u rafineriji istodobno kad i fosilno gorivo), koje je namijenjeno uporabi kao zamjena za mlazno gorivo	43	33
Suobrađeno ulje od biomase ili pirolizirane biomase (obrađeno u rafineriji istodobno kad i fosilno gorivo), koje je namijenjeno uporabi kao zamjena za ukapljeni naftni plin	46	23
GORIVA KOJA SE MOGU PROIZVESTI IZ RAZLIČITIH OBNOVLJIVIH IZVORA UKLJUČUJUĆI BIOMASU		
Metanol iz obnovljivih izvora	20	16
Etanol iz obnovljivih izvora	27	21
Propanol iz obnovljivih izvora	31	25
Butanol iz obnovljivih izvora	33	27
Fischer-Tropschov dizel (sintetski ugljikovodik ili mješavina sintetskih ugljikovodika, koji je namijenjen uporabi kao zamjena za dizel)	44	34

Fischer-Tropschov benzin (sintetski ugljikovodik, ili mješavina sintetskih ugljikovodika, proizvedenih iz biomase, koji je namijenjen uporabi kao zamjena za benzin)	44	33
Fischer-Tropschovo mlazno gorivo (sintetski ugljikovodik, ili mješavina sintetskih ugljikovodika, proizvedenih iz biomase, koji je namijenjen uporabi kao zamjena za mlazno gorivo)	44	33
Fischer-Tropschov ukapljeni naftni plin (sintetski ugljikovodik, ili mješavina sintetskih ugljikovodika, koji je namijenjen uporabi kao zamjena za ukapljeni naftni plin)	46	24
DME (dimetileter)	28	19
Vodik iz obnovljivih izvora	120	—
ETBE (etil-tercijarni-butil-eter proizveden na temelju etanola)	36 (od toga 37 % iz obnovljivih izvora)	27 (od toga 37 % iz obnovljivih izvora)
MTBE (metil-tercijarni-butil-eter proizveden na temelju metanola)	35 (od toga 22 % iz obnovljivih izvora)	26 (od toga 22 % iz obnovljivih izvora)
TAAE (tercijarni-amil-etil-eter proizveden na temelju etanola)	38 (od toga 29 % iz obnovljivih izvora)	29 (od toga 29 % iz obnovljivih izvora)
TAME (tercijarni-amil-metil-eter proizveden na temelju metanola)	36 (od toga 18 % iz obnovljivih izvora)	28 (od toga 18 % iz obnovljivih izvora)
THxEE (tercijarni-heksil-etil-eter proizveden na temelju etanola)	38 (od toga 25 % iz obnovljivih izvora)	30 (od toga 25 % iz obnovljivih izvora)
THxME (tercijarni-heksil-metil-eter proizveden na temelju metanola)	38 (od toga 14 % iz obnovljivih izvora)	30 (od toga 14 % iz obnovljivih izvora)
GORIVA IZ NEOBNOVLJIVIH IZVORA		
Benzin	43	32
Dizel	43	36
Vodik iz neobnovljivih izvora	120	—”

(4) Prilog IV. mijenja se kako slijedi:

a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„OSPOSOBLJAVANJE I CERTIFICIRANJE INSTALATERA I PROJEKTANATA POSTROJENJA KOJA KORISTE ENERGIJU IZ OBNOVLJIVIH IZVORA”

b) uvodna rečenica i prva točka zamjenjuju se sljedećim:

„Programi certificiranja i osposobljavanja iz članka 18. stavka 3. temelje se na sljedećim kriterijima:

1. Certifikacijski postupak mora biti transparentan, a država članica ili administrativno tijelo koje je imenovala mora ga jasno definirati.”;

c) umeću se sljedeće točke 1.a i 1.b:

„1.a Certifikati koje izdaju certifikacijska tijela moraju biti jasno definirani i lako prepoznatljivi za radnike i stručnjake koji traže certifikaciju.

1.b Postupak certificiranja mora omogućiti instalaterima da postavljaju visokokvalitetna postrojenja koja pouzdano rade.”;

d) točke 2. i 3. zamjenjuju se sljedećim:

„2. Certificiranje instalatera sustava na bazi biomase, toplinskih crpki, plitkih geotermalnih sustava, solarnih fotonaponskih sustava i sustava na bazi solarne toplinske energije odvija se na temelju akreditiranog programa osposobljavanja ili ih certificira akreditirani pružatelj usluga osposobljavanja.

3. Akreditiranje programa osposobljavanja ili pružatelja usluga obavljaju države članice ili administrativno tijelo koje imenuju. Akreditacijsko tijelo osigurava da program osposobljavanja koji nudi pružatelj usluge osposobljavanja ima kontinuitet i da vrijedi na regionalnoj ili nacionalnoj razini.

Pružatelj usluge osposobljavanja mora imati odgovarajuće tehničke mogućnosti za izvođenje praktičnog dijela programa osposobljavanja, uključujući dovoljno laboratorijske opreme ili odgovarajuće kapacitete za obavljanje praktičnog osposobljavanja.

Pružatelj usluge osposobljavanja uz osnovno osposobljavanje nudi i tečajeve za obnovu znanja i usavršavanje koji se organiziraju u modulima osposobljavanja, čime se instalaterima i projektantima omogućuje da dodaju nove kompetencije te prošire i diversificiraju svoje vještine u nekoliko tehnologija i njihovih kombinacija. Pružatelj usluge osposobljavanja osigurava prilagodbu osposobljavanja novim tehnologijama za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u kontekstu zgrada, industrije i poljoprivrede. Pružatelji usluge osposobljavanja priznaju stečene relevantne vještine.

Programi i moduli osposobljavanja moraju biti osmišljeni tako da omogućuju cjeloživotno učenje o postrojenjima koja koriste energiju iz obnovljivih izvora i budu kompatibilni sa strukovnim osposobljavanjem za osobe koje prvi put traže posao i odrasle koji se žele prekvalificirati ili traže novo zaposlenje.

Programi osposobljavanja osmišljavaju se kako bi se olakšalo stjecanje kvalifikacija za različite tehnologije i rješenja te kako bi se izbjegla ograničena specijalizacija u području određene marke ili tehnologije. Pružatelj usluga osposobljavanja može biti proizvođač opreme ili sustava, instituti ili udruženja.”;

e) u stavku 6. točki (c) dodaju se sljedeće podtočke iv. i v.:

„iv. razumijevanje studija izvedivosti i projektnih studija;

v. razumijevanje bušenja u kontekstu geotermalnih toplinskih crpki.”;

(5) u Prilogu V. dio C. mijenja se kako slijedi:

a) točke 5. i 6. zamjenjuju se sljedećim:

„5. Emisije koje nastaju pri ekstrakciji ili uzgoju sirovina, e_{ec} , uključuju emisije pri samom procesu ekstrakcije ili uzgoja; od skupljanja, sušenja i skladištenja sirovina; od otpadaka i curenja tekućina; te iz proizvodnje kemikalija ili proizvoda upotrijebljenih pri ekstrakciji ili uzgoju. Hvatanje CO_2 u uzgoju sirovina nije obuhvaćeno. Ako su dostupne, u izračunu se primjenjuju raščlanjene zadane vrijednosti emisija N_2O iz tla utvrđene u dijelu D. Umjesto uporabe stvarnih vrijednosti dopušteno je izračunati prosječne vrijednosti na temelju lokalne poljoprivredne prakse, koristeći podatke za skupinu poljoprivrednih gospodarstava.

6. Za potrebe izračuna iz točke 1. podtočke (a) uštede emisija stakleničkih plinova zbog boljeg poljoprivrednog gospodarenja, e_{sca} , kao što su prelazak na manje obrađivanje ili neobrađivanje zemlje, poboljšani usjevi i plodored, uporaba pokrovnih usjeva, uključujući gospodarenje ostacima poljoprivrednih proizvoda te uporaba organskog poboljšivača tla (npr. kompost, digestat fermentacije gnoja), uzimaju se u obzir samo ako ne postoji rizik od negativnog utjecaja na bioraznolikost. Nadalje, dostavljaju se čvrsti i provjerljivi dokazi da se količina ugljika u tlu povećala ili da se može razumno očekivati da se povećala tijekom razdoblja uzgoja predmetnih sirovina uzimajući u obzir emisije ako takve prakse dovode do povećane uporabe gnojiva i herbicida¹.”;

b) briše se točka 15.;

c) točka 18. zamjenjuje se sljedećim:

„18. Za potrebe izračuna iz točke 17. emisije koje se dijele jesu $e_{ec} + e_l + e_{sca}$ + oni dijelovi e_p , e_{td} , e_{ccs} i e_{ccr} koje se odvijaju do procesne faze i uključujući procesnu fazu u kojoj je suproizvod proizveden. Ako je došlo do kakve podjele na suproizvode u ranijoj procesnoj fazi u životnom ciklusu, za te se potrebe umjesto ukupne količine tih emisija upotrebljava dio tih emisija dodijeljenih međuproizvodu goriva u posljednjoj takvoj procesnoj fazi. Kad je riječ o bioplenu i biometanu, svi suproizvodi koji nisu obuhvaćeni točkom 7. uzimaju se u obzir za potrebe tog izračuna. Emisije se ne dijele na otpad i ostatke. Za suproizvode koji imaju negativan energetska sadržaj, za potrebe izračuna smatra se da im je energetska sadržaj nula. Smatra se da za otpatke i ostatke, uključujući sve otpatke i ostatke iz Priloga IX., emisije stakleničkih plinova tijekom životnog ciklusa iznose nula do procesa skupljanja tih materijala, neovisno o tome jesu li prerađeni u međuproizvode prije pretvorbe u krajnji proizvod. Za ostatke koji nisu uključeni u Prilog IX., a pogodni su za uporabu na tržištu hrane ili hrane za životinje, smatra se da imaju istu količinu emisija iz ekstrakcije, žetve ili

¹ Mjerenja količine ugljika u tlu mogu činiti takav dokaz, primjerice prvim mjerenjem prije uzgoja i naknadnim mjerenjima u redovitim vremenskim razmacima svakih nekoliko godina. U tom slučaju, prije nego što drugo mjerenje bude dostupno, povećanje količine ugljika u tlu procijenilo bi se na temelju reprezentativnih pokusa ili modela tla. Od drugog mjerenja nadalje mjerenja bi činila osnovu za utvrđivanje postojanja povećanja količine ugljika u tlu i njegova razmjera.”;

uzgoja sirovina te e_{ec} kao najbliža zamjena na tržištu hrane i hrane za životinje koja je uključena u tablicu u dijelu D. Kad je riječ o gorivima iz biomase proizvedenima u rafinerijama, osim u kombinaciji pogona za preradu s kotlovima i kogeneracijskim pogonima koji opskrbljuju pogon za preradu toplinskom i/ili električnom energijom, jedinica za analizu za potrebe izračuna iz točke 17. jest rafinerija.”;

(6) u Prilogu VI. dio B mijenja se kako slijedi:

a) točke 5. i 6. zamjenjuju se sljedećim:

„5. Emisije koje nastaju pri ekstrakciji ili uzgoju sirovina, e_{ec} , uključuju emisije pri samom procesu ekstrakcije ili uzgoja; od skupljanja, sušenja i skladištenja sirovina; od otpadaka i curenja tekućina; te iz proizvodnje kemikalija ili proizvoda upotrijebljenih pri ekstrakciji ili uzgoju. Hvatanje CO_2 u uzgoju sirovina nije obuhvaćeno. Ako su dostupne, u izračunu se primjenjuju raščlanjene zadane vrijednosti emisija N_2O iz tla utvrđene u dijelu D. Umjesto uporabe stvarnih vrijednosti dopušteno je izračunati prosječne vrijednosti na temelju lokalne poljoprivredne prakse, koristeći podatke za skupinu poljoprivrednih gospodarstava.

6. Za potrebe izračuna iz točke 1. podtočke (a) uštede emisija stakleničkih plinova zbog boljeg poljoprivrednog gospodarenja, e_{sca} , kao što su prelazak na manje obrađivanje ili neobrađivanje zemlje, poboljšani usjevi i plodored, uporaba pokrovnih usjeva, uključujući gospodarenje ostacima poljoprivrednih proizvoda, te uporaba organskog poboljšivača tla (npr. kompost, digestat fermentacije gnoja), uzimaju se u obzir samo ako ne postoji rizik od negativnog utjecaja na bioraznolikost. Nadalje, dostavljaju se čvrsti i provjerljivi dokazi da se količina ugljika u tlu povećala ili da se može razumno očekivati da se povećala tijekom razdoblja uzgoja predmetnih sirovina uzimajući u obzir emisije ako takve prakse dovode do povećane uporabe gnojiva i herbicida²”;

b) briše se točka 15.;

c) točka 18. zamjenjuje se sljedećim:

„18. Za potrebe izračuna iz točke 17. emisije koje se dijele jesu $e_{ec} + e_l + e_{sca} +$ oni dijelovi e_p , e_{td} , e_{ccs} i e_{ccr} koje se odvijaju do procesne faze i uključujući procesnu fazu u kojoj je suproizvod proizveden. Ako je došlo do kakve podjele na suproizvode u ranijoj procesnoj fazi u životnom ciklusu, za te se potrebe umjesto ukupne količine tih emisija upotrebljava dio tih emisija dodijeljenih međuproizvodu goriva u posljednjoj takvoj procesnoj fazi.

Kad je riječ o bioplinu i biometanu, svi suproizvodi koji nisu obuhvaćeni točkom 7. uzimaju se u obzir za potrebe tog izračuna. Emisije se ne dijele na otpad i ostatke. Za suproizvode koji imaju negativan energetska sadržaj, za potrebe izračuna smatra se da im je energetska sadržaj nula.

² Mjerenja količine ugljika u tlu mogu predstavljati takav dokaz, primjerice prvim mjerenjem prije uzgoja i naknadnim mjerenjima u redovitim vremenskim razmacima svakih nekoliko godina. U tom slučaju, prije nego što drugo mjerenje bude dostupno, povećanje količine ugljika u tlu procijenilo bi se na temelju reprezentativnih pokusa ili modela tla. Od drugog mjerenja nadalje mjerenja bi činila osnovu za utvrđivanje postojanja povećanja količine ugljika u tlu i njegova razmjera.

Smatra se da za otpatke i ostatke, uključujući sve otpatke i ostatke iz Priloga IX., emisije stakleničkih plinova tijekom životnog ciklusa iznose nula do procesa skupljanja tih materijala, neovisno o tome jesu li prerađeni u međuproizvode prije pretvorbe u krajnji proizvod. Za ostatke koji nisu uključeni u Prilog IX., a pogodni su za uporabu na tržištu hrane ili hrane za životinje, smatra se da imaju istu količinu emisija iz ekstrakcije, žetve ili uzgoja sirovina, e_{ec} kao najbliža zamjena na tržištu hrane i hrane za životinje koja je uključena u tablicu u dijelu D Priloga V.

Kad je riječ o gorivima iz biomase proizvedenima u rafinerijama, osim u kombinaciji pogona za preradu s kotlovima i kogeneracijskim pogonima koji opskrbljuju pogon za preradu toplinskom i/ili električnom energijom, jedinica za analizu za potrebe izračuna iz točke 17. jest rafinerija.”;

- (7) u Prilogu VII. u definiciji pojma „ Q_{usable} ” upućivanje na članak 7. stavak 4. zamjenjuje se upućivanjem na članak 7. stavak 3.;
- (8) Prilog IX. mijenja se kako slijedi:
 - (a) u dijelu A uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:
„Sirovine za proizvodnju bioplina za promet i naprednih biogoriva:”;
 - (b) u dijelu B uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:
„Sirovine za proizvodnju biogoriva i bioplina za promet, čiji se doprinos cilju smanjenja emisija stakleničkih plinova utvrđenom u članku 25. stavku 1. prvom podstavku točki (a) ograničava:”.

PRILOG II.

Prilozi I., II., IV. i V. Direktivi 98/70/EZ mijenjaju se kako slijedi:

- (1) Prilog I. mijenja se kako slijedi:
 - (a) tekst bilješke (1) zamjenjuje se sljedećim:

„(1) Primjenjivat će se metode ispitivanja koje su navedene u normi EN 228:2012+A1:2017. Države članice mogu primjenjivati analitičku metodu specificiranu u zamjenskoj normi EN 228:2012+A1:2017 ako se može dokazati da daje najmanje jednaku točnost i najmanje jednaku razinu preciznosti kao i analitička metoda koju zamjenjuje.”;
 - (b) tekst bilješke (2) zamjenjuje se sljedećim:

„(2) Vrijednosti navedene u specifikaciji su „stvarne vrijednosti”. Za utvrđivanje njihovih graničnih vrijednosti primjenjuje se norma EN ISO 4259-1:2017/A1:2021 „Nafta i srodni proizvodi – Preciznost mjernih metoda i rezultata – dio 1.: Određivanje podataka o preciznosti u odnosu na metode ispitivanja”, a pri određivanju minimalne vrijednosti uzeta je u obzir najmanja razlika od 2R iznad nule (R = obnovljivost). Rezultati pojedinačnih mjerenja tumače se na osnovi kriterija opisanih u normi EN ISO 4259-2:2017/A1:2019.”;
 - (c) tekst bilješke (6) zamjenjuje se sljedećim:

„(6) Ostali monoalkoholi i eteri čija završna vrelišna točka nije viša od one navedene u EN 228:2012+A1:2017.”;
- (2) Prilog II. mijenja se kako slijedi:
 - (a) u posljednjem retku tablice „Sadržaj metil ester masnih kiselina FAME – EN 14078”, unos „7,0” u posljednjem stupcu „Granične vrijednosti” „Maksimalne”, zamjenjuje se unosom „10,0”;
 - (b) tekst bilješke (1) zamjenjuje se sljedećim:

„(1) Primjenjivat će se metode ispitivanja koje su navedene u normi EN 590:2013+A1:2017. Države članice mogu primjenjivati analitičku metodu specificiranu u zamjenskoj normi EN 590:2013+A1:2017 ako se može dokazati da daje najmanje jednaku točnost i najmanje jednaku razinu preciznosti kao i analitička metoda koju zamjenjuje.”;
 - (c) tekst bilješke (2) zamjenjuje se sljedećim:

„(2) Vrijednosti navedene u specifikaciji su „stvarne vrijednosti”. Za utvrđivanje njihovih graničnih vrijednosti primjenjuju se norma EN ISO 4259-1:2017/A1:2021 „Nafta i srodni proizvodi – Preciznost mjernih metoda i rezultata – dio 1.: Određivanje podataka o preciznosti u odnosu na metode ispitivanja”, a pri određivanju minimalne vrijednosti uzeta je u obzir najmanja razlika od 2R iznad nule (R = obnovljivost). Rezultati pojedinačnih mjerenja tumače se na osnovi kriterija opisanih u normi EN ISO 4259-2:2017/A1:2019.”;
- (3) Prilozi IV. i V. brišu se.